

ŠVP Pardubice - Spořilov

Obsah

1	Identifikační údaje.....	4
2	Charakteristika školy.....	6
2.1	Úplnost a velikost školy.....	6
2.2	Historie školy.....	6
2.3	Žáci a pedagogický sbor.....	6
2.4	Zaměření školy a dlouhodobé projekty.....	6
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	8
3.1	Zaměření naší školy a její priority.....	8
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	8
3.3	Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
3.3.1	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
3.3.2	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	13
4	Učební plán.....	16
5	Charakteristika a učební osnovy povinných předmětů.....	20
5.1	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA.....	20
5.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň.....	20
5.1.2	Osnovy – 1. stupeň.....	21
5.1.3	Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň.....	29
5.1.4	Osnovy – 2. stupeň.....	31
5.2	MATEMATIKA.....	46
5.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu -1. stupeň.....	46
5.2.2	Osnovy – 1. stupeň.....	47
5.2.3	Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň.....	52
5.2.4	Osnovy – 2. stupeň.....	54
5.3	ANGLICKÝ JAZYK.....	62
5.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň.....	62
5.3.2	Osnovy – 1. stupeň.....	64
5.3.3	Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň.....	66
5.3.4	Osnovy – 2. stupeň.....	68
5.4	HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	71
5.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň.....	71
5.4.2	Osnovy – 1. stupeň.....	72
5.4.3	Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň.....	75
5.4.4	Osnovy – 2. stupeň.....	77
5.5	VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	85
5.5.1	Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň.....	85
5.5.2	Osnovy – 1. stupeň.....	86
5.5.1	Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň.....	88
5.5.2	Osnovy – 2. stupeň.....	89
5.6	TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	92
5.6.1	Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň.....	92
5.6.2	Osnovy – 1. stupeň.....	94
5.6.3	Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň.....	100
5.6.4	Osnovy – 2. stupeň.....	102
5.7	PRVOUKA.....	118
5.7.1	Charakteristika vyučovacího předmětu.....	118

5.7.2 Osnovy.....	120
5.8 PŘÍRODOVĚDA.....	125
5.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	125
5.8.2 Osnovy.....	127
5.9 VLASTIVĚDA.....	129
5.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	129
5.9.2 Osnovy.....	131
5.10 PŘÍRODOPIS.....	134
5.10.1 Osnovy.....	136
5.11 ZEMĚPIS.....	142
5.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	142
5.11.2 Osnovy.....	145
5.12 DĚJEPIS.....	157
5.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	157
5.12.2 Osnovy.....	159
5.13 FYZIKA.....	169
5.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	169
5.13.2 Osnovy.....	171
5.14 CHEMIE.....	177
5.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	177
5.14.2 Osnovy.....	178
5.15 PRAKTICKÉ ČINNOSTI.....	181
5.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 1.stupeň.....	181
5.15.2 Osnovy – 1.stupeň.....	183
5.15.3 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň.....	186
5.15.4 Osnovy – 2. stupeň.....	188
5.16 INFORMATIKA.....	194
5.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	194
5.16.2 Osnovy – 1. stupeň.....	195
5.16.3 Osnovy – 2. stupeň.....	199
5.17 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ.....	206
5.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň.....	206
5.17.2 Osnovy - 2. stupeň.....	208
5.18 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ.....	213
5.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	213
5.18.2 Osnovy.....	215
6 Hodnocení žáků.....	221
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků.....	221
6.1.1 Základní ustanovení.....	221
6.1.2 Stupně klasifikace a hodnocení.....	223
6.1.3 Hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.....	229
6.1.4 Zjišťování vědomostí a dovedností žáka.....	229
6.1.5 Hodnocení a klasifikace žáků s vývojovou poruchou učení.....	230
6.1.6 Vzdělávání cizinců.....	230
7 Příloha - Přehled změn v ŠVP.....	231
8 Příloha - Charakteristika a učební osnovy povinně volitelných a nepovinných předmětů.....	235
9 Příloha - Školní vzdělávací program pro školní družinu při základní škole Spořilov.....	236

1 Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

NÁZEV PROGRAMU: ŠVP PARDUBICE-SPOŘILOV

Název školy: Základní škola Pardubice – Spořilov

Adresa školy: Kotkova 1287, 530 03 Pardubice

Ředitel: Mgr. Martin Fiala

Zástupce ředitele: Mgr. Šárka Mrklovská

Koordinátor ŠVP: Mgr. Lada Jarošíková (pro 2. stupeň)

Mgr. Lenka Pozděnová (pro 1. stupeň)

Kontakty:

Telefon: 466 652 387, 466 652 391

Fax: 466 652 391

E-mail: skola@zs-sporilov.eu

Web: www.zs-sporilov.eu

IZO: 042 938 554

REDIZO: 600 096 092

IČO: 429 385 54

Právní forma: příspěvková organizace

Celková kapacita: 540 žáků

Součásti školy: školní jídelna (tel.: 466 652 390)

školní družina (tel.: 775 601 101, 773 110 109)

Zřizovatel: Statutární město Pardubice
Pernštýnské náměstí 1
530 21 Pardubice

Kontakty:

Ved. odboru školství: Mgr. Ivana Liedermanová
Ivana.Liedermanova@mmp.cz

Telefon: 466 859 413

Platnost dokumentu od: 31. 8. 2022

Verze: 10.0

podpis ředitele školy:

razítko školy:

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

ZŠ Pardubice - Spořilov je úplná základní škola s 1. až 9. ročníkem. Kapacita školy je 540 žáků.

2.2 Historie školy

Školní budova byla otevřena v roce 1956. Od školního roku 1957/58 zde byla souběžně se ZŠ zřízena i 2. jedenáctiletá střední škola. Od roku 1963 až do roku 1976 zde sídlila SVVŠ a později gymnázium, které se posléze přestěhovalo do nových prostor.

Od školního roku 1976/77 se zde učí opět žáci ZŠ.

2.3 Žáci a pedagogický sbor

Na naši školu přicházejí především děti z nejbližšího okolí. Škola je dobře dostupná městskou hromadnou dopravou i dojíždějícím žákům, nejvíce z Dašic, Sezemic a dalších cca. 14 obcí. Nemáme zde specializované třídy, a proto přijímáme všechny děti bez výběru. I tak máme hodně talentovaných žáků, kterým věnujeme individuální péči. Každý rok se můžeme pochlubit výbornými výsledky našich žáků v okresních i regionálních soutěžích (viz výroční zprávy školy). S dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami pracujeme po dohodě s rodiči podle individuálních vzdělávacích plánů. Děti s poruchami učení docházejí na 1. stupni na nápravu k (cca deseti) dyslektickým asistentkám.

Žáci mohou ovlivňovat dění ve škole prostřednictvím svých zástupců v žákovském parlamentu. Ten jejich připomínky a podněty projednává pravidelně každý měsíc s vedením školy.

Výhodou je stabilizovaný učitelský sbor. Učitelé vyučují převážně předměty své aprobace (neaprobovanost na naší škole je velmi nízká). Z cizích jazyků se na škole vyučuje angličtina a němčina.

Nezastupitelnou roli pro výchovně vzdělávací práci učitelů má výchovná poradkyně a metodik prevence sociálně patologických jevů. Dětem s poruchami učení se věnuje přiměřený počet dyslektických asistentek. Od 3. 9. 2012 zde pracuje školní psycholog a externě pracovnice odboru sociální péče o děti Magistrátu města Pardubic.

Práce na dlouhodobých projektech vyžaduje spolupráci celého kolektivu a průběžné další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé si doplňují vědomosti a praktické zkušenosti na seminářích NIDV (Národní institut dalšího vzdělávání Praha) a CCV (Centrum celoživotního vzdělávání Jezerka). Všichni pedagogové absolvovali základní kurz práce s počítačem (Z), osm učitelů ukončilo pokročilý kurz (P), jeden je metodikem ICT. V pedagogickém sboru máme instruktory lyžování a zdravotnického instruktora ČČK. Všichni pracovníci školy jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech.

2.4 Zaměření školy a dlouhodobé projekty

Nabízíme rozšířenou výuku informatiky zaměřenou na práci s Microsoft Office, tvorbu webových prezentací a stavbu LAN a WiFi sítí. Výuka probíhá souvisle od 5. do 9. ročníku (v 9. ročníku jako volitelný předmět). Žákům je k dispozici vybavená PC učebna s 30 počítači a vizualizační technikou.

Dlouhodobým projektem je vytvoření školy, kde se budou všichni cítit dobře, kam budou rádi chodit děti, jejich rodiče i učitelé. Snaha o zdravé klima školy, dobré vztahy a fungující vzájemnou komunikaci je naší hlavní prioritou.

S velkým ohlasem se u dětí i rodičů setkávají **celoškolní dlouhodobé projekty** i jednotlivé **projektové dny**, např. LOH v Londýně, Výročí osvobození, Týden zdraví, Pohádkový den, Den

Země a Vánoce ve škole, které se nám osvědčily jako moderní metody výuky. Předchází jim vždy pečlivá příprava celého kolektivu pedagogů i dětí. Obohacujeme jimi obsah vzdělávání, motivujeme děti k většímu zájmu o výuku a učíme je týmové práci. Projektové vyučování také přispívá ke zlepšení vztahu mezi učiteli a žáky.

Velký zájem je také o **mimoškolní aktivity** žáků. Ti si mohou vybrat z velké nabídky zájmových kroužků. Jejich přehled a zaměření jsou každoročně zveřejněny ve školním zpravodaji.

Pořádáme školy v přírodě, kurzy lyžařského výcviku, kurzy plavání, prázdninové pobyty a sportovní soutěže.

Školy v přírodě jsou realizovány jako **ozdravné pobyty** pro žáky. Jejich konání nemusí být každoroční a upravuje se dle aktuálních podmínek. Žáci ale zpravidla absolvují zimní školu v přírodě s výukou lyžování a letní pobyt v rekreačním zařízení v Horním Bradle, kde se seznamují s různými druhy sportů.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření naší školy a její priority

Prioritou naší školy je snaha vypěstovat u žáků kladný vztah k učení, aby své vědomosti a dovednosti uplatnili v dalším životě.

Základní myšlenky našeho programu můžeme charakterizovat ve dvou rovinách:

- I. obecné priority
- II. vnitřní (školní) priority

ad I. Obecné priority

Vytváříme takové prostředí školy, do kterého se žák těší a které ho nepřivádí do stresových situací.

U žáků budeme rozvíjet ekologické myšlení a podporovat jejich zdravý způsob života a všestranný rozvoj.

Zajistíme kvalitní základní vzdělání pro všechny žáky.

Komunikační dovednosti žáků budeme rozvíjet ve čtyřech rovinách (mateřský jazyk, cizí jazyk, informační technologie, sociální vztahy)

Povedeme žáky k pracovní, osobní i společenské zodpovědnosti.

Přizpůsobíme vzdělání současnému způsobu života, budeme pružně reagovat na vzniklé společenské situace.

Svojí činností se všichni budeme podílet na veřejném životě (forma „patriotismu“)

ad II. Vnitřní (školní) priority

Vytvoříme ideální komunikační prostředí mezi zainteresovanými složkami (učitel, žák, rodič)

Zasadíme se o „otevřené“ partnerství – škola a rodiče si budou navzájem partnery, ne soupeři.

Budeme preferovat praktické činnosti na úkor nadbytečné teorie.

Integrujeme žáky se speciálními výchovnými problémy, žáky s jinou národností, žáky s lehčí formou zdravotního postižení, žáky ze znevýhodněného sociálního prostředí.

Vynasnažíme se prohlubovat jazykové dovednosti žáků (rozumět a hovořit v cizím jazyce = „neztratit se ve světě“).

Zdokonalíme v životě použitelné informační a komunikační dovednosti.

Podpoříme rozvoj pohybových dovedností žáků ve školních i mimoškolních aktivitách.

Naučíme žáky ekologickému myšlení a aktivně je zapojíme do ochrany životního prostředí v okolí školy, bydliště a ve městě.

Dosáhneme stavu, kdy před žáky předstupuje klidný a vyrovnaný učitel, pro kterého je jeho práce každodenní radostí.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení: povedeme žáky k zodpovědnosti za své znalosti a vhodnou motivací podnítíme jejich zájem o nepoznané.

Naučíme žáky:

- organizovat svůj učební proces a rozumně si plánovat svoji činnost
- vyhledávat, zpracovávat a používat nové informace (médiu, internet, literatura,...)
- sebekriticky zhodnotit svoji práci

- ovládat své chování, být trpělivý, tlumit agresivní a negativní reakce při vzdělávacích obtížích
- větší samostatnosti při plnění zadaných úkolů.

Učitelé naší školy budou:

- podporovat jejich samostatné a tvořivé myšlení
- žáky motivovat k samotnému učebnímu procesu (získávání nových poznatků se nesmí pro žáka stát ztrátou času)
- individuálně přistupovat k žákům při vzdělávacích problémech, případně v jiných obtížných situacích
- preferovat praktické dovednosti žáků na základě získaných znalostí.

Kompetence k řešení problémů: naučíme žáky „pojmenovat“ problém, budeme je motivovat k jednoduchému, ale efektivnímu řešení, povedeme je k logickému myšlení.

Žáky naučíme:

- řešit problémy a vycházet ze souvislostí v daných situacích
- umět na sebe vzít zodpovědnost při hledání správného řešení problému
- netrvat dogmaticky na jediném řešení, ale tvořivým a logickým myšlením hledat další možná řešení.

V některých vzdělávacích předmětech přímo vytvoříme modelové situace, které vedou žáky k jejich vyřešení.

Poukážeme na možnost chybného řešení problému, které se však stává další životní zkušeností.

Budeme klást důraz na prevenci některých společenských problémů (drogy, rasismus, xenofobie, ...) a při jejich řešení využívat konzultace s odborníky (pedagogicko psychologická poradna, sociální odbor magistrátu, policie, ...)

Naučíme žáky jasně argumentovat při řešení problémů a při obhajobě svého názoru zachovávat pravidla slušnosti.

Nebudeme potlačovat netradiční (originální) způsoby řešení problematických situací, společně zvážíme jejich přednosti, rizika a možné negativní důsledky.

Kompetence komunikativní: povedeme žáky k otevřené, všestranné a efektivní komunikaci uvnitř i vně školy.

Naučíme žáky:

- vhodnou formou obhajovat své názory, nebát se o nich otevřeně diskutovat
- respektovat názory jiných a naslouchat jim
- prakticky využívat získané komunikační dovednosti v dalším osobním i společenském životě.

Budeme rozvíjet komunikační dovednosti žáků v mateřském a alespoň 1 cizím jazyce
Umožníme žákům poznávat nové informační a komunikační technologie.

Naučíme žáky publikovat a prezentovat své myšlenky a názory (školní časopis, prezentační nástěnky, internetové stránky, prezentace v médiích,...).

Připravíme žáky na zvládnutí komunikace ve složitých situacích, zejména při řešení konfliktů v sociálních vztazích.

Odbouráme v jednání hrubé, agresivní, vulgární a nezdvořilé projevy komunikace mezi žáky i vůči dospělým osobám.

Budeme hledat nové formy komunikace na mezinárodní úrovni (obnovíme spolupráci s některou základní školou v zahraničí, možnost „adopce“ na dálku, poznávací zájezdy do zahraničí).

Při skupinové práci podpoříme efektivní spolupráci založenou na otevřené komunikaci mezi žáky.

Zároveň budeme podporovat výjezdy do škol v přírodě, na lyžařské kurzy a další exkurze, pro které jsou komunikační dovednosti mezi všemi předpokladem pro úspěšný dlouhodobý pobyt.

Seznámíme žáky s některými technikami „asertivního“ chování a „nonverbální“ komunikace.

Kompetence sociální a personální: u žáků budeme rozvíjet schopnost spolupráce, práce ve skupině, respektovat jiný názor, naučit se zhodnotit práci vlastní i druhých.

Žáky naučíme:

- respektovat společně dohodnutá pravidla chování a zapojíme je do jejich tvorby
- objektivně a kriticky hodnotit svoji práci i práci druhých
- vytvářet si v kolektivu sobě odpovídající roli a umět v případech potřeby tuto roli měnit
- přijímat nápady a názory druhých, jsou-li dobře a jasně zdůvodněné.

Učitelé naší školy budou:

- podporovat skupinovou výuku a kooperaci ve výuce
- používat takové formy a metody vyučování, které umožní každému jedinci uplatnit svoje schopnosti a nadání v kolektivu
- podporovat schopnost žáků vnímat různé odlišnosti mezi sebou a odmítat vše, co by narušovalo dobré vztahy v kolektivu
- sledovat neustále sociální vztahy v kolektivech a skupinách žáků, předcházet projevům rasismu, nacionalismu, xenofobie,...
- sledovat sociální kompetence zejména při projekt.dnech, ŠVP, LVZ, Tv

Začleníme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do kolektivů, naučíme ostatní poskytovat těmto žákům nezištnou pomoc.

Kompetence občanské: vést žáky k vědomí, že patří do společnosti, ve které má každý svá práva a povinnosti; vychovávat je k zodpovědnosti za svůj život a své jednání; naučit je ohleduplnosti k ostatním lidem.

Co žák naší školy dokáže:

- respektovat a dodržovat pravidla chování ve škole
- naslouchat a brát v úvahu názory druhých
- svojí činností se aktivně zapojovat do ochrany životního prostředí
- poukazovat na jakékoliv sociálně patologické projevy chování ve svém okolí a snažit se jim vhodnou formou předcházet
- nebude tolerovat náznaky nekamáráckého chování a skryté agrese
- bez obav konzultovat vzniklé problémy s odborníky

S čím mu naše škola pomůže:

- seznamovat žáky se zákony naší společnosti, které se jich s ohledem na věk bezprostředně týkají
- seznamovat žáky s kulturním a historickým dědictvím naší země, místa svého bydliště
- ukazovat na modelových případech pozitivní a negativní projevy chování a tyto situace správně vyhodnocovat
- úzce spolupracovat s různými institucemi (PPP, Policie, složky IZS, sociální odbor, ...)
- nabízet žákům vhodné pozitivní aktivity (zájmové kroužky, kulturní a sportovní akce,...) a umožnit jim i případnou pomoc při jejich organizaci

Kompetence pracovní: vést žáky k pozitivnímu vztahu k zadaným pracovním úkolům; rozvíjet jejich schopnosti a reálné možnosti, které uplatní v budoucí profesní orientaci; naučit žáky ochraně svého zdraví

Co žák naší školy dokáže:

- zapojit se do akcí organizovaných školou i městem (sounáležitost s okolím školy a místem bydliště)
- objektivně vyhodnotit a posoudit své možnosti při výběru budoucí školy, případně budoucího povolání
- organizovat svoji práci
- rozvíjet svoji zručnost v praktických činnostech

S čím mu naše škola pomůže:

- vhodně motivovat k aktivnímu zapojení do pracovních aktivit
- vytvářet při výuce podnětné a tvořivé prostředí; zařazovat praktické exkurze
- výběrem volitelných předmětů umožnit žákům ujasnění jejich budoucí profesní orientaci
- vést žáky k důslednému dodržování bezpečnosti práce a ochrany zdraví

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Priority školy při práci s těmito žáky:

- zabezpečíme úzkou spolupráci mezi školou, žákem, jeho zákonnými zástupci a odbornými institucemi
- vytvoříme podnětné a vstřícné školní prostředí
- podpoříme získávání odbornosti pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání pro práci s těmito žáky
- podpoříme sociální integraci těchto žáků do kolektivu dětí
- vytvoříme dobré podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb

Důležitým předpokladem úzké spolupráce školy a rodičů jsou především tyto zásady:

- přesvědčit rodiče o nutnosti této spolupráce a získat si jejich důvěru
- poskytovat jim jasné a srozumitelné informace a zároveň uvádět zdroje těchto informací
- při pohovoru s rodiči vytvořit klidnou atmosféru
- ujasnit si konkrétní postupy, které budou potřebné pro zabezpečení výuky žáka (jak ze strany školy, tak ze strany rodičů)
- podávat rodičům průběžné informace

3.3.1 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

(dále též „žáci se ŠVP“)

Přímá podpora

Přímá podpora žáka ve výuce je aplikována jako první etapa podpůrných opatření prvního stupně. Slouží ke kompenzaci mírných či přechodných obtíží ve vzdělávání žáka u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení, dále pak k zmapování možných forem podpory. Aplikují se vhodné metody výuky, individualizace, respektování specifík žáka, upravuje se organizace výuky, diferencuje, volí se vhodné formy

hodnocení.

Pokud přímá podpora nepostačuje, nebo obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, je vytvářen plán pedagogické podpory (PLPP).

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření v případě, že přímá podpora nepostačuje. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a školního psychologa. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a školního psychologa. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka (pokud nebyl udělen již ve školské poradenském zařízení) předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky. Bez informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka nemůže být IVP prováděn.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami naše škola spolupracuje hlavně s Pedagogicko psychologickou poradnou Pardubice a Specializovaným pedagogickým centrem Pyramida Pardubice.

- Dále s MuDr. Čáповou při konzultacích a vyšetřeních v oblasti psychických poruch a problémů žáků.
- Další organizací, pomáhající překonat problémy žáků s SVP je OSPOD při magistrátu města Pardubic.

zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školním psychologem, který na naší škole pracuje na poloviční úvazek. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče. Reeducace je realizována formou speciálně pedagogické péče mimo vyučování.

Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

3.3.2 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Charakteristika mimořádně nadaného žáka:

- svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- vytváří si vlastní pravidla a vlastní tempo při školní práci,
- častý sklon k perfekcionismu a s tím související problematické chování
- kreativní myšlení a rychlá orientace v učebních postupech
- častá neochota spolupracovat v kolektivu a pomáhat slabším
- dobrá paměť, kvalitní koncentrace a soustředění při řešení úkolů
- záliba v řešení problematických úloh
- vynikající znalosti či dovednosti pouze v jedné oblasti vzdělávání

plán pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plán (IVP)

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského

poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky:

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školním psychologem, který na naší škole pracuje na poloviční úvazek. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem.

specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

Součástí systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky je na škole **cílená skupinová podpora realizovaná prostřednictvím tzv. vytahované skupiny Datlíci**, která ve škole působí od října 2024. Je určena žákům, u nichž se projevuje zejména rychlejší tempo práce, hlubší porozumění učivu, výrazná zvědavost a potřeba klást vlastní otázky, tvořivost, samostatnost a potřeba náročnějších vzdělávacích úkolů. Nejedná se o mimoškolní kroužek, ale o součást vzdělávacího procesu školy, která reaguje na rozdílné vzdělávací potřeby žáků. Činnost skupiny probíhá v 3. – 5. ročnících v době, kdy kmenové třídy procvičují již probrané učivo českého jazyka nebo matematiky, takže zapojení žáci nepřicházejí o nové učivo. Zároveň umožňuje poskytovat podporu přímo ve škole, bez závislosti na možnostech rodiny a bez další časové zátěže žáka po skončení vyučování.

Zařazování žáků do skupiny Datlíci probíhá na základě pedagogického pozorování, doporučení vyučujících a následného odborného posouzení. Vstupní posouzení provádí školní speciální pedagožka ve spolupráci s koordinátorkou nadání a je doplněno standardizovaným testováním školní psycholožkou. Skupina pracuje pravidelně v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně pod vedením koordinátorky nadání a školní speciální pedagožky. Obsah práce je přizpůsobován věku a vzdělávacím potřebám žáků; ve 3. ročníku je zaměřen zejména na badatelsky orientovanou výuku, mimo jiné prostřednictvím aktivit projektu **Pohár vědy – Debrujáři**, ve 4. ročníku pak více na propojování poznatků, komunikaci a spolupráci, například prostřednictvím korespondence a kontaktu se spřátelenou školou v Německu, která se rovněž věnuje podpoře nadání. Tento systém propojuje pedagogické pozorování, odborné posouzení a pravidelnou vzdělávací práci zaměřenou na další rozvoj potenciálu zapojených žáků.

4 Učební plán

Vzdělávací program	ŠVP Pardubice – Spořilov, verze 10.0 od 31. 8. 2022									Zkratky
ŠVP 79-01-C/01	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Český jazyk a literatura	7+1	7+1	7+1	6+2	6+1	4+1	4	4	3+2	Čj
Anglický jazyk	+1	+1	3	3	3	3+1	3	3	3+1	Aj
Další cizí jazyk (německý, ruský, fran- couzský, španělský)	-	-	-	-	-	-	2	2	2	Nj / Rj Fj / Šj
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	4	3+2	M
Prvouka	2	2	2	-	-	-	-	-	-	Prv
Přírodověda	-	-	-	1+1	1+1	-	-	-	-	Přd
Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	-	-	-	-	Vl
Chemie	-	-	-	-	-	-	-	1+1	1+1	Ch
Fyzika	-	-	-	-	-	1+1	1+1	1+1	2	Fy
Přírodopis	-	-	-	-	-	2	1+1	2	1+1	Př
Zeměpis	-	-	-	-	-	2	2	2	1+1	Z
Dějepis	-	-	-	-	-	1+1	2	2	2	D
Výchova k občanství	-	-	-	-	-	-	1	1	1	Vko
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Hv
Výtvarná výchova	1	1	2	1	2	2	2	1	-	Vv
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	1	1	1	-	Pč
Výchova ke zdraví	-	-	-	-	-	1	+1	1	-	Vkz
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Tv
Informatika	-	-	-	1	1	1	1	1	1	Inf
Volitelné předměty	-	-	-	-	-	-	-	-	+1	Pvp
Týdenní dotace	21	21	24	26	26	29	30	31	32	

Aktuální nabídka volitelných a nepovinných předmětů: viz přílohu ŠVP „Charakteristika a učební osnovy povinně volitelných a nepovinných předmětů“.

Charakteristika a výstupy druhého cizího jazyka: viz přílohu ŠVP „Charakteristika a učební osnovy povinně volitelných a nepovinných předmětů“.

Použitá disponibilní časová dotace: 1. stupeň – 16 hodin, 2. stupeň – 18 hodin

Poznámky k učebnímu plánu:

Možnost zvolit Ruský jazyk jako druhý cizí jazyk již není nabízena (od školního roku 2026/2027).

Tabulka začlenění průřezových témat**1. stupeň**

Tematický okruh	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	
Multikulturní výchova	Kulturní difference	INT Prv		INT Prv		
	Lidské vztahy	INT Čj	INT Čj, Tv, Prv	INT Čj	INT Tv, Vv	INT Aj, Tv
	Etnický původ	INT Prv		INT Čj		
	Multikulturalita			INT Aj		
	Princip sociálního smíru a solidarity				INT Vl	INT Vl
Enviromentální výchova	Ekosystémy			INT Aj, Prv	INT Př	
	Základní podmínky života				INT Př	
	Lidské aktivity a životní prostředí			INT Prv		INT Ma, Vl
	Vztah člověka k prostředí	INT Ma, Pč, Tv	INT Ma, Prv	INT Prv	INT Pč	INT Pč, Př
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				INT Čj	
	Interpretace vztahu mediálních sdělení					INT Čj
	Stavba mediálních sdělení				INT Čj	INT Čj
	Vnímání autora mediálních sdělení	INT Ma				
	Fungování a vliv médií ve společnosti		INT Čj			
	Tvorba mediálních sdělení					INT ICT
	Práce v realizačním týmu					INT ICT

2. stupeň

Tematický okruh	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.		
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopnosti poznávání	INT Tv, Aj, Hv, Fy, Vko	INT Tv, Aj, Hv, Fy, Ze, Vv	INT Tv, Vko, Aj, Hv, Fy, Ze, Vv	INT Tv, Aj, Hv, Fy

		Sebezpoznání a sebezpojetí	INT , Tv, Aj, Hv, Ov	INT Tv, Aj, Hv,Vv	INT Tv, Vzk, Vko, Aj, Hv,Vv	INT Tv, Aj, Hv
Seberegulace a sebeorganizace		INT Tv, Aj, Vko	INT Tv, Aj	INT Tv, Vzk, Vko, Aj	INT Tv, Aj	
Psychohygienu		INT Tv, Aj	INT Tv, Vzk, Aj	INT Tv, Vzk, Vko, Aj	INT Tv, Aj, Vzk	
Kreativita		INT Tv, Aj, Hv,Vv	INT Tv, Aj, Hv,Vv	INT Tv,Vko,Aj,Hv, Ze,Vv	INT Tv, Aj, Hv, Ze,Vv	
Sociální rozvoj		Poznávání lidí	INT Tv, Aj, Hv,Čj	INT Tv, Aj, Hv	INT Tv, Vzk, Vko, Aj, Hv,Čj	INT Tv, Aj, Hv
		Mezilidské vztahy	INT Tv, Aj, Hv,Čj	INT Tv, Aj	INT Tv, Vzk, Vko, Aj,Čj,Vv	INT Tv,Aj,Čj
		Komunikace	INT Tv, Aj, Vv	INT Tv, Vzk, Aj, Inf, Ze,Vv	INT Tv,Vzk,Vko,Aj, Ze,Čj,Vv	INT Tv,Aj, Ze, Vzk,Čj,Vv
		Kooperace a kompetice	INT Tv, Aj	INT Tv, Aj, Inf	INT Tv, Vzk, Vko, Aj	INT Tv,Aj
		Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	INT Tv, Aj,Čj	INT Tv, Aj, Ze	INT Tv, Vzk, Vko, Aj, Ze
		Hodnoty, postoje, praktická etika	INT Tv, Aj,Čj,Vv	INT Tv, Vzk, Aj,Vv	INT Tv, Vzk, Vko, Aj,Vv	INT Tv, Aj, Čj
	Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	INT Vko, Fy	INT Fy	INT Tv, Aj, Fy, Dě	INT Tv, Aj, Fy, Ze
		Občan, občanská společnost a stát	INT Dě, Vko, Ze	INT Vko, Ze	INT Ze, Dě	INT Ze, Dě, Vko,Čj
Formy participace občanů v politickém životě			INT Ov	INT Dě	INT Dě,Čj	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			INT Dě, Tv	INT Tv, Vko, Hv, Ze	INT Tv, Hv, Ze	INT Ze, Tv, Hv, Dě
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	INT Vv, Hv, Aj	INT Aj, Hv	INT P Hv Ze	INT Vko, Vv , Hv,Ze,Čj	
	Objevujeme Evropu a svět	INT Fy	INT Vv, Fy, Inf, Ze	INT Ze, Vv, Hv, Čj, Aj, Fy	INT Vko, Čj, Hv, Fy, Dě	
	Jsmo Evropané	INT Dě	INT Dě	INT P Dě, Ze,Čj Aj	INT P Dě, Vko , Ze, Aj	
Multikulturní výchova	Kulturní difference	INT Hv, Vko	INT Hv, Ze, Čj	INT Ze, Dě, Hv	INT Hv	
	Lidské vztahy	INT Tv, Čj, Fy, Vko	INT Dě, Tv, Čj, Inf, Ze	INT Dě,Tv,Vzk, Vko,Vv, Fy	INT Dě, Tv, Fy, Z	
	Etnický původ		INT	INT	INT	

			Dě	Dě, Vko, Ze, Hv	Ze, Dě, Hv
	Multikulturalita	INT Hv	INT Hv	INT Hv	INT Ze, Vko, Hv, Čj
	Princip sociálního smíru a solidarity			INT Dě	INT Vko
Enviromentální výchova	Ekosystémy	INT Dě, Vv	INT Př, Vv, BiPr	INT SP Ch	INT Ch SP
	Základní podmínky života	INT Fy, Ze, Vv, Př	INT Př, Fy, Dě	INT SP Fy, Dě, Ch, Př	INT Fy, Ch, Př SP
	Lidské aktivity a životní prostředí	INT Ze	INT	INT SP Fy, Dě, Ch	INT Fy, Ze, Ch SP
	Vztah člověka k prostředí	INT Tv, Vv, Hv	INT Tv, Vv, Hv, Vkz	INT SP Tv, Vv, Hv, Ch	INT Ze, Tv, Vv, Hv, Ch SP
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	INT Čj, Hv, ČaP	INT Hv	INT Hv	INT Aj, Hv
	Interpretace vztahu mediálních sdělení	INT Čj, ČaP			
	Stavba mediálních sdělení	INT Vv, Čj, ČaP	INT Čj	INT Čj	INT Vv, Čj
	Vnímání autora mediálních sdělení	INT ČaP			INT Čj, Vko
	Fungování a vliv médií ve společnosti	INT ČaP		INT Čj	INT Čj, Dě
	Tvorba mediálních sdělení	INT ČaP		INT P Čj, Vv, Tv, Hv Čj	INT Tv, Aj, Vv, Hv P Čj
	Práce v realizačním týmu	P Čj, Vko, ČaP	P Čj, Vko, Aj	P Čj, Vko, Aj	P Čj, Vko, Aj

5 Charakteristika a učební osnovy povinných předmětů

5.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících jako samostatný předmět takto:

1. ročník – 9 hodin týdně
2. – 3. ročník – 8 hodin týdně
4. – 5. ročník – 7 hodin týdně

Výuka probíhá ve kmenových třídách.

Směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání, a to jak v ústní, tak i v psané podobě.

Zaměřuje se také na osvojování a rozvíjení čtenářských dovedností.

Vede žáky k využívání dostupných zdrojů informací (knihy, časopisy, encyklopedie, slovníky, katalogy).

Dovednosti, které si žáci v rámci vyučovacího předmětu český jazyk a literatura umožňují získávání poznatků v ostatních vyučovacích předmětech.

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV: mezilidské vztahy, řešení problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá

MV: mediální gramotnost

Multikulturní výchova: lidské vztahy, etnický původ

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- učitel vede žáky k postupnému zdokonalování čtení s porozuměním
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v jednotlivých oblastech
- učitel vede žáky k systematickému vedení informací
- učitel seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisí s probíraným učivem
- učitel vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu

Kompetence k řešení problémů

- učitel žáky vede ke vzájemné pomoci
- učitel vede žáky k různému řešení problémů a k samostatnému dokončování úkolů
- učitel umožňuje žákům nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k samostatné prezentaci svých myšlenek a názorů

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- učitel umožňuje žákům vzájemnou spolupráci při řešení problémů v rámci skupiny i v rámci celé třídy
- učitel vede žáky k vzájemnému respektu
- učitel seznamuje žáky s pravidly komunikace mezi lidmi a vede je k jejich respektování

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury k vytváření kladného postoje žáků k lidem, přírodě, životnímu prostředí
- učitel seznamuje žáky s naším slovesným dědictvím a vede je ke kladnému postoji
- učitel v žácích podporuje potřebu četby, recitace, literárního projevu
- učitel vede žáky ke zvládnutí krizových situací

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- učitel vyžaduje od žáků dodržování dohodnutých pravidel, postupů, termínů a kvality práce
- učitel vede žáky k plánování práce a organizaci svého času

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií
- učitel seznamuje žáky s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy
- učitel vede žáky k získávání, vyhledávání a kritickému posuzování informací

5.1.2 Osnovy – 1. stupeň

očekávané výstupy RVP	ročník	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
5. 1. učební osnovy – ČESKÝ JAZYK				
1. ročník – jazyková výchova	1.			
rozlišuje zvuk. a graf. podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	1.	určuje umístění hlásky ve slově, přiřazuje písmena a hlásky k obrázkům, rozlišuje hlásku, slabiku, slovo, písmeno, provádí analýzu a syntézu slabik a slov, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky - rytmičtější, hlasová výchova	mluvený a grafický projev - člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohl., - poznává písmena abecedy ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám - čte slabiky, slova a krátké věty, snaží se o správnou intonaci	Digitální kompetence – možnost využívání interaktivní učebnice
1. ročník - komunikační a slohová výchova	1.			
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	1.	nestydí se pozdravit, oslovit, omluvit se, poprosit, vzkázat, vystupuje zdvořile, respektuje roli mluvčího a posluchače, neskáče do řeči	srozumitelný mluvený projev - pozdrav, omluva, oslovení, žádost - respektování role mluvčího a posluchače	Multikulturní výchova - lidské vztahy
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	1.	rozvíjí znělý hlas, zlepšuje artikulaci, správně vyslovuje délku hlásek, sděluje krátké zprávy,	technika mluveného projevu - správná výslovnost - hlasová cvičení	

			- rytmižace říkadel	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	1.	volí vhodné tempo a hlasitost řeči, dodržuje správné dýchání, vyslovuje pečlivě všechny hlásky, opakuje rytmická cv.	technika mluveného projevu - správná výslovnost, tempo a hlasitost řeči - dechová a hlasová cvičení	
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	1.	volí vhodná slova a gesta při každodenní komunikaci s okolím, učí se slušnou formou odmítat, vyjadřuje slušnou formou svůj názor a své přání, sdělí informaci, požádá o informaci	užití mluveného projevu - komunikace mezi žáky, mezi dospělým a žákem	Osobnostní a sociální výchova - mezilidské vztahy - komunikace
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	1.	vypráví vlastní zážitky, převypráví pohádku podle obrázkové osnovy, účastní se dramatizace	tvoření mluveného projevu - vypravování	
Zvládá základní hyg. návyky spojené se psaním	1.	správně sedí při psaní, drží psací náčiní správným způsobem, dodržuje hygienu zraku, provádí uvolňovací cviky vsedě i vestoje	hygienu písemného projevu- správné návyky při psaní	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	1.	ovládá psací abecedu kromě písmen X, W, Q a tvary číslic modeluje písmena, střídá různé techniky psaní, správně napojuje písmena používá různé materiály ke psaní, píše úhledně a čitelně, kontroluje svůj písemný projev, píše opis, přepis, diktát	písemný projev - správné psaní tvarů písmen (kromě X,W,Q) a číslic, správné napojování písmen	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	1.	tvořivě používá obrázkovou osnovu, vypravuje podle obrázkové osnovy	- vypravování podle obrázkové osnovy	
1. ročník – literární výchova	1.			
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	1.	poslouchá a čte vhodné literární texty, volí vhodné tempo a frázování při přednesu literárních textů	- čtení textů přiměřených věku - přednášení vhodných textů z paměti	DK – využití vhodných materiálů na YouTube (pohádky, říkadla)
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	1.	vyjadřuje své pocity z přečteného textu, tvořivě s ním pracuje, využívá dramatizace, výtvarný projev,	- uvědomělé čtení - dramatizace textu - ilustrace	
2.ročník – jazyková výchova	2.			
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, vlastnost, věc, okolnost	2.	rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu	významové okruhy slov	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	2.	dodržuje pořádek slov ve větě, rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího(oznamovací, tázací, rozkazovací, přací), používá správná znaménka za větami, volí vhodnou intonaci	druhy vět podle postoje mluvčího	
Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfol. šev, ú/ů, velká	2.	píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, procvičuje psaní vlastních jmen místních..., píše velké písmeno na zač. věty, procvičuje psaní ú/ů, dě, tě, ně,bě, pě, vě, mě mimo morfolo-	tvrdé a měkké souhlásky samohlásky, psaní ú/ů velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen	DK – využití volně dostupných digitálních materiálů k procvičování na internetu

písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		gický šev		
2. ročník – komunikační a slohová výchova	2.			
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	2.	nestydí se pozdravit, oslovit, omluvit se, poprosit, vzkázat, vystupuje zdvořile, respektuje roli mluvčího a posluchače, neskáče do řeči	srozumitelný mluvený projev - pozdrav, omluva, oslovení, žádost - respektování role mluvčího a posluchače	Multikulturní výchova - lidské vztahy
Plynule čte texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	2.	čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty, jednoduše reprodukuje přečtené texty	čtení a naslouchání s porozuměním	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	2.	rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života	čtení a naslouchání s porozuměním	
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	2.	- rozvíjí znělý hlas, zlepšuje artikulaci, správně vyslovuje délku hlásek, sděluje krátké zprávy, vzpráví pohádky, řeší hádanky - přednáší básně přiměřené věku - podle konkrétní komunikační situace volí vhodné prostředky komunikace: oslovení, omluva, pozdrav, ...	technika mluveného projevu - správná výslovnost - hlasová cvičení - rytimizace říkadel - mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	2.	volí vhodné tempo a hlasitost řeči, dodržuje správné dýchání, vyslovuje pečlivě všechny hlásky, opakuje rytmická cv.	technika mluveného projevu - správná výslovnost, tempo a hlasitost řeči - dechová a hlasová cvičení	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	2.	volí vhodná slova a gesta při každodenní komunikaci s okolím, učí se slušnou formou odmítat, vyjadřuje slušnou formou svůj názor a své přání, sdělí informaci, požádá o informaci (i telefonicky), dramatizuje modelové situace,	užití mluveného projevu – komunikace mezi žáky, mezi dospělým a žákem	Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy – komunikace
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	2.	vypráví vlastní zážitky, převypráví pohádku podle obrázkové osnovy, účastní se dramatizace	tvoření mluveného projevu - vypravování	DK – You Tube
Zvládá základní hygieny spojené se psaním	2.	správně sedí při psaní, drží psací náčiní správným způsobem, dodržuje hygienu zraku, provádí uvolňovací cviky vsedě i vestoje	hygienu písemného projevu - správné návyky při psaní	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev, píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	2.	- ovládá psací abecedu a tvar číslic, modeluje písmena, správně napojuje písmena používá různé materiály ke psaní, píše úhledně a čitelně, kontroluje svůj písemný projev, píše opis, přepis, - píše krátká sdělení podle pokynů učitele	písemný projev - správné psaní tvarů písmen (kromě X, W, Q) a číslic, správné napojování písmen - psaný projev žáka	
Seřadí ilustrace podle	2.	tvořivě používá obrázkovou osnovu,	mluvený projev	

dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh		pokouší se vytvářet obrázkové vypravování, vypravuje podle obrázkové osnovy	- vypravování podle obrázkové osnovy	
2. ročník – literární výchova	2.			
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	2.	poslouchá a čte vhodné literární texty, volí vhodné tempo a frázování při přednesu literárních textů	- čtení textů přiměřených věku - přednášení vhodných textů z paměti - vlastní výtvarný doprovod	DK – využití audio a video materiálů z internetu
Rozlišuje vyj. v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	2.	recituje básně, domýšlí jednoduché příběhy, plynule čte s porozuměním, převypráví příběh, poslouchá a čte pohádky, seznamuje se s knihami pro děti	- próza, verše - pohádka - literatura pro děti	
Pracuje tvořivě s literár. textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	2.	orientuje se v textu, všímá si spojitosti textu s ilustrací, podle svých schopností se účastní dramatizace textů	- ilustrace k textu - dramatizace textu	
3. ročník – jazyková výchova	3.			
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	3.	třídí slova podle významu, rozlišuje slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova opačného významu	- slova nadřazená, podřazená, souřadná – slova opačného významu – slova příbuzná významem	
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	3.	vyhledává a třídí slova podle slovních druhů,	slovní druhy v základním tvaru	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy, užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	3.	- používá vhodné spojky a jiné spojovací výrazy k vytváření jednodušších souvětí - tvoří správné gramatické tvary podst. jmen, přídavných jmen a sloves	- spojky a spojovací výrazy - jednoduchá souvětí podstatná jména, přídavná jména slovesa	Multikulturní výchova - etnický původ
Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, ú/ů, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	3.	vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich tvary ve větách, rozumí jejich obsahu, seznamuje se se slovy stejně znějícími (být – bít, výr – vír,) správně píše a odůvodňuje i/y po měkkých a tvrdých souhláskách používá správné psaní ú/ů používá slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě píše velké písmeno na začátku věty a v jasných případech vlastních jmen	vyjmenovaná slova měkké a tvrdé souhlásky psaní ú/ů velká písmena v jasných případech	DK – využití wikipedie při odůvodňování mluvnických jevů
3. ročník – Komunikační a slohová výchova				
plynule čte s porozuměním texty přiměř.	3.	čte potichu i nahlas s porozuměním se správnou intonací texty přiměř.	čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem	

řeného rozsahu a náročnosti		řené náročnosti, vhodně člení text, využívá větný přízvuk		
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	3.	pracuje podle pokynů, vyhledává odpovědi na otázky, hledá klíčová slova, tvoří otázky, obohacuje svou slovní zásobu (vyhledává podle instrukcí informace v encyklopediích i jiných textech, zajímá se o dění kolem sebe)	- čtení s porozuměním - vyhledávání informací, zjišťování informací na internetu(wikipedie)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá DK – vyhledávání informací na internetu
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	3.	procvičuje správný slovosled, nahrazuje opakující se slova jinými, využívá jednoduchou osnovu textu, popisuje jednoduché předměty a činnosti, napíše dopis, pohlednici, adresu	sloh – práce s osnovou – správný slovosled – popis – adresa- dopis, pohlednice, e-mail	DK – psaní emailu, komunikace ve skupině v rámci školní sítě
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	3.	nestydí se pozdravit, oslovit, omluvit se, poprosit, vzkázat, vystupuje zdvořile, respektuje roli mluvčího a posluchače, neskáče do řeči	srozumitelný mluvený projev - pozdrav, omluva, oslovení, žádost - respektování role mluvčího a posluchače	Multikulturní výchova - lidské vztahy
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	3.	rozvíjí znělý hlas, zlepšuje artikulaci, správně vyslovuje délku hlásek, sděluje krátké zprávy	- správná výslovnost - hlasová cvičení	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	3.	volí vhodné tempo a hlasitost řeči, dodržuje správné dýchání, vyslovuje pečlivě všechny hlásky	- správná výslovnost, tempo a hlasitost řeči - dechová a hlasová cvičení	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	3.	volí vhodná slova a gesta při každodenní komunikaci s okolím, učí se slušnou formou odmítat, vyjadřuje slušnou formou svůj názor a své přání, sdělí informaci, požádá o informaci (i telefonicky), dramatizuje modelové situace,	- komunikace mezi žáky, mezi dospělým a žákem	Osobnostní a sociální výchova - mezilidské vztahy - komunikace DK – bezpečná elektronická komunikace
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	3.	vypráví vlastní zážitky, převypráví pohádku podle obrázkové osnovy, účastní se dramatizace	- vypravování, popis děje a předmětu	
Zvládá základní hyg. návyky spojené se psaním	3.	správně sedí při psaní, drží psací náčiní správným způsobem, dodržuje hygienu zraku, provádí uvolňovací cviky vsedě i vestoje	- správné návyky při psaní	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev, píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	3.	ovládá psací abecedu a tvary číslic, střídá různé techniky psaní, správně napojuje písmena používá různé materiály ke psaní, píše úhledně a čitelně, kontroluje svůj písemný projev – podle konkrétní komunikační situace volí vhodné prostředky komunikace: oslovení, omluva, pozdrav, adresa, blahopřání, popis, pozvánka ...	- správné psaní tvarů písmen a číslic, správné napojování písmen – psaný projev žáka	
3. ročník – literární výchova	3.			

Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	3.	poslouchá a čte vhodné literární texty, volí vhodné tempo a frázování při přednesu literárních textů	čtení s porozuměním - čtení textů přiměřených věku - přednášení vhodných textů zpaměti volná reprodukce, dramatizace	
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	3.	ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu, seznamuje spolužáky s oblíbenými knihami, navštíví knihovnu	zážitkové čtení a naslouchání, tvořivě pracuje s literárním textem	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	3.	seznamuje se se základy literatury (pověst, pohádka, povídka, bajka, příběh s dětským hrdinou, báseň, rozpočítadlo, hádanka	čtení a literární výchova - próza - verše Staré pověsti české	DK – výukové programy pro děti na You Tube
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	3.	seznamuje se s různými typy vyjadřování autorů písniček pro děti, domýšlí příběhy, hledá rýmy ke slovům, dramatizuje příběhy	tvořivě pracuje s literárním textem	
4. ročník – jazyková výchova	4.			
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	4.	hledá slova souznačná a vícevýznamová, používá je ve větách, rozezná významy slov	- význam slov, slova vícevýznamová, souznačná,	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponou, předponu a koncovku	4.	rozděluje slova na části, vyhledává kořen, zadržává předpony a přípony, koncovky, zdůvodňuje svůj postup	- kořen slova - předpony a přípony - koncovky	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	4.	rozpozná slovní druhy plnovýznamových slov, vybírá je z textu, používá je gramaticky správně v mluveném projevu	slovní druhy - ohebné slovní druhy, skloňování podst. jmen, časování sloves	
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	4.	třídí slova na spisovná a nespisovná, vysvětluje rozdíl mezi nimi, prakticky je využívá	- slova spisovná a nespisovná	
Vyhledává ve větě základní skladební dvojici	4.	vyhledává podmět a přísudek, vysvětluje vztah mezi nimi	základní větné členy	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	4.	sleduje myšlenkový obsah vět, rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, pomocí vhodných spojovacích výrazů spojuje věty jednoduché v souvětí	stavba věty jednoduché a souvětí spojovací výrazy	
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	4.	vyhledává spojovací výrazy, spojuje věty v souvětí	- spojovací výrazy	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	4.	uvědoměle používá i/y po obojetných souhl., vyjmenuje vyjmenovaná slova, odůvodňuje jejich pravopis i ve slovech s nimi příbuzných, skloňuje podst. jm, časuje slovesa	vyjmenovaná slova skloňování podst. jmen časování sloves	DK – využití volně dostupných digitálních materiálů k procvičování na internetu
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	4.	vyhledává podmět a přísudek, hledá vztah mezi nimi	stavba věty - část podmětová a přísudková - podmět a přísudek	
4. ročník – komunikační a slohová vý-	4.			

chova				
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu a nahlas	4.	uvědoměle a dostatečně rychle a plynule čte potichu i nahlas, věcně čtení jako zdroj informací	tiché a hlasité čtení s porozuměním, vyhledávání informací (encyklopedie,), klíčová slova	
Rozlišuje podstatné a okrajové infr. v textu vhodném pro daný věk, podst. inf. zaznamenává	4.	vyhledává inf. v učebnicích a děts. encyklopediích, dokáže je použít, orientuje se v textu přiměřeném věku, hledá podstatné informace, sestavuje otázky k textu	čtení, poslech s porozuměním - orientace v textu - práce s osnovou	DK – využití wikipedie k vyhledávání informací
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	4.	dokončuje neúplné texty, dovypráví příběh, kreslí ilustrace k danému textu	- práce s osnovou - rozšiřování slovní zásoby	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	4.	hledá podstatná fakta v písemném a mluveném projevu, prokáže, že textu rozumí – ilustrace, vypravování, odpovědi na otázky k textu, popis	uvědomělé čtení a poslech	
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	4.	uplatňuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, používá důležitá telefonní čísla	- formy společen.styku - telefonování, vzkaz, inzerát, dopis, oznámení, přihláška, dotazník, e-mail	DK – vyjadřování pomocí digitálních prostředků
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	4.	správně dýchá, tvoří hlas a vyslovuje, správně reaguje na komunikační situaci	- správná artikulace – správné reakce na komunikační situaci	
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace	4.	uplatňuje spisovný jazyk podle komun. záměru	- spisovná a nespisovná podoba jazyka	
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunik. žánry	4.	sestaví zprávu, oznámení, pozvánku, vzkaz, inzerát, dopis	- stylizace textu - zpráva, oznámení, pozvánka, dopis	
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo pís. projev s dodržováním časové posloupnosti	4.	tvoří nadpis, člení text na odstavce, dodržuje časovou následnost	-osnova textu	
4. ročník – literární výchova	4.			
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	4.	vede si čtenářský deník nebo připravuje referát z přečtené knihy	- zaznamenání přečteného - referát nebo prezentace	DK – využití digitálních technologií
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	4.	přednáší vhodné literární texty, dramatizuje texty, vytváří ilustrace k textům, zkouší tvořit vlastní literární texty na zadané téma	- tvořivé činnosti s literár. textem - dramatizace	
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	4.	všimá si rozdílů zpracování textů krásné literatury a literatury uměleckonaučné, verše, próza, článek, informace, příběh, báseň, pohádka, povídka,)	- literární žánry	
Při jednoduchém rozboru lit. textů používá element. lit. pojmy	4.	rozlišuje a porovnává literár. pojmy: přirovnání, bajka, encyklopedie, báseň, verš, pohádka, ...	- literární pojmy	

5. ročník – jazyková výchova	5.			
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponu a koncovku	5.	odvozuje slova předponami a příponami, vyznačuje slovo tvorný základ, rozlišuje předpony s-, z- od předložek s, z procvičuje skupiny bě/ bje, vě/vje, pě, mě/mně tam, kde se setká předpona ob- a v- s kořenem na je-	- kořen slova - předpony a přípony - skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně tam, kde se setká předpona s kořenem slova předpony a předložky s, z	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	5.	určuje deset slovních druhů určuje mluvnické kat. podst. jmen, příd. jm. měkkých a tvrdých, sloves, seznamuje se s druhy zájmen rozlišuje druhy číslovek, skloňuje zákl. číslovky	- mluvnické kategorie podstatných jmen, přídavných jmen měkkých a tvrdých a sloves – seznámení se zájmeny – číslovky základní	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	5.	používá i/ y po obojetných souhl., určuje slovní druhy, sloňuje podst. jm, časuje slovesa, vyhledává zákl. skl. dvojice	vyjm. slova i frekventovaná slova příbuzná koncovky podst. jmen slovesa v přít. čase shoda přís. s podmětem	DK – využití digitálních technologií při učení a procvičování
Rozlišuje ve větě základní skladební dvojici a v neúplné zákl. sklad. dvojici označuje základ věty	5.	vyhledává zákl. vět. členy, podmět vyjádřený i nevyjádřený a několikanásobný, používá je ve větách označuje základ věty	- základní skladební dvojice - podmět vyjádřený i nevyjádřený, několikanásobný	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	5.	odlišuje věty jedn. od souvětí, využívá interpunkce v psaní textů, používá Pravidla ČJ používá správné spojovací výrazy spojuje věty jednoduché v souvětí	- věta jednoduchá, souvětí - spojky a spojovací výrazy	
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	5.	vyhledává spojovací výrazy, spojuje věty v souvětí	stavba věty - spojovací výrazy	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	5.	vyhledává podmět a přísudek, hledá vztah mezi nimi	- část podmětová a přísudková - podmět a přísudek	
5. ročník – komunikační a slohová výchova	5.			
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	5.	uvědomuje si význam reklamy v pozitivním i negativním smyslu, zaujímá k ní své stanovisko, vymýšlí reklamní slogany, zamýšlí se nad smyslem reklamy, uvádí její klady a zápory	klady a zápory reklamy	Mediální výchova – mediální gramotnost DK – kritické posuzování informací
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu a nahlas	5.	uvědoměle a dostatečně rychle čte potichu i nahlas věcné čtení jako zdroj informací	tiché a hlasité čtení s porozuměním, vyhledávání informací (encyklopedie,), klíčová slova	
Rozlišuje podstatné a okrajové infr. v textu vhodném pro daný věk, podst. Inf. zaznamenává	5.	vyhledává inf. v učebnicích a děts. encyklopediích, dokáže je použít, orientuje se v textu přiměřeném věku, hledá podstatné informace, sestavuje otázky k textu	čtení, poslech s porozuměním, - orientace v textu- práce s osnovou	
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	5.	dokončuje neúplné texty, dovypráví příběh, kreslí ilustrace k danému textu	- práce s osnovou - rozšiřování slovní zásoby	
Reprodukuje obsah	5.	hledá podstatná fakta v písemném a	uvědomělé čtení a poslech	DK – využití au-

přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta		mluveném projevu, prokáže, že textu rozumí – ilustrace, vypravování, odpovědi na otázky k textu		audio a video materiálu z internetu
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	5.	uplatňuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, používá důležitá telefonní čísla	- formy společenského styku – telefonování, vzkaz	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	5.	správně dýchá, tvoří hlas a vyslovuje, správně reaguje na komunikační situaci	způsoby komunikace - správná artikulace - správné reakce na komunikační situaci	
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace	5.	uplatňuje spisovný jazyk podle komunik. záměru	způsoby komunikace - spisovná a nespisovná podoba jazyka	
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunik. žánry	5.	sestaví zprávu, oznámení, pozvánku, vzkaz, inzerát, dopis, telegram	- stylizace textu - zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, telegram e-mail	DK – bezpečná elektronická komunikace
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo pís. Projev s dodržováním časové posloupnosti	5.	tvoří nadpis, člení text na odstavce, dodržuje časovou následnost	-osnova textu	
5. ročník – literární výchova	5.			
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	5.	vede si čtenářský deník nebo připravuje referát z přečtené knihy	- zaznamenání přečteného	
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	5.	přednáší vhodné literární texty, dramatizuje texty, vytváří ilustrace k textům, zkouší tvořit vlastní literární texty na zadané téma	- tvořivé činnosti s literár. textem - dramatizace	
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	5.	všimá si rozdílů zpracování textů umělecké a věcné literatury, odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní. Vymezí pojmy spisovatel, básník, ilustrátor, kniha, čtenář. Poznává divadelní text, seznámí se s pojmy herec, režisér, divadelní představení	- literární žánry	
Při jednoduchém rozboru lit. textů používá element. lit. pojmy	5.	rozlišuje a porovnává literár. pojmy: přirovnání, bajka, dramatizace, próza, poezie, naučný text,...	- literární pojmy	

5.1.3 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení, získané

dovednosti, které si žáci osvojují, jsou důležité pro vzdělávání ve všech dalších oborech.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Součástí výuky jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu, návštěvy divadelních představení. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v 6. ročníku 5 hodin týdně, v 7. - 9. ročníku 4 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného a ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáka
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientace při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměrů autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
- rozvoj jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování, které vede k přesnému a logickému myšlení
- schopnost vybírat vhodné jazykové prostředky

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s dějepisem (literatura), informačními a komunikačními technologiemi (komunikace, dodržování vžitých konvencí a pravidel), hudební výchovou (lidová slovesnost, dějiny hudby) a výtvarnou výchovou (literatura).

Předmětem se prolínají průřezová témata:

OSV: mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů...

EGS: poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy)

EV: lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství

MDV: výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, školní časopis (práce v týmu)

MKV: Češi v národním obrození, lidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení

- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textu a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

- žáci respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- žáci dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.1.4 Osnovy – 2. stupeň

očekávané výstupy RVP	ro. č.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma / Digitální kompetence
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími	6.	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a ostatními slovníky	Útvary jazyka, jazykověda, práce s jazykovými příručkami	DK - V Internetové jazykové příručce si ověřují správný pravopis určitého jevu,

slovníky a příručkami				v případě potřeby zjišťují význam neznámého slova odkazem z Internetové jazykové příručky do elektronické verze Akademického slovníku cizích slov, Slovníku spisovné češtiny pro školu a veřejnost či do Slovníku spisovného jazyka českého.
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	6.	dbá na správnou výslovnost slov i celých vět, správně používá větnou melodii podle druhu věty, rozpozná spisovný a nespisovný projev	Zvuková stránka jazyka	DK – využívá mobilních digitálních zařízení (telefon/tablet/NTB) pro záznam a reprodukci promluv v běžném životě, ty následně porovnává se spisovnou normou.
dokládá v textu zásady tvoření českých slov v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a morfologický	6.	správně rozčlení ve slově část předponovou, kořen a příponovou část, vědomosti o členění aplikuje na tvoření slov příbuzných ovládá a aplikuje pravopisné jevy skupin hlásek	Stavba slova, slova příbuzná, pravopis lexikální a morfologický	DK – v internetovém slovníku cizích slov a slovníku českých synonym vyhledává a porovnává významy slov a slov příbuzných.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	6.	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí rozezná ohebné slovní druhy dokáže používat pravidla tvoření koncovek u ohebných slovních druhů u podstatných jmen rozliší podstatná jména obecná a vlastní	Tvarosloví (ohebné slovní druhy), skloňování, pravopis, jména obecná a vlastní	DK – žák využívá pro zápis jednotlivých tvarů ohebných slovních druhů při skloňování textový editor a umí použít revizi a kontrolu pravopisu pro odůvodnění spisovných tvarů slov. DK - Žák využívá internetový slovník pomístních jmen v Čechách pro odůvodnění pravopisu vlastních jmen.
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	6.	uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy vymezí významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí uplatňuje pravopis syntaktický, v jazykových projevech dokáže rozvíjet holou větu dalšími větnými členy v jazykových projevech rozpozná rozdíl a správně používá větu jednoduchou a souvětí	Skladba – základní větné členy, shoda podmětu s přísudkem (pravopis), rozvíjející větné členy, věta jednoduchá a souvětí	
6. ročník – literární výchova				
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literární	6.	rozlišuje základní literární pojmy a umí je vysvětlit ilustruje význam lidové	Literární druhy a žánry Literatura, poezie, próza, drama	DK – žáci vyhledávají v internetovém literárním slovníčku pro

rárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		slovesnosti v historii národa	Lidová slovesnost	základní školy informace o literárních druzích a žánrech.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	6.	přečte si ukázky z Bible, shrne obsah příběhů čte text s porozuměním a rozpoznává ideu příběhu reprodukuje vybrané řecké báje, rozvrhne osnovu báje	Biblické příběhy Báje, mýty, řecké báje	MKV - Lidské vztahy DK – žáci se v digitální podobě seznámí se strukturou Bible a jednoduše interpretují vybrané kapitoly. DK – prostřednictvím platformy YouTube a Spotify vyhledávají digitální audio zpracování bájí, mýtů a pověstí.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	6.	zná vybrané pověsti ze Starých pověstí českých A. Jiráska, vyvozuje charakteristické znaky pověstí vyhledá si v knihovně a přečte si pověsti z Pardubicka podle svých schopností volně reprodukuje pověst, popřípadě tvoří vlastní literární text na dané téma	Pověsti národní a regionální	DK - žáci pracují s digitální encyklopedií, kde vyhledávají informace o osobnosti A. Jiráska a jeho díle, tyto informace následně sdílejí svých spolužákům prostřednictvím prezentací v MS Powerpoint.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	6.	čte s porozuměním a volně reprodukuje text pohádek, vyvozuje znaky pohádek, rozpozná rozdíl mezi pohádkou a pověstí interpretuje své názory na text vymezuje základní body osnovy příběhu, zná princip uspořádání stavby textu dle svých individuálních schopností se podílí na dramatisaci pohádky dle svých individuálních schopností vytváří vlastní moderní pohádku zakresluje ilustraci k pohádce	Pohádky (lidové, autoři moderních pohádek) Dramatizace vybrané pohádky Ilustrace pohádek	OSV - morální rozvoj, řešení problémů, hodnoty, postoje DK – žáci vytváří digitální záznam dramatisace jednoduché pohádky, tento záznam dále upravují a sdílejí svým spolužákům.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	6.	čte s porozuměním ukázky z dobrodružné literatury vymezuje základní body osnovy příběhu, interpretuje charakteristiku hlavních postav a rozpoznává hlavní ideu příběhu vlastní mimoškolní četbou se seznámí s dílem J. Londona, J. Verna a J. Foglara formuluje vlastní názory na toto dílo, objasní záměr autora a vyhledává informace o autorovi z různých informačních zdrojů	Příběhy odvahy a dobrodružství Ukázky z děl českých a světových autorů	OSV - poznávání lidí, mezilidské vztahy DK – žáci zakládají informace o četbě do on-line čtenářských deníků prostřednictvím MS OneNote, případně prostřednictvím osobního blogu.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	6.	čte s porozuměním ukázky z literatury 19. století, rozlišuje vyjadřování v próze a poezii	Z české literatury 19. století Ukázky z děl K. J. Er-	DK – žáci vytváří v prostředí MS Powerpoint prezentaci

rárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora		dle svých individuálních schopností interpretuje z paměti vybrané verše volně interpretuje vybrané balady z Kytice K. J. Erbena v textu vyhledá a vysvětlí metaforu, přirovnání, epiteton, verš, rým zná vybrané kapitoly z Babičky B. Němcové, charakterizuje hl. postavy z Babičky a Divé Bány srovnává rozdílná zpracování lit. předlohy s filmovými, televizními, výtvarnými a hudebními díly	bená a B. Němcové Nácvik recitace Obrazná pojmenování a zvukové prostředky v básni	o vybrané baladě K. J. Erbena, v hodině rovněž využívají digitální pracovní list o autorovi. DK – v on-line literárním slovníčku pro ZŠ vyhledává a seznamuje se s pojmy jako metafora, přirovnání, epiteton, verš, rým atd.
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	6.	čte s porozuměním ukázky z knih se zvířecím hrdinou, reprodukuje texty vysvětlí vztah člověka k přírodě objasňuje a formuluje ideu příběhu, dle svých individuálních schopností líčí pocity z přečteného textu	Svět lidí a svět zvířat	EV - vztah člověka k prostředí
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	6.	čte s porozuměním ukázky humor. literatury, v textu vyhledává humor jazykový a situační, orientuje se ve struktuře díla výstižně charakterizuje postavy rozpozná typické jazykové prostředky autora výstižně formuluje vlastní názor na četbu	Humor v literatuře Ukázky z děl J. Haška, K. Poláčka, K. Čapka	DK – žáci vyhledávají na internetu zdroje informací o filmových adaptacích literárních děl J. Haška, K. Poláčka a K. Čapka. DK - Žáci odkazují na zdroje informací, citují v souladu s citační normou, při vkládání obrázků do dokumentu uvádějí licence obrázků.
6. ročník – sloh				
využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hl. myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	6.	reprodukuje obsahu přečteného textu, definuje jeho členění, vyhledává důležitá slova a hlavní myšlenky textu zapisuje výpisek z odborného textu z učebnice nebo z časopisu	Jak se učíme Výpisky	DK – žáci pracují s digitálními texty v prostředí Wikipedie, kde vytváří výpisky z odborných článků – ty následně zpracovávají v textovém editoru.
využívá poznatků o jazyce	6.	analyzuje časovou posloup-	Vypravování - grafická	DK – Žáci vytvářejí

a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		nost děje příběhu a aplikuje grafické členění textu do odstavců, reprodukuje příběh rozlišuje a používá přímou a nepřímou řeč ústně i písemně vypravuje kratší příběhy, provádí jednoduchou grafickou úpravu textu přiměřeně svým schopnostem pohotově komunikuje v běžných komunikačních situacích, vyjadřuje vlastní postoje a obhajuje své názory rozlišuje spisovný a nespisovný projev	úprava textu, osnova, reprodukce vypravování Kompozice vypravování dialog, monolog	digitální obsah v textovém editoru za využití typografických pravidel a norem pro formátování stránky. DK – Žáci zaznamenávají dramatizaci vypravování prostřednictvím mobilního digitálního zařízení (např. mobilu / tabletu / digitální videokamery...), následně sdílejí svým spolužákům prostřednictvím vhodné platformy.
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	6.	definuje funkci a užití popisu v životě na základě pozorování popíše předměty a pracovní postupy a uplatňuje vhodné jazykové prostředky	Popis - popis předmětu, popis pracovního postupu	DK – žáci využívají platformu YouTube pro seznámení s popisy pracovního postupu (recepty, jednoduché opravy, umělecké výrobky...)
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	6.	přiměřeně svému věku analyzuje vliv masmédií a rozpoznává jednoduché příklady manipulativní komunikace vytváří inzerát, objednávku a žádost, dbá na stylizaci textu vysvětluje význam grafické úpravy textu, uplatňuje své jazykové a výtvarné schopnosti při tvorbě plakátu a pozvánky komunikuje pomocí korespondence s okolím, vnímá rozdíl stylizace úředního a soukromého dopisu	Zpráva a oznámení, inzerát, objednávka, žádost Dopis, e-mail	MV - stavba mediálních sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení DK – žáci se seznamují s prostředím internetových portálů pro inzerci, vytváří vlastní fiktivní inzeráty v textovém editoru. DK – žáci pracují aktivně s e-mailovým klientem (Outlook v prostředí Office 365) a stylizují e-maily dle zadání vyučujícího za dodržení pravidel pro typografii a formátování.
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	6.	kratšími připravenými ústními projevy vyjadřuje své postřehy a názory, učí se subjektivně hodnotit sdělení ostatních žáků, vhodně jim oponovat, svůj názor podpořit argumenty	Řečnická cvičení	DK – zaznamenává svůj mluvený projev prostřednictvím audiозáznamu na mobilní digitální zařízení (mobil, tablet), tento zvukový záznam dále upravuje a sdílí spolužákům, případně prezentuje před třídou.
7. ročník – jazyková výchova				
správně třídí slovní druhy,	7.	vyhledává v textu neohebné	Tvarosloví – ohebné	

tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		slovní druhy, třídí je a prezentuje ve správném tvaru v písemném projevu aplikuje pravidla lexikálního pravopisu	slovní druhy, důraz na odchylné tvary podstatných jmen a slovesné kategorie - neohobné slovní druhy	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální	7.	vyhledává regionální názvy, zapisuje jejich pravopis, popř. uplatňuje znalosti o pravopisu vlastních jmen	Pravopis vlastních jmen (region)	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvorby českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	7.	rozlišuje a na příkladech v textu pojmenovává nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvorby českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch samostatně vyhledává a interpretuje ve Slovníku spisovné češtiny a ostatních výkladových slovnících význam slov vyhledá a interpretuje významy slov digitálních verzích SSČ a ostatních výkladových slovnících	Slovní zásoba – význam slov, obohacování slovní zásoby Digitální slovníky češtiny	DK – využívá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby při učení
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	7.	aplikuje znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace v jazykových projevech rozpozná větu hlavní a vedlejší, rozezná a vhodně používá druhy vět vedlejších - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ve svých projevech vytváří vhodná souvětí v psaném projevu rozezná a uplatňuje základní jevy syntaktické ve větě jednoduché a souvětí	Skladba – věta jednoduchá, rozvíjející větné členy, interpunkce ve větě jednoduché souvětí – věta hlavní a vedlejší, druhy vedlejších vět, interpunkce v souvětí	
7. ročník – literární výchova				
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	7.	definuje základní literární pojmy a formuluje rysy hlavních literárních žánrů	Opakování literárních pojmů	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	7.	Výrazně čte a vyjádří vlastními slovy vybraný text, na základě smyslového vnímání rozvíjí fantazii tvorbou vlastních textů, ilustruje přečtený text Rozlišuje charakteristické jazykové prostředky autorů, srovnává různost výrazových	V krajinách fantazie	

tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		prostředků v próze a poezii Dle vlastních schopností reprodukuje básně		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	7.	Čte s porozuměním a nalézá hlavní ideu příběhu, vymezí a pojmenuje charakteristické znaky pověstí Podle svých schopností vyjádří vlastními slovy pověst, popř. tvoří vlastní literární text Seznámí se s pověstmi ze staré Prahy	Staré příběhy	MKV - etnický původ, kulturní difference, lidské vztahy
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	7.	Čte s porozuměním vybrané ukázky z dobrodružné literatury, vymezí ideu díla se zaměřením na vlastní prožitek autora, vysvětluje boj hlavního hrdiny se životními překážkami Formuluje vlastní názor na četbu Srovnává různé ztvárnění literárního díla v hudbě a filmu	Souboje, prohry a vítězství Vybrané ukázky z děl českých a světových autorů (J. London, A. Marshall, J. Suchý, E. Bass, O. Pavel)	OSV - morální rozvoj - hodnoty a postoje Sociální rozvoj - mezilidské vztahy
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	7.	Čte s porozuměním ukázky humor. literatury, v textu vyhledává a vysvětluje humor situační a slovní	Humor v literatuře	
7. ročník – sloh				
využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	7.	identifikuje obsah odborného textu, formuluje jeho hlavní myšlenky v odborném textu vyhledává a používá termíny zpracovává výtah vytvoří digitální obsah v některém z textových editorů, respektuje pravidla typografie a formátování odborného textu s pomocí digitálního generátoru citací vytvoří bibliografickou citaci použitého zdroje informací dle platné normy	Výtah Typografie a formátování odborného textu. Pravidla pro citování dokumentů, bibliografická citace.	DK-využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování využívá základy studijního	7.	výstižně vyjadřuje charakteristické rysy popisované osoby tvoří vlastní charakteristiku osob na základě poznání jazykových prostředků a po-	Popis osoby a charakteristika Popis uměleckého díla	

čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu		stupňů, rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, uplatňuje lidová rčení a přirovnání u uměleckých děl rozlišuje jednotlivé plány a pomocí vhodných jazykových prostředků vyjadřuje jejich obsah		
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	7.	formuluje své city, postoje a nálady ve vlastním tvořivém psaní subjektivně hodnotí svět kolem sebe, zaujímá stanovisko k dění kolem sebe	Subjektivně zabarvený popis (líčení)	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru v mluveném projevu při praveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	7.	vhodně uplatňuje jazykové prostředky slohového postupu vypravování, při tvořivém psaní (pohádka, dobrodružný příběh) rozlišuje spisovný a nespisovný projev formuluje vlastní názory na vybrané texty při ústním vypravování uplatňuje zásady mluveného projevu a přiměřeně obsahu sdělení uplatňuje i prostředky nonverbální	Vypravování	
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	7.	rozpoznává manipulativní rysy projevu, vyjadřuje vlastní názory na dané dílo, uvádí klady a zápory reklamy, zdůvodňuje své stanovisko posuzuje důvěryhodnost informace na základě důvěryhodnosti el. zdroje, pomocí internetu ověří pravdivost tvrzení	Reklama Digitální média a zdroje informací, reklama na internetu	MV - stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti DK – získává, vyhledává, kriticky posuzuje data, informace a digitální obsah
8. ročník – jazyková výchova				
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	8.	dokáže vymezit útvary českého jazyka integruje český jazyk mezi ostatní slovanské jazyky	Obecné poučení o českém jazyce (útvary českého jazyka, slovanské jazyky YouTube naučná videa KAHOOT procvičování pomocí online testů, práce s elektronickými jazykovými příručkami a slovníky, DUMY	Digitální kompetence

spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	8.	dbá na správnou výslovnost českých a běžně užívaných cizích slov v písemném i mluveném projevu používá tvary běžně užívaných cizích slov	Tvarosloví – ohebné slovní druhy, dokončení učiva o mluvnických významech sloves- výslovnost a pravopis přejatých jmen obecných a vlastních	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	8.	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí při rozboru delšího textu rozezná a vhodně používá druhy vět vedlejších orientuje se v pravopisných jevech syntaktických v souvětí	Skladba – věta jednoduchá a souvětí, druhy vedlejších vět (procvičování), interpunkce v souvětí	
8. ročník – literární výchova				
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	8.	Pojmenuje a vysvětluje jednotlivé literární pojmy, mapuje literární druhy a žánry formuluje ideu, interpretuje strukturu literárního díla, charakterizuje literární postavy, rozezná jazykové prostředky v próze a poezii, posuzuje literární text a filmové zpracování, zaujímá stanovisko k rozdílnosti zpracování uvědomuje si výrazové prostředky ostatních uměleckých žánrů	Opakování literárních pojmů - druhy a žánry Práce s textem YouTube naučná videa, filmy, písně, online databáze mluveného slova a digitálních knih, tvorba a prezentace vlastních projektů pomocí programů Word a PowerPoint, DUMY	Digitální kompetence
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	8.	zařazuje lit. dílo v historickém kontextu, uvědomuje si význam českého jazyka a literatury v jednotlivých vývojových etapách českého národa vystihuje a charakterizuje typické znaky renesanční literatury, formuluje ideu příběhu z různých mediálních zdrojů vyhledává další informace k danému učivu a samostatně je zpracovává rozliší a vyjádří typické znaky dramatu, vysvětlí stavbu dramatického díla po shlédnutí filmových zpracování vybraných dramat porovnává a formuluje vlastní názory a postoje, dle svých schopností část textu zdramatizuje. seznámí se s ukázkami z díla J. A. Komenského, zjišťuje základní informace o životě a	Počátky české literatury, renesance, barokní literatura Od nejstarších českých písní po literaturu 15. Století Renesance ve světové a české literatuře, známá světová dramata (W. Shakespeare, Molière) Barokní literatura - J. A. Komenský	EGS - objevujeme Evropu a svět

		díle, zdůvodňuje celosvětový význam jeho osobnosti		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	8.	Formuluje typické znaky romantické literatury, zná základní představitele evropské romantické literatury. S porozuměním čte vybrané ukázky. Vysvětlí rozdíly mezi prozaickým a dramatickým zpracováním	Romantismus v evropské literatuře	EGS - objevujeme Evropu a svět
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	8.	ilustruje význam lidové slovesnosti pro českou literaturu, formuluje a vyhledává typické znaky lidové slovesnosti specifikuje a zdůvodňuje postavení jazyka a literatury v době Národního obrození s porozuměním čte vybrané autory a volně reprodukuje text. vyhledává typické jazykové vyjadřovací prostředky u vybraných autorů	Národní obrození a lidová slovesnost Ukázky z prózy, poezie a dramatu u vybraných autorů	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	8.	Vyhledává a formuluje typické znaky realistické literatury, charakterizuje hlavní hrdiny a formuluje ideu příběhu. vysvětluje důvody kritických postojů autora ke společnosti	Realismus	EGS - objevujeme Evropu a svět
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	8.	po seznámení se s ukázkami vybraných autorů z děl se sociální tematikou vysvětluje důvody jejich kritiky společnosti vymezí pojem satira formuluje ideu děl, odrážejících hrůzy 1. světové války a rozlišuje osobité přístupy autorů.	Sociální tematika a satira v literatuře na přelomu století Odraz 1. světové války v české literatuře	OSV - Sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace, poznávání lidí
8. ročník – sloh				
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo pozorování s dostupnými informačními zdroji využívá základy studijního	8.	používá základy studijního čtení jako zdroje informací odborně a jazykově správně formuluje hlavní myšlenky textu, samostatně vyhledává informace z různých zdrojů (tisk, literatura, internet), zachycuje je a zpracovává	Výklad práce s textovými a grafickými programy, DUMY	Digitální kompetence

čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky astručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a sponorou o text přednese referát				
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním mezivětného navazování	8.	definuje základní rysy literárních postav, rozlišuje charakteristiku přímou a nepřímou	Charakteristika literárních postav film, youtube, online databáze mluveného slova a digitálních knih, tvorba a prezentace vlastních projektů pomocí programů Word a PowerPoint, DUMY	Digitální kompetence
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním mezivětného navazování	8.	popisuje strukturu životopisu, uplatňuje jazykové prostředky vhodné pro daný slohový útvar vytváří samostatně strukturovaný životopis	Životopis Tvorba sebe prezentace a CV na různých online platformách, práce s textovými a grafickými programy, vyhledávání potřebných informací na internetu DUMY	Digitální kompetence
9. ročník – jazyková výchova				
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	9.	ilustruje etapy vývoje českého jazyka z hlediska historického kontextu	Obecné poučení o českém jazyce (etapy vývoje českého jazyka)	
v písemném projevu zvládá pravopis slovtvorný a morfologický	9.	správně aplikuje pravopis a výslovnost cizích slov	Tvarosloví – prohloubení učiva o psaní a výslovnosti přejatých slov	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	9.	orientuje se ve výstavbě souvislého textu a různé způsoby jeho členění, uvádí vztahy mezi členy a větami	Skladba – stavba textová- vztahy mezi větnými členy a větami	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	9.	kultivuje svůj jazykový projev podle stylistických a syntaktických hledisek, dodržuje při tom hlavní zásady českého slovosledu, prezentuje své jazykové projevy, volí vhodné prostředky podle komunikační situace využívá vhodné digitální technologie pro usnadnění komunikace ve škole i mimo ni podle komunikačního záměru a situace	Hlavní zásady českého slovosledu	DK- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

9. ročník – literární výchova				
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	9.	po zopakování a upevnění si vědomosti z nižších ročníků definuje základní literární pojmy z oblasti poezie, prózy a dramatu samostatně pracuje s textem, orientuje se v kompozici díla, charakterizuje postavy, formuluje ideu, vyhledává jazykové prostředky autora formuluje své dojmy z četby, reprodukuje text, lit. text přiřadí k literárnímu žánru	Opakování učiva z nižších ročníků Práce s literárním textem - rozbor vybraných ukázek prózy, poezie a dramatu	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	9.	po přečtení ukázek z díla K. Čapka a V. Vančury rozezná základní rysy stylu autora, formuluje ideu textu, charakterizuje dobu, prostředí a postavy ústně i písemně vyjádří své dojmy z četby vyhledá si informace o životě a díle autorů z různých informačních zdrojů (knihovna, internet), zachycuje je a zpracovává pomocí vhodných digitálních zdrojů dat vyhledá informace o životě a díle autorů, zachycuje je a zpracovává je pomocí digitálních technologií	Meziválečná próza - K. Čapek, V. Vančura	EGS- Objevujeme Evropu a svět OSV - řešení problémů, hodnoty, postoje, mezilidské vztahy DK - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	9.	po vyslechnutí ukázek z dramatu K. Čapka formuluje jejich ideu (protiválečné zaměření) vyhledá a shrne vědomosti o osobnostech Osvobozeného divadla, vyslechne si ukázky a zhlédne filmové ukázky z tvorby Osvobozeného divadla, vyhledá a vysvětlí umělecké prostředky dramatu (s přihlédnutím k protiválečné myšlence) s použitím digitálních technologií vyhledá, zhlédne, vyslechne ukázky různého formátu (např. text, video, audiokniha) související s literárním dílem, porovná je	Meziválečné drama dramatická tvorba K. Čapka Osvobozené divadlo	DK- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
uceleně reprodukuje pře-	9.	při práci s textem vyhledává	Meziválečná poezie	

čtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		jazykové prostředky autora, provádí rozbor básně z kompozičního hlediska formuluje ideu básně, vysvětluje vlastní názor na báseň, snaží se pochopit básníkův záměr, obhajuje svůj názor recituje libovolnou báseň z paměti	V. Nezval, F. Halas, J. Seifert	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	9.	vysvětluje souvislosti historického vývoje a jejich odraz v literatuře (argumentuje na příkladech), podporuje svůj názor příklady autorů a jejich děl	Literatura po roce 1945 doba a historický vývoj v ČR a jejich vliv na literaturu	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	9.	po zhlédnutí filmové adaptaci literárního díla ho porovnává s předlohou, uvádí klady a zápory filmového zpracování, formuluje vlastní názor na filmové zpracování přečte si (vyslechne recitaci) vybrané ukázky z děl básníků, při práci s textem vyhledává jazyk. prostředky autora, formuluje ideu, vymezuje charakteristické znaky tvorby vyhledává informace o životě a díle, zapisuje je a samostatně je zpracuje	J. Otčenášek - Romeo, Julie a tma J. Seifert, F. Hrubín, J. Kainar	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními	9.	pojmenuje významné osobnosti literatury 60. - 90. let, vnímá vliv historických událostí na literaturu dle vlastního výběru si přečte povídky O. Pavla s přírodní nebo sportovní tematikou, zaujme stanovisko a písemně i	Česká literatura 60. - 90. Let O. Pavel, B. Hrabal	VDO - principy demokracie, občan a společnost

slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora		ústně vyjádří dojmy z četby, rozeznává základní rysy stylu autora čte ukázky z prózy B. Hrabala, vyhledává jazykové i kompoziční zvláštnosti stylu autora, definuje je, po zhlédnutí filmu Ostře sledované vlaky vnímá a charakterizuje dobu, postavy a posuzuje ho s literární předlohou zaujímá stanovisko, ústně i písemně formuluje vlastní názory na film, své názory obhajuje		
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	9.	vysvětlí pojem samizdat a exilová literatura a zdůvodňuje vznik této literatury v historickém kontextu, přečte si ukázky z tvorby vybraných autorů, vymezí lit. žánr, ke kterému text patří seznámí se s dílem V. Havla, definuje pojem absurdní drama, formuluje ideu jeho dramatu, navrhne vlastní typografický text (kaligramy)	Literatura samizdatová a exilová J. Škvorecký, V. Havel, A. Lustig, V. Páral	OSV - mezilidské vztahy, morální rozvoj VDO - občan a stát, formy participace občanů v politickém životě
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	9.	vyjmenuje některé autory současné prózy, poezie a dramatu, přečte si ukázky z děl vybraných autorů, samostatně pracuje s textem, formuluje vlastní názory na četbu, zdůvodňuje své stanovisko, vymezuje lit. žánr, ke kterému text patří vyhledává informace o autorech na internetu, zachycuje je a zpracovává zhlédne ukázky z filmů M. Viewegha a P. Šabacha, posuzuje zpracování s literární předlohou	Současná česká literatura M. Viewegh, J. Žáček, H. Pawlowská, V. Páral, P. Šabach	
9. ročník – sloh				
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	9.	zvládá výstavbu souvislého textu a dokáže charakterizovat různé slohové postupy jazykové a slohové dovednosti získané v 6. - 9. ročníku aplikuje ve vlastním tvořivém psaní podle svých individuálních schopností vytváří kratší povídku (detektivní, science fiction)	Vlastní literární text	
zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu dorozumívá se kul-	9.	uplatňuje zásady kultivovaného projevu, naslouchá ostatním diskutujícím, správně formuluje otázky a vyjadřuje subjektivní názory na dané té-	Diskuse Diskuse v digitálním prostředí, nástrahy komunikačních technologií, nové komuni-	OSV - sociální rozvoj – komunikace DK- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost,

tivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru		ma diskuze, vhodně argumentuje a oponuje diskutujícímu uvědomuje si nutnost spisovného vyjadřování, vhodně používá nonverbální prostředky dorozumívání ke komunikaci v digitálním prostředí používá bezpečně vhodné digitální technologie, uplatňuje zásady bezpečného kultivovaného projevu	kační technologie (sociální sítě, diskusní fóra..)	seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	9.	kultivovaně a jazykově správně hovoří a uplatňuje správnou techniku mluveného projevu (melodie, tempo, pauzy) i nonverbální prostředky (gesta, mimika) rozlišuje a respektuje rozdíl v roli mluvčího a posluchače pomocí digitálního záznamu kriticky posoudí techniku mluveného projevu (včetně nonverbálních prostředků) u různých mluvčích	Proslov	MV - stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení Projekt - tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu DK - ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	9.	definuje funkci publicistických útvarů ve sdělovacích prostředcích ilustruje odlišnosti fejetonu v umělecké literatuře a v novinách	Publicistické útvary (fejeton, reportáž, recenze)	MV - vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti Projekt - MV - práce v realizačním týmu
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	9.	umí jazykově a slohově správně vyjádřit své názory na dané aktuální téma, kriticky hodnotí a porovnává své názory s ostatními, formuluje východisko řešení zpracuje úvahové prezentace podle zadání učitele za dodržení principů ochrany duševního vlastnictví a přednese je ve třídě	Úvaha	OSV - morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika DK - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové	9.	na základě poznatků o jazyce a základních slohových postupech klasifikuje obsah sdělení, jeho kompoziční strukturu vyjadřuje vlastní názory na styl práce, zdůvodňuje své stanovisko	Shrnutí učiva o slohových útvarech	

prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji

5.2 MATEMATIKA

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu -1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Na 1. stupni je realizována v 1. - 5. ročníku 5 hodinami týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy

- **čísla a početní operace** – osvojení aritmetických operací v oblasti dovedností a porozumění
- **závislosti, vztahy a práce s daty** – rozpoznání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- **geometrie v rovině a prostoru** – určování a znázorňování geometrických tvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- **nestandardní aplikační úlohy a problémy** – uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Organizace: žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny v učebnách a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají různé vyučovací pomůcky, které má škola k dispozici.

Průřezová témata: v tomto předmětu jsou realizována: VDO, EV, EGS

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka. Operuje s obecně užívanými znaky a symboly. Posuzuje vlastní pokrok, plánuje si zdokonalení, kriticky zhodnotí výsledek.
- Rozvíjí abstraktní a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci. Učitel srozumitelně vysvětluje žákům, co se mají naučit, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh. Vybírá vhodné způsoby řešení, užívá logické a matematické postupy, vyhledává a třídí informace, sleduje vlastní pokrok, objevuje různé varianty řešení.
- Učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků. Podle potřeby pomáhá žákům v jednotlivých činnostech, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky. Obhajují svůj názor a vhodně argumentují.
- Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení, srozumitelné a věcné argumentaci. Jsou si vědomi svých práv a povinností, účinně spolupracují ve skupině.
- Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch; podněcuje žáky k argumentaci; hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská

- žáci se učí hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, poznávají principy zákonů a společenských norem.
- Učitel podle potřeby žáků v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

- žáci se učí využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech. Jsou vedeni k využívání matematických dovedností při řešení reálných situací v životě.
- Dodržují vymezená pravidla, učí se pracovat kvalitně a hospodárně.
- Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují poznatků z různých předmětů; vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek. Vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Kompetence digitální

- učitel vede žáka k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; dále k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti;
- žák se učí získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učitel vede žáka k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.2.2 Osnovy – 1. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma / Digitální kompetence
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	1.	Vytváří soubory s daným počtem prvků do 20	Přirozená čísla 1-20, numerace, zápis čísla v desítkové soustavě	OSV – rozvoj schopnosti poznávání VDO-Občan, občanská společnost a stát
Čte, zapisuje a porovnává přirozená	1.	Píše a čte čísla do 20. Zná význam méně, více,	Porovnávání čísel, souborů a prvků, číslíčky 0-9, čísla 0-20	

čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti		první, poslední, větší, menší, zapisuje symboly $<$, $>$, $=$		
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	1.	Zná posloupnost přirozených čísel, zakresluje čísla do 20 na číselnou osu	Číselná řada, číselná osa	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	1.	Sčítá a odčítá z paměti s přechodem přes deset v oboru 0-20	Sčítání a odečítání v oboru 0-20 Dumy.cz, webové stránky dle výběru učitele	Mediální výchova – vnímání autora mediálních sdělení Kompetence digitální
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	1.	Řeší a tvoří jednoduché úlohy	Úlohy vedoucí k aplikaci sčítání a odčítání Nakupování a placení	Ev-vztah člověka k životnímu prostředí
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	1.	Pojmenovává, modeluje a rozlišuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh. Rozliší krychli, kvádr, kouli a válec – uvede jejich příklady ve svém okolí	Základní útvary v rovině a prostoru	
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	1.	Orientuje se ve struktuře času	Orientace v čase podle hodin	
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	2.	Modeluje reálné situace, vytváří konkrétní soubory.	Přirozená čísla 1-100, zápis čísel v desítkové soustavě, počítání s penězi	VDO-Občan, občanská společnost a stát
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	2.	Zná posloupnost přirozených čísel, zakresluje čísla do 100 na číselnou osu	Číselná řada, číselná osa	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	2.	Píše a čte čísla 1-100. Řadí vzestupně i sestupně čísla do 100	Porovnávání přirozených čísel	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	2.	Sčítá a odčítá v oboru do 100 s přechodem 10, zná význam závorek	Sčítání a odečítání v oboru 0-100, příklady se závorkami	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	2.	Provádí násobení a dělení přirozených čísel v oboru násobílek do 100	Násobilky 2-9. Dělení v oboru těchto násobílek dumy.cz, webové stránky dle výběru učitele	Kompetence digitální
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	2.	Řeší slovní úlohy s výpočty do sta	Početní operace, jejich vlastnosti Nakupování a placení používání peněz	Ev-ochrana životního prostředí
Popisuje jednoduché závislosti z	2.	Řeší případy jednoduché závislosti	Závislosti a jejich vlastnosti	

praktického života			Nakupování a placení srovnávání zboží podle ceny	
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	2.	Kreslí křivé a rovné čáry, body, přímky a úsečky	Čára, lomená čára. Bod, přímka, polopřímka, úsečka.	OSV – seberegulace a sebeorganizace
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	2.	Odhadne, změří a porovná délku úsečky.	Délka úsečky, jednotky cm, m.	
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	2.	Pojmenuje a rozliší trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, krychli, kvádr, kouli a válec	Základní útvary v rovině a prostoru	
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	2.	Čte údaje na hodinách, provádí jednoduché převody jednotek času	Jednotky času	
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	3.	Zpaměti násobí a dělí v oboru malé násobilky, dělí se zbytkem	Malá násobilka, dělení se zbytkem dumy.cz, interaktivní učebnice	Kompetence digitální
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	3.	Zpaměti sčítá a odčítá dvojčíselná čísla	Sčítání a odčítání dvojčíselných čísel	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	3.	Provádí zápis přirozených čísel v desítkové soustavě, užívá symboly <, >, =. Zakrouhuje na 10, 100	Obor přirozených čísel do 1000 Hospodaření domácnosti-porovnávání svých potřeb a přání s finančními možnostmi	
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	3.	Sčítá a odčítá zpaměti čísla bez přechodu násobků sta	Sčítání a odčítání bez přechodu násobků sta	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	3.	Řeší slovní úlohy v oboru do 1000	Počítání v oboru do 1000, počítání s penězi, slovní úlohy - interaktivní učebnice dle nakladatelství vytvořené v souladu s RVP ZV, webové stránky dle výběru učitele Nakupování a placení odhadování a kontrolování ceny nákupu, vrácené hotovosti	Kompetence digitální
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	3.	Seznamuje se s diagramy, grafy, tabulkami, jízdními řády	Práce s daty	
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	3.	Pracuje s jednoduchými souměrnými útvary v rovině	Osově souměrné útvary	
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje	3.	Rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary a	Základní útvary v rovině a prostoru	

a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci		jednoduchá tělesa, uvede příklady těchto útvarů a těles ve svém okolí		
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	4.	Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	4.	Používá přirozená čísla v oboru do 1 000 000. Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Obor přirozených čísel do 1 000 000. Zaokrouhlování přirozených čísel	EGS-Objevujeme Evropu a svět
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	4.	Písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem, písemně sčítá a odčítá	Písemné algoritmy početních operací. Písemné násobení a dělení, sčítání, odčítání YouTube	Kompetence digitální
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	4.	Sestavuje a řeší úlohy v oboru do 1 000 000	Úlohy vedoucí k aplikaci osvojených početních operací Hospodaření domácnosti- sestavování jednoduchého rozpočtu, rozlišení vyrovnaného, přebytkového, schodkového rozpočtu. Uvedení příkladů zvýšení příjmů a snížení výdajů	
Vyhledává, sbírá a třídí data	4.	Pracuje s daty a vyhledává je	Sbírání a třídění dat - různé aplikace, aplikace Google	Digitální kompetence
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník) a kružnici; užívá jednoduché konstrukce.	4.	Rýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici	Rovinné útvary	
Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	4.	Sčítá a odčítá graficky délky úseček, převádí jednotky délky Vypočítá obvod trojúhelníku, obdélníku a čtverce sečtením délek jeho stran	Grafický součet a rozdíl úseček, převody jednotek délky. Obvod mnohoúhelníku	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	4.	Rýsuje rovnoběžky a kolmice	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	4.	Znázorňuje jednoduché osově souměrné obrazce ve čtvercové síti, překládá je podle osy souměrnosti	Osově souměrné útvary	
Využívá při pamětném i písemném počítání ko-	5.	Uplatňuje při pamětném i písemném počítání komutativnost a asocia-	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	

mutativnost a asociativnost sčítání a násobení		tivnost sčítání a násobení		
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	5.	Používá přirozená čísla do 1 000 000. Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí přirozená čísla	Obor přirozených čísel do 1 000 000. Písemné algoritmy početních operací	EGS-Objevujeme Evropu a svět;
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	5.	Zaokrouhluje přirozená čísla, odhaduje a kontroluje výsledky početních operací	Zaokrouhlování přirozených čísel	Ev-lidské aktivity a problémy životního prostředí
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace, v celém oboru přirozených čísel	5.	Používá osvojené početní operace v oboru do 1 000 000 při tvoření a řešení úloh	Početní operace v oboru do 1 000 000. Úlohy vedoucí k aplikaci osvojených početních operací	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	5.	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády (jízdní řády IDOS, jednoduché tabulky v Excelu)	Digitální kompetence
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	5.	Vypočítá obsah obrazce ve čtvercové síti, používá základní jednotky obsahu	Obsah obrazce	
Řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	5.	Řeší nestandardní aplikační úlohy a problémy	Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost Přebytek rozpočtu domácnosti-vysvětlení proč spořit, uvedení příkladů, jak spořit Schodek rozpočtu domácnosti-objasnění vzniku dluhů, nutnost jejich placení, objasnění rizik půjček a vysvětlení, v jakém případě je vhodné si půjčit. Uvedení příkladů, jak si půjčit	
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	5.	Modeluje, čte a zapisuje zlomkem část celku	Zlomky	
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel		Porovnává zlomky, provádí početní operace se zlomky	Početní operace +, -, se zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel – YouTube	Kompetence digitální
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty		Čte desetinná čísla, zobrazuje des. číslo na číselné ose	Desetinná čísla	
Porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		Rozlišuje kladná a záporná čísla, zobrazuje kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose (teploměru)	Čtení celého záporného čísla, zobrazení záporného čísla na číselné ose (teploměru)	

5.2.3 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět, v 6. - 8. ročníku 4 hodiny týdně, v 9. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávání v matematice zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích (odhady, měření, porovnávání, orientace)
- osvojení pojmů, vzorců, algoritmů a matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- rozvíjení kombinatorického myšlení, logického a kritického usuzování, věcné argumentace
- přesné a stručné vyjadřování včetně využívání matematické symboliky, provádění rozborů a zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, důvěry ve vlastní schopnosti, soustavné sebekontroly
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh

Předmět matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Číslo a proměnná (Žáci si osvojují aritmetické operace ve třech složkách-dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění, významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a její úlohou.)

Závislosti, vztahy a práce s daty (Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí a seznamují se s jejich reprezentacemi. Tyto závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v některých případech je konstruují (využití VT) a vyjadřují mat. předpisem)

Geometrie v rovině a prostoru (Žáci určují a znázorňují geometrické útvary, modelují reálné situace. K řešení polohových a metrických úloh a problémů vycházejících z běžného života vede žáky právě zkoumání tvaru a prostoru)

Nestandardní aplikační úlohy a problémy (Je nutné uplatnit logické myšlení, i když řešení může být částečně nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky.)

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice/zeměpis – měřítko, výpočty/chemie - řešení rovnic, převody jednotek)

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV, VDO: důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost,... (práce s mapou, slevy, využití poměru,...)

EV: stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí,....

EGS: srovnání států, HDP, grafy,....

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby žákům pomáhá

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- formují si volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

Žáci

- zdokonalují si grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence digitální

Žáci

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a z kvalitnil výsledky své práce

5.2.4 Osnovy – 2. stupeň

Očekávané výstupy RVP	ročník	výstupy vyučovacího předmětu	Učivo	Průřezové téma / Digitální kompetence
M-9-1-01 provádí početní operace M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	6	-čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000000 a přes 1000000 -provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně -provádí odhady a kontroly výpočtů -zaokrouhluje -zobrazuje přir. číslo na číselné ose - práce s tabulkovým kalkulátorem	-rozšířené opakování. -přirozená čísla -čtení a zápis čísla v desítkové soustavě -zobrazení na číselné ose -početní operace +, -, ·, :. -jednoduché slovní úlohy -jednoduché rovnice - tabulkový kalkulátor	OSV Digitální kompetence
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	6	-užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka -rýsuje lineární útvary -převádí jednotky délky, hmotnosti, času -vypočítává obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku -zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů -charakterizuje a třídí základní rovinné útvary -používá správné rýsovací potřeby - v programu zobrazí geometrické obrazce	-rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh -převody jednotek -obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku -druhy čar - GeoGebra	OSV Digitální kompetence
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a	6	-zapisuje desetinná čísla	- zápis v desítkové sou-	Projekt „Dva-

kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	. -porovnává a zaokrouhluje des. čísla -provádí početní operace s des. čísly +,-,.,: -vypočítává aritmetický průměr -převádí jednotky délky, hmotnosti, času -zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností -pomocí programu vypočítá aritmetický průměr	stavě -porovnávání -zaokrouhlování -početní operace +,-,.,: -aritmetický průměr -převody jednotek -MS Excel	krát měř, jednou řež“ Digitální kompetence
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	6 . -zná pojem násobek, dělitel -používá znaky dělitelnosti -rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené -rozloží číslo na součin prvočísel -určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele -modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N -vyhledá na internetu informace o historii prvočísel	znaky dělitelnosti 2,3,4,5,6,8,9,10, -prvočíslo, číslo složené -společný násobek, společný dělitel, -nejmenší společný násobek, -největší společný dělitel -internetový prohlížeč	Digitální kompetence
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	6 . -vysvětlí pojem úhel -narýsuje a změří daný úhel -graficky přenáší úhel a sestavuje jeho osu -rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů -provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) -pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, využívá jejich vlastností -interpretuje pojem mnohoúhelník, -sestavuje pravidelný šestiúhelník	-pojem, rýsování a přenášení úhlu -osa úhlu -jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu -ostrý, tupý, pravý a přímý úhel -početní operace s velikostmi úhlů -vrcholové a vedlejší úhly -mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník (konstrukce, obvod)	
M-9-3-06 načrtne a sestaví rovinné útvary M-9-3-08 načrtne a sestaví obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	6 . -načrtne a sestaví obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti -určuje středově souměrný útvar -načrtne a sestaví obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti -pozná útvary osově souměrné a shodné útvary	-sestavení obrazu obrazce ve středové souměrnosti -osová souměrnost -shodné útvary -osově souměrné útvary	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických	6 . -určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastností -pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly, ...) -sestavuje těžnice, těžště,	-pojem, druhy podle stran a úhlů -vnitřní a vnější úhly trojúhelníku -těžnice, střední příčky, výšky, těžště, -osy stran a osy úhlů -kružnice opsaná, ve-	Digitální kompetence

problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku		střední příčky, výšky trojúhelníku -sestrojuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku, osy stran a osy úhlů - pomocí programu modeluje geometrické situace	psaná a jejich vlastnosti - GeoGebra	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	6 .	-zná jednotky obsahu, převádí je -vypočítává obsah čtverce a obdélníku -využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců - vyhledá staré jednotky obsahu a objemu a informace o nich	-jednotky obsahu-čtvereční, ar, hektar -obsah čtverce a obdélníku -obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) -slovní úlohy na obsah - internetový prohlížeč	Digitální kompetence
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	6 .	-charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) -načrtává a rýsuje síť a z ní těleso vymodelovává -načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání -vypočítá povrch krychle, kvádru -užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí -odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru	-kvádr, krychle -sítě těles -zobrazování těles -povrch krychle, kvádru -jednotky objemu a krychlové a duté -objem krychle, kvádru	
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	7 .	-převádí zlomky na des. čísla a naopak -porovnává zlomky -provádí početní operace se zlomky -užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – přirozeným číslem, zlomkem, deset. číslem -analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace - pomocí hry procvičuje práci se zlomky	-vztah mezi zlomky a des.č. -zobrazení na číselné ose -porovnávání -převrácený zlomek -smíšené číslo -početní operace +, -, ·, : -složený zlomek - Math-play.com	Digitální kompetence
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a	7 .	-rozlišuje kladná a záporná čísla -formuluje pojem opačné číslo -určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam -provádí početní operace s celými čísly	-čtení a zápis celého čísla -opačné číslo -absolutní hodnota -početní operace +, -, ·, : - internetový prohlížeč	Digitální kompetence

problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací		-analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel - vyhledá na internetu místa s kladnou a zápornou nadmořskou výškou, určí jejich rozdíl		
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	7 .	-provádí početní operace s rac.čísly -analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá mat. aparát v oboru racionálních čísel	-čtení a zápis racionálního čísla -zobrazení na číselné ose -opačné číslo -absolutní hodnota -početní operace +,-,.,:	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	7 .	-vyjadřuje poměr mezi danými hodnotami -zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru -dělí celek na části v daném poměru -používá měřítko map a plánů -řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem -vysvětlí a využívá pojmu úměrnost -využívá trojčlenku při řešení slovních úloh -určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti -vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí - pracuje na internetu s mapami	-pojem -zvětšení a zmenšení v daném poměru -rozdělení dané hodnoty v daném poměru -měřítko, úměra -přímá a nepřímá úměrnost -trojčlenka - Google Maps	Digitální kompetence
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	7 .	-vysvětlí pojem 1% -užívá základní pojmy procentového počtu -vyjádří část celku pomocí procent -řeší slovní úlohy -vysvětlí pojem promile -zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností -řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) -používá a vysvětlí úroky - vyhledá na internetu informace o úrocích v různých bankách	-pojem -základ, procentová část, počet procent -promile -slovní úlohy -úrok - internetový prohlížeč	OSV-slevy MV EV-ekologie Digitální kompetence
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	7 .	-pozná shodné útvary -užívá věty o shodnosti trojú-	- shodnost trojúhelníků -trojúhelníková ne-	Digitální kompetence

M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar		helníků v početních a konstrukčních úlohách -sestrojuje trojúhelník z daných prvků -dbá na kvalitu a přesnost rýsování -odhaduje a vypočítává obsah a obvod trojúhelníků - pomocí programu modeluje trojúhelníky	rovnost -konstrukce trojúhelníků -obsah trojúhelníku - GeoGebra	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	7	-charakterizuje rovnoběžník -rozlišuje různé typy rovnoběžníků -sestrojuje rovnoběžníky -odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku	-pojem -vlastnosti -rozdělení -konstrukce -obvod a obsah	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	7	-rozpozná a pojmenuje lichoběžník -sestrojuje lichoběžník -vypočítává obvod a obsah lichoběžníku	-pojem -třídění -využití osově souměrnosti -konstrukce	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	7	-rozezná a pojmenuje hranol -načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině -načrtne a narýsuje síť hranolu -odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu -slepí model	-pojem hranol -třídění hranolů -sítě jednoduchých hranolů -povrch a objem hranolů	
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využije	8	-určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky -užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech -vysvětlí pojem reálné číslo - spočítá mocninu a od-	-pojem druhá mocnina a odmocnina -čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin -určení druhých mocnin a odmocnin -pojem reálného čísla	Digitální kompetence

vá kalkulátor		mocninu na kalkulátoru	- online kalkulátor	
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	8 .	-rozliší odvěsky a přepony -vyhledá na internetu a objasní odvození vzorce Pythagorovy věty -využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku -využívá poznatky ve slovních úlohách -zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	-pojem Pythagorova věta -výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku -užití Pythagorovy věty - internetový vyhledávač	Projekt: Pythagorova věta v praxi Digitální kompetence
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu	8 .	-zapiše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo -provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	-čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem -zápis čísla pomocí mocnin deseti -početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	8 .	-objasní pojem výraz -matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných -určí hodnotu číselného výrazu -zapiše pomocí výrazu s proměnnou slovní text -dosazuje do výrazu s proměnnou -provádí početní operace s výrazy	-číselné výrazy -proměnná -výrazy s proměnnými -hodnota výrazu -úpravy výrazů -výrazy v praxi	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	8 .	-objasní pojem mnohočlen -sčítá, odčítá, násobí mnohočleny -vytýká -rozkládá výraz na součin pomocí vzorců -vyhledá na internetu algebraické vzorce	-mnohočlen -sčítání a odčítání mnohočlenů -násobení mnohočlenů -vytýkání před závorkou -užití vzorců - internetový prohlížeč	Digitální kompetence
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	8 .	-užívá a zapisuje vztah rovnosti -řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav -provádí zkoušku řešení -vyhledá na internetu rovnoarmenné váhy a podle videa vysvětlí jejich princip	-rovnost -lineární rovnice - internetový prohlížeč	Digitální kompetence
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	8 .	-matematizuje jednoduché reálné situace -vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností -řeší slovní úlohy (pomocí li-	-slovní úlohy s využitím rovnic - internetový prohlížeč	EV-ochrana živ. prostředí Výchova k myšlení evropské globální souvislosti(EG

		neárních rovnic, úvahou,...) -zdůvodní zvolený postup řešení -ověří výsledek řešení -užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení - vyhledává na internetu informace potřebné pro výpočty úloh z reálného života		S)- srovnání států- obyvatel, hrubý domácí pro- dukt(HDP) Digitální kompetence
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat	8 .	-interpretuje a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy -zaznamenané výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek -vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách - v MS Excel tvoří jednoduché tabulky a grafy	-základní statistické pojmy -základní charakteristiky statistického souboru (průměr, četnost) - MS Excel	EV-stav ovzduší EGS-stav obyvatelstva, zdravotnictví, průmysl. Digitální kompetence
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	8 .	-určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice -určuje vzájemnou polohu dvou kružnic -vypočítává obvod a obsah kruhu	-vzájemná poloha přímky a kružnice -vzájemná poloha dvou kružnic -délka kružnice -obsah kruhu	OSV- pole, vodotrysky
M-9-3-06 načrtne a sestojí rovinné útvary M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestojí sítě základních těles M-9-3-12 načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	8 .	-charakterizuje válec -vypočítá povrch a objem válce -sestrojuje síť válce - v programu konstruuje síť válce	-pojem -povrch válce -objem válce -síť válce - GeoGebra	Digitální kompetence
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	8 .	- sestrojuje jednoduché konstrukce -objasní pojem množiny všech bodů dané vlastnosti -využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice,...) v konstrukčních úlohách - na internetu najde informace o Tháletovi z Milétu a vysvětlí jeho myšlenku	-jednoduché konstrukce -množiny všech bodů dané vlastnosti -Thaletova kružnice -konstrukční úlohy - internetový prohlížeč	Digitální kompetence
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel M-9-1-07 určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí roz-	9 .	-rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) -provádí početní operace s lomenými výrazy	-úpravy výrazů pomocí vzorců -rozklad výrazů na součin -pojem lomený výraz	

klad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním			-početní operace s lomenými výrazy	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	9 .	-řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - provede kontrolu výpočtů pomocí aplikace	-rovnice s neznámou ve jmenovateli - Photomath	Digitální kompetence
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ² M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	9 .	-řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) -řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic - vyhledá potřebné informace ke slovním úlohám	-soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými -slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic - internetový prohlížeč	Digitální kompetence
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	9 .	-zakreslí bod v PSS -definuje pojem funkce -charakterizuje typy lineárních funkcí (rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost) -sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce -užívá funkční vztahy při řešení úloh - vyobrazí tabulku a graf na počítači	-pravoúhlá soustava souřadnic -pojem funkce -lineární funkce -rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost -rozlišuje jednotlivé typy lineárních funkcí - MS Excel	OSV-čtení z grafu, jízdní řády, spotřeba benzínu, ceny zboží,.. Digitální kompetence
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	9 .	-vyjmenuje a definuje goniometrické funkce sin, cos, tg -sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce -užívá funkční vztahy při řešení úloh -pracuje s tabulkami	-goniometrické funkce sinus, cosinus, tangens	
M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	9 .	-rozliší shodné a podobné útvary -užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	-podobnost -věty o podobnosti trojúhelníků	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestojí síť základních těles ² M-9-3-12 načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	9 .	-charakterizuje jednotlivá tělesa -rýsuje síť a z ní těleso modeluje -vypočítá povrch a objem těles - znázorní v programu tělesa a sítě	-kužel -jehlan -koule -povrch a objem těles - GeoGebra	OSV – stavebnictví, spotřeba materiálu Digitální kompetence

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí				
M-9-2-02 porovnává soubory dat	9	-řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování - vyhledá na internetu potřebné informace pro řešení reálných úloh, porovná je	-základní pojmy finanční matematiky - internetový prohlížeč	OSV – plat, srážky, úroky, daně Digitální kompetence

5.3 ANGLICKÝ JAZYK

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Časová dotace je 1 hodina týdně v 1. a 2. ročníku a 3 hodiny týdně ve 3., 4. a 5. ročníku.

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk, který poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Zaměřujeme se na porozumění mluvenému slovu, na osvojení psané i zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici

a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Využíváme jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací a proniká také do každodenního života dětí.

S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci 1 vyučovací hodiny v první a druhé třídě a tří vyučovacích hodin týdně od 3. do 5. ročníku. Učebnice na sebe cyklicky navazují a obsahují nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem a zvyky jejich vrstevníků.

Formy realizace

Kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, klademe důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné způsoby vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Předmět je vyučován ve třídách, v učebně VT a v knihovně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využívají všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup

- vedení žáků k ověřování výsledků

- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci se snaží pochopit problém
- žáci vyhledávají vhodné informace

Postup

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují

Postup

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- žáci využívají digitální technologie ve výuce
- žáci se vyjadřují za pomoci digitálních prostředků

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EGS: jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

OSV: osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj

MDV: tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

VDO: principy demokracie

5.3.2 Osnovy – 1. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma / Digitální
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	1.	Slovní zásoba – žáci si osvojí základní slovní zásobu	Tematické okruhy – rodina, barvy, čísla, škola	DK – interaktivní učebnice (Happy House)
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně	1.	Pozdraví, rozloučí se, představí se, poděkuje	Pozdravy, představování, poděkování	OSV – poznávání lidí, komunikace
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	2.	Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích	Tematické okruhy – rodina, škola, zvířata, barvy, svátky Tematická videa na You Tube	MKV DK – využití volně dostupných výukových materiálů na internetu
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně		Pozdraví, rozloučí se, představí se, poděkuje	Pozdravy, představování, poděkování	OSV – poznávání lidí, komunikace
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	3.	pozdraví, rozloučí se, představí se	Pozdravy, představování Tematické okruhy – rodiny, škola, lidské tělo, jídlo, oblékání, zvířata, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu)	DK – interaktivní učebnice (Happy Street)
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		přiřazuje fonetickou výslovnost písmenům – čte slova, správně je vyslovuje – vyjmenuje základní barvy a správně přiřadí barvu jednotlivým známým předmětům – počítá do dvaceti – sděluje svůj věk – pojmenuje školní potřeby a předměty ve třídě – odpoví na otázku	Porozumění, četba a překlad přiměřeně náročného textu Slovní zásoba k jednotlivým tématům Jednoduché početní úkony Is it..	MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání OSV – poznávání lidí, komunikace EV – ekosystémy
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy. Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	3.	vybere a použije slovní zásobu k jednotlivým tématům	abeceda	

Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	3.	osloví osobu, vyjádří souhlas, nesouhlas, aktivně rozumí dialogu (audio nebo četba)	komunikace na jednotlivá témata, reading, listening audio a video	DK využití digitálních technologií při výuce
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	4.	slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblekání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí	DK – interaktivní učebnice (Happy Street)
Vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	4.	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – čte plynule a správně jednoduché texty vztahující se k tématům vyčasuje sloveso to be, utvoří otázku i zápor, aplikuje vazbu	The Alphabet To be, I am good at, I am not good at, sloveso to have Zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací a tázací, předmětná Přídavná jména, číslovky Spojení členu (a, an, the) s podstatným jménem a s přídavným jménem, přivlastňovací pád	OSV – mezilidské vztahy MKV – lidské vztahy
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života, vyplní osobní údaje do formuláře	4.	používá rozkaz a pobídku Let's a reaguje na ně chápe rozdíl mezi větou oznamovací, rozkazovací a tázací - písemně obměňuje krátké probrané texty	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) písemně obměňuje krátké probrané texty	
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	4.	reprodukuje přiměřeně obtížný text o probraných tématech prezentuje jednoduché básničky a písničky reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy na určité téma	Komunikace na jednotlivá témata, čtení textů, poslech audionahrávek	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	5.	čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující převážně známé jazykové prostředky – orientuje se v obsahu jednoduchého textu – používá základní slovní zásobu na probraná témata – pozná, vytvoří a správně použije přítomný čas průběhový	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, oblekání, nákupy, bydliště, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda	MKV – lidské vztahy OSV – poznávání lidí, komunikace DK – interaktivní učebnice

Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	5.	vyhledá v kapesním slovníku a použije slovní zásobu k jednotlivým probíraným tématům	Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	5.	písemně nebo ústně obměňuje krátké známé texty	Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Sloveso být, mít, moci/umět Přítomné časy (tvorba času, oznamovací věta, otázka, zápor) Osobní a přivlastňovací zájmena. Množné číslo podstatných jmen. Přivlastňovací pád. Užití existenční vazby "There is/there are"	
Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	5.	pozdraví při setkání i při loučení, osloví osobu, představí sebe a představí i ostatní -poděkuje, odpoví na poděkování naváže kontakt s konkrétní osobou	slovní zásoba k jednotlivým konverzačním tématům, komunikace na probíraná témata, poslech audionahrávek	DK – využití digitálních zařízení při učení

5.3.3 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Časová dotace je 3 hodiny týdně, v 6., 7. a 8. ročníku, a 4 hodiny v 9. ročníku.

Získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu.

Osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce.

Získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce.

Porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí.

Poznávání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání informací o zemích studovaného jazyka.

Pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Formy realizace

Skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, zpěv, krátkodobé projekty.

Při výuce používáme iTools interaktivní učebnice a pracovní sešity s poslechy a videem, PowerPoint a Word prezentace, slovní zásobu a gramatiku si žáci procvičují pomocí KAHOOT aplikace, Help For English, liveworksheets, při výuce se používají YouTube videa (poslech rodilých

mluvčích, videa s reáliemi) a DUMY.

Předmět je vyučován ve třídách, v učebně VT a v jazykové učebně.

Příležitostné akce

Projekty

Předmět je vyučován ve třídách, v učebně VT a v knihovně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využívají všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci se snaží pochopit problém
- žáci vyhledávají vhodné informace

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

Postup rozvíjení:

- učíme žáky používat digitální zařízení, aplikace a služby
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EGS – jsme Evropané: Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět

OSV – osobnostní rozvoj: sociální rozvoj, morální rozvoj

MDV – tvorba mediálního sdělení: práce v realizačním týmu

VDO – principy demokracie: občanská společnost a škola

5.3.4 Osnovy – 2. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacého předmětu	učivo	Průřezové téma/ kompetence
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) Zeptá se základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. (CJ-9-2-01) vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)	6.	vyslechne a zpracovává přiměřené projevy našich i rodilých mluvčích, rozezná hlavní smysl jednoduchého sdělení, vyslechne si pokyny učitele, reaguje na ně, čte foneticky správně, zpracovává obsah jednoduchého textu, získává odpovědi na otázky, formuluje otázky, sděluje informace o sobě, své rodině a bydlišti	Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění Sloveso „být“ v přítomném a v minulém čase, přítomný čas prostý a průběhový, otázky s tázacími zájmeny, frekvenční příslovce, řadové číslovky, neurčitá zájmena, minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves, počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, vyjádření a otázky na množství, stupňování přídavných jmen, příslovce YouTube videa – písně a krátké pohádky iTools – book on board – učebnice a pracovní sešit KAHOOT a liveworksheets	OSV - mezilidské vztahy EGS - Evropa a svět nás zajímají MDV – tvorba mediálního sdělení Environmentální výchova – životní prostředí P – práce v realizačním týmu digitální kompetence

			– procvičování slovní zásoby a gramatických jevů DUMY	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. (CJ-9-4-01, CJ-9-4-02)	6.		Tematické okruhy – domov, bydlení, domácí povinnosti, škola, rodina, volný čas, kultura, stravovací návyky, počasí a příroda a město, cestování PowerPoint a Word – prezentace témat a reálií anglicky mluvících zemí DUMY	digitální kompetence
Rozumí informacím v jednoduchých psaných textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně, rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat. (CJ-9-1-01, CJ-9-1-02) Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. CJ-9-2-01 Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. (CJ-9-2-02) Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace. (CJ-9-3-02) Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; reaguje na jednoduché písemné sdělení. (CJ-9-4-02, CJ-9-4-03)	7.	Rozumí mluvenému i psanému textu; dokáže pracovat s textem a z něj získané informace reprodukovat, význam neznámých výrazů odhaduje, uplatňuje se v rozhovoru dvou či více osob, rozumí mluvenému projevu, reaguje na pokyny, získá slovní zásobu k probíraným tématům, vhodně reaguje v nejběžnějších životních situacích, dokáže pracovat se slovníkem, používá probrané gramatické jevy a novou slovní zásobu, objasňuje význam cizích jazyků pro osobní i budoucí profesní život	Minulý čas slovesa „být“, pravidelných a nepravidelných sloves; minulý čas průběhový, minulý čas prostý vs minulý čas průběhový, určitý člen s názvy míst, určitý a neurčitý člen, neurčitá, osobní a přivlastňovací zájmena; muset, nemuset; will – záměr, prognóza YouTube videa – písně a krátké pohádky iTools – book on board – učebnice a pracovní sešit KAHOOT a liveworksheets – procvičování slovní zásoby a gramatických jevů DUMY Probíraná témata: Představení, Můj život, Budoucnost, Časy a místa, Londýn, Zkušenosti, Problémové situace PowerPoint a Word – prezentace témat a reálií anglicky mluvících zemí DUMY	OSV - kooperace a kompetice EGS - Evropa a svět MKV - mezilidské vztahy a kulturní difference VDO - občan, společnost, stát P – práce v realizačním týmu digitální kompetence digitální kompetence
Rozumí informacím v jednoduchých psaných textech, jsou-li pronášeny zřetelně, rozumí obsahu složitější a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat, vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických	8.	Žák pracuje s textem, čte, má dostatečně rozvinutou srozumitelnou výslovnost, je schopen rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, překládá, rozezná použití jednotlivých gramatických jevů, vyjádří vlastními slovy obsah	Minulý čas prostý/ průběhový, used to, minulý čas slovesa „muset“, Předpřítomný čas, trpné přičestí slovesa „být“ a „jít“, větné dovětky; podmětne a předmětne vedlejší věty; vyjádření rady „měl bys“, vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“; sloveso	OSV - kooperace a kompetice EGS - Evropa a svět MKV - mezilidské vztahy a kulturní difference VDO - občan, společnost, stát P – práce v realizačním týmu

materiálech CJ-9-1-01 CJ-9-1-02 CJ-9-3-01 Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích Vypráví jednoduchý příběh či událost (napíše jednoduché texty); popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života CJ-9-2-01 CJ-9-2-03		textu, používá slovník rozezná hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů, orientuje se v monologu či dialogu s malým množstvím neznámých výrazů, jejichž význam odhaduje, vhodně reaguje v nejběžnějších životních situacích, prezentuje jednoduše svůj názor, sděluje krátkou zprávu, krátký text, uplatňuje znalost gramatické struktury, zdůvodňuje zájem o studium Aj + “-ing“ nebo infinitiv; větná spojení s přítomným příčestím sloves. YouTube videa – písňe a krátké pohádky iTools – book on board – učebnice a pracovní sešit KAHOOT a liveworksheets – procvičování slovní zásoby a gramatických jevů DUMY Nová slovní zásoba k jednotlivým tématům Tematické okruhy: oblečení, historie Anglie, volný čas, části těla, u lékaře, zdravá výživa, výtvarné umění, životní prostředí, Evropská Unie PowerPoint a Word – prezentace témat a reálií anglicky mluvících zemí DUMY	digitální kompetence digitální kompetence
Vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech, rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace; rozumí obsahu jednoduché a zřetelné vyslovené promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat; vypráví či napíše jednoduchý text (příběh) týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, reaguje na jednoduché písemné sdělení Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích; mluví o sobě, své rodině, kamarádech a dalších osvojovaných tématech	9. Žák má dostatečně rozvinutou a srozumitelnou výslovnost, je schopen vyslechnout a zpracovat souvislé projevy učitele, sluchem rozlišuje prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci; ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby; má dostatečně rozvinutou slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; ovládá práci se slovníkem, je schopen používat naučené gramatické jevy a dokáže díky nim realizovat komunikační záměr, při kterém jsou tolerovány elementární chyby, které narušují smysl sdělení a porozumění, obhajuje své názory v dialogických situacích každodenního života	Přítomný čas prostý, průběhový; vyjádření libosti a ne-libosti; minulý čas prostý, průběhový; předpřítomný čas, členy, vyjádření budoucnosti, podmínková věta Would, vyjádření „tak...“, že...“; zvrtná zájmena; tvorba otázky; tzv. oddělitelná a neoddělitelná frázová slovesa; trpný rod; předložky místa. YouTube videa – písňe a krátké videa iTools – book on board – učebnice a pracovní sešit KAHOOT a liveworksheets – procvičování slovní zásoby a gramatických jevů DUMY Tematické okruhy: místa a jejich vybavení, fyzický a charakterový popis osob, příčiny, důsledky nefunkčnosti předmětů, části města, čas, vzhled, varovná znamení, nápisy, upozornění, média, povolání, peníze, cestování PowerPoint a Word – prezentace témat a reálií anglicky mluvících zemí DUMY	VDO - principy demokracie EGS - jsme Evropané EV - vztah člověka a prostředí P – práce v realizačním týmu digitální kompetence digitální kompetence

5.4 HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Časové a organizační vymezení předmětu:

Výuka v 1. - 5. ročníku probíhá jednu hodinu týdně.

Žáci docházejí do odborné učebny hudební výchovy. Metody a formy práce vycházejí z obsahu učiva jednotlivých ročníků a z individuálních schopností žáků. Jsou to především:

- frontální výuka
- skupinové vyučování
- samostatná práce
- návštěvy kulturních akcí

Cíle vyučovacího předmětu:

Hudební výchova přispívá k celkovému rozvoji osobnosti žáka. Žák se učí vnímat hudbu prostřednictvím vokálních, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností.

Zařazení průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova: kreativita v 1. - 5. ročníku

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně v jednohlase
- užívá správné hudební terminologie

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozlišuje kvality tónů
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje
- naslouchá ostatním spolužákům, sleduje pokrok

Kompetence komunikativní

Žák

- reaguje pohybem na hudbu, improvizuje
- respektuje názor ostatních

Kompetence sociální a personální

Žák

- dodržuje pravidla slušného chování
- spolupracuje v týmu
- hodnotí svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

Žák

- zapojuje se do kulturního dění
- chrání kulturní tradice

Kompetence pracovní

Žák

- pracuje samostatně nebo v týmu podle dohodnutých pravidel
- vytváří kladný vztah ke všem hudebním aktivitám

Kompetence digitální

Žák

- seznamuje se s novými technologiemi
- získává informace a digitální obsah
- využívá digitální technologie

5.4.2 Osnovy – 1. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
Zpívá v jednohlase	1	Zpívá jednohlasé písně v rozsahu kvinty, provádí hlasová a dechová cvičení.	Vokální činnosti: pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost), hlasová hygiena.	OSV – kreativita
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty,	1	Vytleskává rytmus, rytmizuje říkadla a jednoduché texty.	Vokální činnosti: hudební rytmus – realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu, hra na tělo.	
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	1	Používá dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu.	Instrumentální činnosti: hra na hudební nástroje z Orfova instrumentáře	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	1	Provádí hudebně pohybové činnosti (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod)	Hudebně pohybové činnosti: pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, tanec	
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	1	Poznává střední, vysoký a hluboký tón, jeho sílu a délku.	Poslechové činnosti: kvality tónů – délka, síla, výška	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	1	Poznává a pojmenovává flétnu, dřívka, triangel, bubínek apod.	Poslechové činnosti: hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj. Využití audio a video příspěvků na YouTube	OSV – kreativita DK – Využití digitálních technologií
Zpívá v jednohlase	2	Zpívá jednohlasé písně	Vokální činnosti: rozšíření hlasového rozsahu, pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena), nota jako grafický znak pro tón	OSV – Kreativita
Rytmizuje a melo-	2	Rozlišuje rytmus pomalý a	Vokální činnosti:	

dizuje jednoduché texty,		rychlý, vytleskává rytmus podle říkadel a písní, hraje rytmické doprovody	hudební rytmus, realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu, hra na tělo, hudební hry	
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	2	Poznává, rozlišuje a používá hudební nástroje – Orff, flétna, keyboard apod.	Instrumentální činnosti: hra na hudební nástroje, tvorba doprovodu.	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	2	Realizuje pohyb podle daného rytmu, při tanci tleská a do pochodu bubnuje.	Hudebně pohybové činnosti: pohybové vyjádření hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance. Pohybové improvizace s využitím tanečních kroků.	
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	2	Rozlišuje vzestupnou a sestupnou melodii, výšku a hloubku tónů, poznává barvu tónů, kontrast a gradaci	Poslechové činnosti: kvalita tónů – délka, síla, barva, výška, pohyb melodie, zvukomalba, dynamika. Využití audio a video příspěvků na YouTube	DK – využití digitálních technologií
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	2	Pojmenovává některé hudební nástroje, rozlišuje vokální a vokálně instrumentální hudbu	Poslechové činnosti: hudba vokální, vokálně instrumentální, pochod, lidský hlas, hudba taneční. Využití audio a video příspěvků na YouTube	OSV – kreativita
Zpívá v jednohlase	3	Hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu	Vokální činnosti: pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena), dynamika zpěvu	OSV – Kreativita
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty,	3	Rozlišuje rytmus valčíku a polky, vytleskává rytmus jednoduchých popěvků	Vokální činnosti: hudební rytmus	
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	3	Rozeznává hru na orffovy nástroje, flétnu, keyboard apod.	Instrumentální činnosti: hra na hudební nástroje (zvonkohru, činely, keyboard apod.)	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	3	Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny.	Hudebně pohybové činnosti: pohybové vyjádření hudby, pohybový doprovod znějící hudby, taktování ve 2/4 a 3/4 taktu. Utváření pohybové paměti	
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	3	Rozčleňuje kvality tónu (délka, síla, melodii vzestupnou a sestupnou, používá dynamiku.	Poslechové činnosti: kvality tónu, dynamika, emocionální zážitek z hudby. Využití audio a video příspěvků na YouTube	DK – využití digitálních technologií
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	3	Pojmenovává hudební nástroje, rozlišuje hudbu vokální, instrumentální, vokálně, lidský hlas. instrumentální Pozorně vnímá jednoduché skladby.	Poslechové činnosti: hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální hudební styly a žánry.	OSV – kreativita
Zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	4	Dbá na správné dýchání, dodržuje hygienu hlasu, realizuje v písni dynamická znaménka.	Vokální činnosti: intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v mollových i durových tóninách, pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti, hlasová hygiena. Hudební rytmus (2/4 a 3/4 takt), dvoj-	OSV – Kreativita

			hlas a vícehlas.	
Využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	4	Tvoří hudební doprovod písní na rytmických nástrojích. Reprodukuje motivy, témata, jednoduché skladbičky.	Instrumentální činnosti: hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, fléten, keyboardů apod.)	
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	4	Seznamuje se s pojmy malá písňová forma, rondo, variace	Poslechové činnosti: hudební formy (malá písňová forma, rondo a variace)	
Vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.	4	Tvoří přede hry, mezihry, dohry (s využitím tónového materiálu písně), hudební doprovod.	Instrumentální činnosti: rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace, hudební hry (otázka-odpověď). Využití You Tube k doprovodu	DK – využití digitálních technologií
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	4	Určuje délku, sílu, barvu a výšku tónu, poznává souzvuk několika tónů, seznamuje se s pojmy: harmonie, kontrast, gradace, zvukomalba. Dozvídá se o změnách metrických, rytmických, dynamických a harmonických v hudebním proudu a rozpoznává je.	Poslechové činnosti: kvality tónů, vztahy mezi tóny, hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným semantickým nábojem. Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj. Hudební styly a žánry Využití audio a video příspěvků na YouTube	DK – seznamuje se s novými technologiemi
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	4	Hudbu ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dovede vyjádřit pohybem, realizuje taneční hry se zpěvem, tančí jednoduché lidové tance, realizuje taktování. Vyjadřuje hudbu pohybem, pamětně si uchovává taneční pohyby.	Hudební pohybové činnosti: pohybové vyjádření hudby, pantomima, orientace v prostoru, hudebně pohybové hry.	OSV – kreativita
Zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	5	Upevňuje vokální dovednosti získané v nižších ročnících, správně dýchá a uplatňuje hlasovou hygienu, rozšiřuje hlasový rozsah, zpívá vícehlas.	Vokální činnosti: intonace v durových a mollových tóninách, hudební hry, hlasová hygiena, zpěv vícehlasých písní, lidový dvojhlas, kánon. Hymna České republiky. Karaoke na internetu	DK – využití digitálních technologií
Využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	5	Doprovází jednoduché skladby Orffovými hudebními nástroji, podle schopností zobcovou flétnou, keyboardem apod. Reprodukuje jednoduché skladby nebo písně.	Instrumentální činnosti: hra na hudební nástroje, reprodukce pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře. Doprovody na YouTube k Boom hacker sadě.	DK – seznámení s novými technologiemi
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	5	Rozlišuje malou a velkou písňovou formu, rondo, variace.	Poslechové činnosti: hudební formy, rondo, variace.	
Vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební	5	Tvoří přede hry, mezihry, doprovází, hraje na ozvěnu, otázku a odpověď.	Instrumentální činnosti: rytmizace, melodizace a stylizace, tvoření hudební improvizace.	

improvizace.				
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	5	Určuje kvalitu tónu (délku, sílu, barvu, výšku), vztahy mezi tóny (souzvuk, akord). Sleduje rytmus, melodii, harmonii. Seznamuje se se zvukomalbou, metrickými, rytmickými, dynamickými a harmonickými změnami v hudebním proudu.	Poslechové činnosti: kvalita tónů, vztahy mezi tóny, hudební výrazové prostředky, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj. Hudební styly a žánry, interpretace hudby (po-city). Audio a video nahrávky na YouTube	DK – využití digitálních technologií
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	5	Vnímá 2/4, 3/4 a 4/4 takt, tančí jednoduché lidové tance nebo taneční hry se zpěvem. Reaguje na změny v proudu znějící hudby, pohybově improvizuje.	Hudebně pohybové činnosti: pohybové vyjádření hudby, taneční kroky, pantomima. Program na YouTube: Just dance	OSV – kreativita DK – využití digitálních technologií

5.4.3 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Časové a organizační vymezení předmětu

Hudební výchova se vyučuje v 6. - 9. ročníku 1 hodinu týdně.

V každém ročníku se realizuje ve vzájemně propojených činnostech: a) vokálních, b) poslechových, c) instrumentálních, d) hudebně pohybových

Při rozvržení učiva do jednotlivých ročníků je respektován věk žáků a jejich hudební schopnosti a dovednosti. Vyučování probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Učebna působí esteticky a svým novým zařízením a hudebně reprodukčním vybavením splňuje požadavky pro moderní výuku.

Uplatňované formy a metody práce vycházejí z obsahu učiva jednotlivých ročníků a individuálních schopností žáků. Jejich společným rysem je podpořit tvořivý přístup žáků při hudebních činnostech. Obsah učiva je doplňován podle svátků, reaguje na společenské dění a život školy. Součástí Hv jsou i návštěvy hudebních pořadů a koncertů. Při výuce hudební výchovy jsou uplatňovány mezipředmětové vztahy s Vv, Tv, Čj a D.

Cíle vyučovacího předmětu

Hudební výchova na 2. stupni navazuje na úroveň hudebního rozvoje žáků na 1. stupni. Rozvíjí dále jejich individuální hudební schopnosti, kultivuje jejich smysl pro umělecké a kulturní hodnoty. Přispívá k vývoji celkové osobnosti žáků.

Prostřednictvím vokálních, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností učí žáka vnímat hudbu a pomocí vlastní tvorby vyjadřovat osobní prožitky. Na základě poznatků získaných v průběhu jednotlivých ročníků učí žáka chápat a hodnotit hudbu, orientovat se v hudebních stylech a žánrech minulosti i současnosti.

Vede ho k pochopení hudebních kultur různých národů a národností. Podporuje jeho účast na kulturním životě školy (soutěže, pásma, projekty) a přispívá k rozvoji jeho mimoškolních zájmů (hudební školy, pěvecké sbory, taneční soubory).

Těchto cílů žáci dosahují

1. Osvojováním hudebního materiálu - písní, vokálních a instrumentálních skladeb a hudebně pohybových projevů
2. Osvojováním hudebních činností - vokálních, poslechových, instrumentálních, hudebně pohybových
3. Osvojováním základních vědomostí o hudbě a jejích tvůrcích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- podle svých hudebních schopností a dovedností vyhledávají, třídí a hodnotí informace
- získané znalosti dávají do souvislostí
- užívají poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě své hudební vyspělosti hodnotí znějící skladby, srovnávají je a charakterizují
- samostatně a kriticky přemýšlejí

Kompetence komunikativní

Žáci

- zvládnou vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor ostatních
- vnímají mimojazykové vyjadřování hudby

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se dodržovat pravidla slušného chování
- spolupracují v týmu a respektují názory ostatních
- učí se objektivně hodnotit svou práci i práci ostatních

Kompetence občanské

Žáci

- chápou, oceňují a chrání naše kulturní tradice
- zapojují se do kulturního dění ve svém okolí

Kompetence pracovní

Žáci

- učí se koncentrovat na pracovní výkon
- dodržují předem vymezená pravidla týmové práce
- vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Kompetence digitální (KD)

Žáci

- vytváří prezentace na zadaná témata (skladatel, nástroj, oblíbený hudební interpret) prezentace v MS Powerpoint
- vyhledávají různé zvukové nahrávky na www.youtube.com, popřípadě notové podklady a nahrávky na www.imslp.org
- jsou seznámeni s možností zapisování not přes program Musescore

Zařazení průřezových témat do obsahu učiva Hv

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- rozvoj schopnosti poznávání 6. - 9. roč.
- sebepoznávání a sebepojetí 6. - 9. roč.
- mezilidské vztahy 6. - 9. roč.
- hodnoty, postoje 8. - 9. roč.
- komunikace 8. - 9. roč.
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti 6. - 9. roč.
- kooperace 6. - 9. roč.

Výchova demokratického občana (VDO)

- společnost a osobnost jedince 8. - 9. roč.
- principy demokracie 8. - 9. roč.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá 6. - 9. roč.
- jsme Evropané 8. - 9. roč.
- objevujeme Evropu a svět 6. - 9. roč.

Multikulturní výchova (MKV)

- kulturní diferenciacie 6. - 9. roč.
- multikulturalita 6. - 9. roč.
- etnický původ 8. - 9. roč.

Environmentální výchova (EV)

- vztah člověka k prostředí 6. - 9. roč.

Mediální výchova (MV)

- kritické vnímání mediálních sdělení 7. - 9. roč.
- tvorba mediálních sdělení 8. - 9. roč.

5.4.4 Osnovy – 2. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	6.	žák: - využívá získané pěvecké návyky - rozšiřuje svůj hlasový rozsah - reprodukuje slyšené tóny od <u>a - e 2</u> - zpívá na základě svých dispozic sólově i ve sboru, jednohlasně a vícehlasně - zpívá lidové i umělé písně - vysvětlí rozdíl mezi písní lidovou a umělou	Vokální činnosti - hlasová hygiena, nasazení a tvorba tónu, náprava hlasové nedostatečnosti - sluchový a intonační výcvik - jednohlasé a vícehlasé písně, kánony - lidový dvojhlas - píseň lidová, píseň umělá, opakování	OSV - mezilidské vztahy, citová stránka a sebepoznávání osobnosti, rozvoj smyslového vnímání OSV - kritické myšlení EVM - vnímání krásy, láska k přírodě MKV - písně různých národů DK – prezentace, vyhledávání hudby na

HV-9-1-02		-orientuje se v notovém zápisu písně	písní z nižších ročníků - notový záznam písně, rytmus, tónina, znalost not - dynamická a přednesová znaménka	www.youtube.com, www.imsip.org, práce s notačními programy
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-05	6.	- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - při poslechu hudební ukázky rozpozná výrazové prostředky hudebního díla - podle svých schopností dokáže sluchem určit nástroje symfonického orchestru a rozpozná jejich výrazové možnosti - vysvětlí rozdíly hudebně výrazových prostředků různých dramatických žánrů - zná děj a nejznámější árie opery Prodaná nevěsta a Rusalka - má základní poznatky o životě a díle B. Smetany a A. Dvořáka - pozná vybrané skladby světových skladatelů	<u>Poslechové činnosti</u> - hudební formy: písňová forma, kánon, variace, rondo - analýza prvků vybraných skladeb (rytmus, melodie, harmonie, hudební nástroje) - nástroje symfonického orchestru - opera (libreto, árie, pěvecké hlasy) - balet, melodram - B.Smetana a A.Dvořák - L.van Beethoven, W.A.Mozart, J.Haydn, M.P.Musorgskij, P.I.Čajkovskij	OSV – komunikace a řešení problémů, rozvoj schopnosti poznávání OSV - mezilidské vztahy EGS - objevujeme Evropu a svět
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-03	6.	- pozná rytmus písně nebo znějící skladby - dle svých schopností a dovedností doprovodí jednoduchou lidovou píseň na rytmické nebo melodické nástroje, v doprovodu uplatní tóniku a dominantu - podle svých dispozic vytvoří vlastní rytmické motivy - vyjadřuje své hudební i nehudební představy improvizací na jednoduchých hudebních nástrojích	<u>Instrumentální činnosti</u> - těžká a lehká doba v písni - takt, rytmus, metrum písně - hra na Orffovy rytmické nástroje - tónika, dominantu - jednoduché písňové formy (a-a, a-b) - rytmické a melodické improvizace - rytmické hádanky a hry - rytmičtva a	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, umění jako prostředek komunikace, rozhodovací dovednosti, rozvoj smyslového vnímání

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 - rozpozná některé z tanců různých styl. období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-04 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07	6.	- reaguje pohybem na znějící hudbu - zapamatuje si jednoduchý pohybový motiv hrou na tělo - taktuje 2/4 a 3/4 takt - podle svého nadání a schopností pracuje v týmu na přípravě projektu dramatisace části opery	melodizace říkadel <u>Hudebně pohybové činnosti</u> - držení těla, pochod, - hra na tělo - taktování 2/4 a 3/4 taktu - polka, mazurka, - pohybové hry a improvizace - dramatisace písní - pantomima - hra na operu-projekt dramatisace částí opery Prodaná nevěsta a Rusalka	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání, komunikace, kooperace MV - tvorba mediálního sdělení OSV - řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kooperace Vv - plakát, návrh scény Čj - pozvánka
žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-02 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-03	7.	žák: - při zpěvu uplatňuje správné pěvecké návyky, rozvíjí svůj hlasový rozsah - orientuje se v notovém zápisu písně - má základní informace o durových stupnicích - reprodukuje tóny durového kvintakordu - sluchem rozliší interval a akord - na základě svých individuálních schopností zpívá intonačně čistě a rytmicky správně - rozvíjí schopnost zpívat vícehlasně - zpívá lidové a umělé písně	Vokální činnosti - hlasová a sluchová průprava, cvičení pro zvětšení hlasového rozsahu, náprava hlasové nedostatečnosti - opakování písní z nižších ročníků - notový záznam písně, rytmus, tónina - durové stupnice s # a b - durová tónina - interval, akord - lidové a umělé písně z různých období a různých stylů (písně kramářské, folkové, atd.) - dvojhlasé a trojhlasé písně, kánony, quodlibet	OSV - mezilidské vztahy, citová stránka a sebepoznávání osobnosti, rozvoj smyslového vnímání, mezilidské vztahy Čj - lidová slovesnost Vv - ilustrace písní OSV - kritické myšlení EVM - vnímání krásy, vztah člověka k přírodě MKV - písně různých národů

- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-05 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-06	7. - podle svých individuálních schopností rozlišuje a hodnotí různé druhy hudby - poslouchá hudbu tzv. vážnou a populární, rozliší jejich hudebně výrazové prostředky - vysvětlí pojem fuga, koncert, sonátová forma, symfonie - formuluje rozdíl mezi hudbou komorní a symfonickou - identifikuje hudební nástroje symf. orchestru v proudu hudby i jednotlivě - získává informace k probírané látce z dalších inf. zdrojů (internet, encyklopedie) - orientuje se v základních informacích ze života a díla významných evropských skladatelů	Poslechové činnosti - hudební styly a žánry - hudba tzv. vážná a populární (artificiální, nonartificiální) - vybrané skladby od nejstarších období - gregoriánský chorál - gotika - renesance - polyfonní hudba - baroko - J.S. Bach, A. Vivaldi - klasicismus - J. Haydn, W.A. Mozart, L. van Beethoven - komorní a symfonická hudba	OSV - komunikace, řešení problémů, rozvoj schopnosti poznávání Čj - evropská literatura D - doba gotiky, renesance, baroka a klasicismu MKV - hudba různých národů Čj - vypravování, charakteristika osobnosti OSV - mezilidské vztahy EGS - objevujeme Evropu a svět DK – prezentace, vyhledávání hudby na www.youtube.com, www.imsip.org, práce s notačními programy
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-04	7. - uplatňuje své teoretické znalosti a dovednosti při hře na Orffovy nástroje - hrou na rytmické nástroje doprovází dle svých schopností vybrané skladby	Instrumentální a pohybové činnosti - jednoduchý doprovod lidových písní na Orffovy nástroje - improvizace malé písňové formy - rytmický doprovod reprodukováné hudby - pohybové improvizace - valčík, polonéza, menuet - třídní koncert žáků	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, umění jako prostředek komunikace, rozhodovací dovednosti, rozvoj smyslového vnímání Tv - pohybová průprava OSV - kreativita, rozvoj smysl. vnímání, kooperace
žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních	8. žák: - při zpěvu uplatňuje správné pěvecké návyky, rozvíjí svůj hlasový rozsah, dbá hlasové hygieny, dle	Vokální činnosti - hlasová a sluchová průprava, cvičení pro zvětšení hlasového rozsahu, náprava	OSV - mezilidské vztahy, citová stránka a sebepoznávání osobnosti, rozvoj smyslového vnímání, mezilidské

aktivitách HV-9-1-01 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-02 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-03	svých dispozic reprodukuje tóny 2 oktáv - na základě svých individuálních schopností zpívá intonačně čistě a rytmicky správně - rozvíjí schopnost zpívat vícehlasně - zpívá lidové a umělé písně - sluchem rozliší dur a moll tóniny - reprodukuje tóny durového a mollového kvintakordu - orientuje se v notovém zápisu písně - má základní informace o durových a mollových stupnicích - rozpozná charakteristické znaky jazzových písní - dle svých schopností zpívá vybrané spirituály a české písně ovlivněné jazzem - vysvětlí pojem folk a country - zpívá vybrané folkové a country písně	hlasové nedostatečnosti - jednohlasý i vícehlasý zpěv vybraných lidových a umělých písní, opakování písní z nižších ročníků - stupnice dur a moll - jazz, spirituály - písně Jaroslava Ježka - folk a country	vztahy EVM - vnímání krásy, vztah člověka k přírodě MKV - písně různých národů EGS - objevujeme Evropu a svět DK – prezentace, vyhledávání hudby na www.youtube.com, www.imsip.org, práce s notačními programy
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-05 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-06 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07	8. - pozná charakteristické rozdíly hudby folkové, country a šansonu - poslouchá hudbu tzv. vážnou, specifikuje její hudebně výrazové prostředky. - vysvětlí hudební pojmy: symfonie, variace, symfonická báseň - vyslechne si ukázky programní hudby - získá základní informace o životě a díle skladatelů doby romantismu - seznámí se se skladbami romantických skladatelů,	Poslechové činnosti - srovnávání různých hudebních stylů a žánrů: folk, country, šanson - hudba doby romantismu - F. Chopin, P. I. Čajkovskij, G. Verdi, R. Wagner - český romantismus - B. Smetana, A. Dvořák - programní hudba - historie a osobnosti jazzu	OSV - komunikace, řešení problémů, rozvoj schopnosti poznávání, mezilidské vztahy, hodnoty a postoje EGS - objevujeme Evropu a svět MKV - hudba různých národů, tradice, etnický původ MV - kritické vnímání mediálních sdělení VDO - principy demokracie

		hodnotí slyšenou hudbu - vyhledá charakteristické znaky a výrazové prostředky jazzové hudby, vysvětlí její vliv na další vývoj moderní hudby - vyjmenuje osobnosti Osvobozeného divadla - formuluje souvislosti mezi hudbou a výtvarným uměním - pozná zvukomalebnost skladeb impresionistů - na základě shlédnutých ukázek z operet a muzikálů vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- Osvobozené divadlo a skladby Jaroslava Ježka - hudba na přelomu 19. a 20. století, impresionismus, C. Debussy - Josef Suk - opereta, muzikály	
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-03 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-04 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07	8.	- podle individ. schopností vytleská nebo zahraje na rytmické nástroje obtížnější rytmus - tvoří jednoduché doprovody písní - podle notového zápisu zahraje doprovod písně na melodickém nástroji - dle svých schopností spojuje poslech hudby s instrumentálním doprovodem	Instrumentální a pohybové činnosti - prolínají se do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku - rytmická cvičení, rytmické rondo, synkopa - jednoduché doprovody písní na rytmické a melodické nástroje - instrumentální doprovod reprodukováné hudby - country tance - notový zápis rytmického a melodického motivku v notačním programu	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, rozvoj smyslového vnímání, rozhodovací dovednosti, kreativita, řešení problémů
žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních	9.	žák: - při zpěvu uplatňuje z nižších ročníků osвоенé pěvecké a intonační dovednosti, dbá na správnou	Vokální činnosti - upevňování pěveckých dovedností, hlasová a intonační průprava, hlasová	OSV - mezilidské vztahy, citová stránka a sebepoznávání osobnosti, rozvoj smyslového vnímání, mezilidské

aktivitách HV-9-1-01 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-02 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-03		polohu hlasu při zpěvu - dle svých individuálních schopností zpívá vybrané jednohlasé i vícehlasé písně melodicky, rytmicky a dynamicky správně - vyhledá a vysvětlí interpretační odlišnosti zpěvu písní z různých dob - charakterizuje pojmy folk, country, jazz a rock - interpretuje vybrané písně těchto žánrů - zpívá lidové a umělé písně	hygiena v době mutace - jednohlasý i vícehlasý zpěv písní lidových a umělých z oblasti tzv. hudby vážné i populární - opakování písní z nižších ročníků - zpěv písní z nejstarších dob až po moderní písně popu a rocku (Presley, Beatles, Semafor, Čechomor) - folkové písně B. Dylana, K. Kryla, J. Nohavici	vztahy, kreativita EVM - vnímání krásy, vztah člověka k přírodě MKV - písně různých národů, multikulturalita EGS - Evropa a svět nás zajímá VDO - principy demokracie
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-05 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-06	9.	- zná nejstarší památky české hudby - orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích - vystihuje charakteristické znaky různých žánrů a stylů hudby - u hudby tzv. vážné dle svých hudebních dispozic rozlišuje hudebně výrazové prostředky - hodnotí slyšené skladby, vyjadřuje své vlastní pocity - získá poznatky o životě a díle L.Janáčka, I.Stravinského, G.Gershwin, B.Martinů - vysvětlí vztah vážné hudby, jazzu a rocku - vysvětlí proměnlivost estetických norem v hudbě - nalézá typické znaky vývojových etap moderní hudby - vystihuje provázanost	Poslechové činnosti - nejstarší období české hudby, ukázky skladeb a písní od 12. až po 19. století - tzv. vážná hudba 20. století (L.Janáček, I.Stravinskij, B. Martinů, aj) - jazz, rock a vážná hudba, moderní úpravy vážné hudby - vývoj populární hudby od 50.let do současnosti - rocková hudba, její vývoj a druhy - nástrojové obsazení hudebních skupin - současní čeští interpreti tzv. vážné hudby	OSV - komunikace, řešení problémů, rozvoj schopnosti poznávání, mezilidské vztahy, hodnoty a postoje EGS - objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá MV - kritické vnímání mediálních sdělení VDO - principy demokracie DK – prezentace, vyhledávání hudby na www.youtube.com, www.imslp.org, práce s notačními programy

		hudebních stylů a žánrů - vyjmenuje osobnosti rockové hudby - charakterizuje hudební nástroje současných skupin - zná významné osobnosti současné české hudby		
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07 - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-05	9.	- formuluje rozdíly hudby různých etnik - vyhledává melodické a rytmické odlišnosti hudby jiných národů a kultur - vystihuje souvislosti mezi hudbou a dalšími uměleckými oblastmi - na základě dosavadních vědomostí a dovedností formuluje své názory na slyšenou hudbu - definuje pojmy hudba moderní, módní a kýč - zhodnotí význam hudby v životě člověka a vysvětlí její léčebné účinky - zajímá se o kulturní život ve svém okolí	- etnická hudba - filmová hudba, balet a moderní výrazový tanec - modernost, módnost, inspirace stylu hudby - esoterická a meditativní hudba - hudební život v Pardubicích	MKV - hudba různých národů, tradice, etnický původ MV - kritické vnímání mediálního sdělení
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-03 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohyb.	9.	- podle individ. schopností tleská nebo zahráje na nástroje rytmické motivky - tvoří jednoduché doprovody písní - dle svých schopností doprovází vybranou píseň na Orffových nástrojích nebo klávesách - pohybem reaguje na rytmus znějící hudby - získá poznatky o moderních způsobech tvorby hudebních děl	Instrumentální a pohybové činnosti - prolínají se do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku - rytmická cvičení, rytmické rondo, synkopa - jednoduché doprovody písní na rytmické a melodické nástroje - instrumentální doprovod reprodukován hudby - hudba a technika, elektronická a počítačová hudba, moderní způsoby	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, rozvoj smyslového vnímání, rozhodovací dovednosti, kreativita, řešení problémů

prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-04 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07			záznamu hudby - notový zápis rytmického a melodického motivku v notačním programu Capella nebo Musescore	
---	--	--	---	--

5.5 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku následovně:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 2 hodiny týdně
4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- motivuje a rozvíjí u žáků zájem o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje s používáním různých výtvarných technik při obrazném vyjádření
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: multikulturní výchova, osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají své poznatky v daných výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné prvky pro své osobité výtvarné vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj

- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuze, vhodně argumentují
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné prvky, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu a na základě přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci, k utváření příjemné tvořivé atmosféry
- žáci respektují různé varianty téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si kladný postoj k výtvarným dílům a ke kulturnímu a historickému dědictví národa

Kompetence digitální

- učitel vede žáka k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; dále k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti;
- žák se učí získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

5.5.2 Osnovy – 1. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma / Digitální kompetence
Rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	1-3.	• žák používá techniku malby vodovými i temperovými barvami, suchým pastelem, voskovkami • míchá barvy • používá různé druhy štětců dle p	• prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, ...) • teorie barvy – barvy základní a doplňkové, teplé a studené, kombinace barev • prvky vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus),	
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další	1-3.	• žák uplatňuje prostorovou techniku, uspořádá linie, tvary, objekty, barvy a další prvky a jejich kombinace v ploše, do celků, vnímá jejich velikost	• uspořádání objektů do celků – organizace prostoru	OSV – kreativita

prvky a jejich kombinace				
Vnímání události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje.	1-3.	• žák modeluje z modelíny, keramické hlíny, tvaruje papír nebo látku, výtvarně zpracovává předměty denní potřeby (hrníček)	• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – techniky plastického vyjádření	
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	1-3.	Žák porovnává ilustrace a jiná díla známých českých umělců	• smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film ... • ilustrátoři dětské literatury • Webové stránky dle výběru vyučujícího	Kompetence digitální
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	1-3.	Žák se učí používat různé výtvarné techniky na základě vlastní životní zkušenosti – citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových, hmatových a zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jeho výtvarných představ	• osobní postoj v komunikaci • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	
Při vlastních tvůrčích činnostech, užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	4-5.	Barevně vyjadřuje své pocity a nálady, pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy	• prvky vizuálně obrazného vyjádření – malba, hra s barvou, míchání barev	
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	4-5.	• žák volně uplatňuje poznaté principy dekorativní tvorby při práci s různými materiály a výtvarnými technikami • tvoří koláž, frotáž, výtvarně zpracovává přírodní materiály • rozvíjí si estetický smysl pro prostorové formy a organizaci prostoru, sestavuje makety architektonických tvarů, zvířecích a lidských postav	• prvky vizuálně obrazného vyjádření – jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	4-5.	• žák rozvíjí a vyjadřuje podle vlastní představy a zkušeností situace a děje rozmístěním obrazných prvků, zejména figur v ploše a prostoru	• uspořádání objektů do celku	
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly;	4-5.	• děti používají výtvarné techniky na základě vlastního prožitku • vnímají okolní svět pomocí sluchových, hmatových a zrakových vjemů, které ve-	• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	

uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě		dou k realizaci jejich výtvarných představ		
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	4-5.	• hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a představ	
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	4-5.	• seznamuje se s nejznámějšími autory dětských ilustrací, s výtvarnou úpravou knihy • formou besedy poznává prvky lidového umění (hračka, kraslice)	• tipy vizuálně obrazných vyjádření Wikipedie	Kompetence digitální
Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	4-5.	• komunikuje o obsahu svých děl, interpretuje záměry tvorby a proměny ostatních děl	• proměny komunikačního obsahu	MKV – lidské vztahy, empatie

5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně a v 8. ročníku 1 hodinu týdně.

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo mimo budovu školy (v plenéru)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, projekty.

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládám dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů

- souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálu a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytvářejí pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhoduje, kterou technologii pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EGS: Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět

MKV: Lidské vztahy, Multikulturalita

EMV: Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí

MV: Stavba mediálních sdělení, Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu

OSV: Kreativita, Komunikace, Hodnoty, postoje a praktická etika, Rozvoj schopnost poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy

5.5.2 Osnovy – 2. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč	výstupy vyučovacích předmětů	učivo	Průřezové téma / digitální kompetence
vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	6.	používá techniku kresby a malby, uvědomuje si rozdíly obou technik orientuje se v rozložení objektů na ploše tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů	Rozvoj smyslové citlivosti - vztahy mezi prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, světlostní a barevné kvality, objem a prostor, jejich prolínání) Uspořádání objektů do	DK-sdílení výsledků práce, prezentace fotografií

VV-9-1-01		provádí dynamickou kresbu, zachycuje pomíjivé okamžiky (skicování) uvědomuje si rozmístění předmětů v prostoru, interpretuje ho v trojrozměrné kresbě za použití vědomostí o základech perspektivy	celků v ploše, objemu a prostoru	
zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky VV-9-1-02	6.	experimentuje při poslechu hudby	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) výtvarné zpracování hudebních motivů	Evropa a svět nás zajímá DK
zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenání podnětů z představ a fantazie, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky VV-9-1-02	6.	hledá správné možnosti uspořádání prvků v ploše míchá barvy, orientuje se v symbolice barev a jejich výrazových možnostech	Uspořádání objektů do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a dynamickém pohybu	Ekologie
zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenání podnětů z představ a fantazie, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky VV-9-1-02	6.	pojmenovává skutečnosti, které mají vliv na změny v krajině, hledá vlastní možnosti realizace	Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika Uplatňování subjektivity, vlastních tvůrčích námětů	Ekologie DK-žák vyhledává a sdílí inspirační zdroje
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku, ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených i samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření osobitých výsledků VV-9-1-05	6.	orientuje se v jednotlivých pojmech, prakticky využívá teoretické znalosti při vlastní tvorbě	Přístupy k vizuálně obraznému vyjádření - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijně založená smyslová vnímání), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	OSV - kreativita, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika MV - stavba mediálních sdělení
vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání oso-	7.	experimentuje při vytváření různých kompozičních řešení nachází principy uspořádání prvků v ploše, jejich působení a ovlivňování se navzájem (světlo a stín)	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - rozvoj smyslové citlivosti, vztahy mezi prvky vizuálně obrazného vyjádření (podobnost, kontrast, struktura), sta-	DK

bitých výsledků VV-9-1-01		pod vlivem mimovizuálních podnětů z různých hledisek vnímání	tické a dynamické vizuálně obrazné vyjádření, praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), výtvarné zpracování hudebních motivů, tvorba z plastických a poddajných materiálů, ztvárnění prvků a zážitků z blízkého oko	
zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky VV-9-1-02	7.	aplikuje znalosti o základních a doplňkových barvách a vyhledává nové možnosti v osobitém výtvarném vyjádření.	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) výtvarné zpracování hudebních motivů, tvorba z plastických a poddajných materiálů	DK – žák hledá inspirační zdroje spojené s hudbou, prezentuje výsledky své práce
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-05	7.	poznává, zkoumá a používá netradiční materiály poznatky uplatňuje při vlastní tvorbě.	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založená na smyslovém vnímání), reflexe vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	Ekologie
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností VV-9-1-07	7.	zaznamenává své autentické smyslové zážitky, emoce a myšlenky obhájí výsledek svého vizuálně obrazného vyjádření nejen ze subjektivního hlediska, posuzuje záměr autora	Ověřování komunikačních účinků - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, veřejná prezentace	OSV - kreativita, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-07	7.	vyjádří vlastními slovy a vhodně používá pojmy vizuálně obrazného vyjádření, formuluje myšlenku tvorby, obhájí výsledek tvorby	Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - uspořádání celků	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí

			vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn	
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-03	7.	pracuje s internetem, vyhledává informace. používá různé typy písma a jeho uspořádání v ploše, písmo kombinuje s kresbou i malbou vyhledává a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční postupy, porovnává rozdíly různých výtvarných vyjádření	Typy vizuálně obrazných vyjádření - volná malba, comics, fotografie, reklama, výběr a uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech Propagační tvorba - obal na knihu, CD, plakát s uplatněním písma a znalostí základů perspektivy Hledisko vnímání různých obraz	Ekologie DK-žák vyhledává obrazové materiály, sdílí s ostatními vytvořené obrazy
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených i samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-07	8.	obhazuje výsledek svého vizuálně obrazného vyjádření nejen ze subjektivního hlediska, bere ohledy na záměr autora, z různých dostupných médií (televize, noviny, časopisy, internet atd.) specifikuje výtvarnou stránku reklamy a rozlišuje rozmístění prvků (nápis, obrázky) v jednotlivých plánech, vhodně je kombinuje ve vlastní tvorbě	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama výběr a kombinace ve vlastní tvorbě	MKV - lidské vztahy OSV - kreativita, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika MV - práce v realizačním týmu, tvorba mediálních sdělení DK
zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02	8.	definuje a používá zákonitosti při kresbě postavy	Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, postava	OSV - sebepoznání a sebepojetí, rozvoj schopnosti poznávání
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06	8.	vyhledává a srovnává na konkrétních uměleckých dílech způsoby uměleckého vyjádřování, porovnává základní stavební prvky jednotlivých uměleckých slohů, seznamuje se se současnými trendy výtvarného umění	Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti	OSV - komunikace, kreativita MKV - Multikulturalita

5.6 TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Je realizována v každém ročníku 2 hodiny týdně.

1. – 5. ročník – základní výuka **bruslení** (rozsah dle možností a zájmu).

3. a 4. ročník – základní výuka **plavání**

2. a 3. ročník – v rámci dotace tělesné výchovy se realizuje **tematické zaměření na jednotlivé sporty** v iniciativě Trenéři do škol. Jedna hodina týdně pod vedením profesionálních trenérů.

4. ročník – v rámci dotace tělesné výchovy se realizuje rozšiřující výuka **základů golfu**. Vede žáky k poznání sama sebe po stránce fyzické i psychické. Žákům nabízí tuto sportovní aktivitu, o níž by se mohli dále zajímat, a ukazuje jim smysluplné využití jejich volného času. Při výuce je kladen důraz na prožitek z pohybu (hry), osvojování si nových pohybových dovedností, znalost základních pravidel hry a golfové etiky. Cílem je žáky vést k pohybové aktivitě jako nedílné součásti našeho života.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy

Činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech.

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování, bruslení a další pohybové činnosti.

Činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

Organizace

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována: OSV (1.ř.), EV (1.ř.), VDO (2.ř.), MKV (2.ř. a 4.ř. a 5.ř.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

žáci porovnávají získané výsledky, posoudí vlastní pokrok, plánují a organizují svoje aktivity, z vlastních výsledků vyvozují další závěry, mají pozitivní vztah k učení. Orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

žáci rozpoznávají a chápou problémy a jejich příčiny, sledují vlastní pokrok. Řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním a nevhodným sportovním nářadím a náčiním.

Učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci.

Kompetence sociální a personální

žáci účinně spolupracují ve skupině, chovají se ohleduplně, v případě potřeby požádají o pomoc nebo ji poskytnou druhým. Vytvářejí pozitivní představu o sobě samém, posilují svoji sebedůvěru, podílejí se na vytváření práce v týmu, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými.

Učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské

žáci spojují svou pohybovou činnost se zdravím, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktí, respektují zdravotní handicap, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení. Zapojují se do sportovních aktivit ve škole i mimo školu.

Učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činnosti nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Kompetence digitální

žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací, ke zpracovávání textu, tvorbě referátů, projektů. Žáci se učí samostatně zaznamenávat dosažené výsledky a pracovat s nimi. Využívají digitální technologie a chápou jejich význam ve sportu. Učí se rozhodnout, kterou technologii pro jakou činnost využít.

5.6.2 Osnovy – 1. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, využívá nabízené příležitosti.	1.	Každodenně se zabývá pohybovou činností spojenou se zdravím	Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků. Cvičení během dne, relaxační chvíle, rytmická cvičení	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich	1.	Dbá na správné držení těla a na správné dýchání	Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, kompenzační cviky, relaxační a zdravotně zaměřená cvičení.	-

zlepšení.				
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	1.	Respektuje pravidla v jednotlivých týmových činnostech a soutěžích. Aktivně se účastní školy v přírodě.	Základy sport..her, míčové hry, pohybové hry, pohybová tvořivost, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení. Turistika a pobyt v přírodě – chůze v terénu, bezpečné táboření a ochrana přírody. YouTube – seznámení dětí se cvičením s padákem https://www.youtube.com/watch?v=IZ5OGPGf2cQ	Osobnostní a sociální výchova – kooperace, kompetice Digitální kompetence využití vhodných materiálů na YouTube dle volby učitele
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	1.	Dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru a umýt se	Bezpečnost při sportovních činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru. Hygiena při TV – vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity.	-
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a jejich organizaci	1.	Reaguje na smluvené povely při organizování jednotlivých činností.	Nástup, řada, zástup, rozdělení do družstev	-
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a jejich organizaci	1.	Seznamuje se se základy gymnastiky, cvičení na nářadí a s náčiním, průpravná cvičení a úpoly	Kotoul vpřed, cvičení na lavičkách, na žebřinách, švihadlo, dlouhé lano, míče (koulání, házení, chytání, držení míče)	EV – vztah člověka k prostředí
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a jejich organizaci	1.	Seznamuje se se základy atletiky	Základy atletiky – běh, skok do dálky, hod míčkem	
	1.	Boldering – lezení po stěně (dle zájmu a zdatnosti žáků). Plavání (dle zájmu a zdatnosti žáků). Bruslení - (dle zájmu a zdatnosti žáků).	Obratnost, posil. cvičení, překonávání překážek. Seznámení s prostředím bazénu, hry s vodou a ve vodě. Seznámení s prostředím zimního stadionu, zavazování bruslí, bezpečnost na ledě	
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	2.	Zabývá se pohybovou činností se zdravím, využívá nabízené příležitosti	Pohybový režim žáků, cvičení během dne, relaxační chvíle, jednoduché tanečky	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	2.	Připravuje se ke sportovnímu výkonu.	Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení.	-
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	2.	Dodržuje pravidla her, zvládá jejich modifikace.	Drobné sportovní hry, míčové hry, pohybové hry s různým zaměřením.	MKV – lidské vztahy
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	2.	Dodržuje hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě. Aktivně se účastní pobytu v přírodě.	Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí. První pomoc v podmínkách TV. Turistika a pobyt v přírodě	-

			– chůze v terénu a ochrana přírody.	
Reaguje na základní povely a pokyny k osvojované činnosti a její organizaci.	2.	Užívá základní tělocvičné pojmy. Seznamuje se s pojmy z pravidel sportu a soutěží. Zdokonaluje cvičení na nářadí.	Komunikace v TV – smluvené povely a signály.	Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
Reaguje na základní povely a pokyny k osvojované činnosti a její organizaci.	2.	Zdokonaluje cvičení na nářadí (žebřiny, lavičky, kladinka). Skáče přes švihadlo, nacvičuje kotoul v před, šplh na tyči, přihrávku jednoruč a obouruč, provádí přetahy.	Cvičení na nářadí a s náčiním, základy gymnastiky, míčová průprava, úpoly.	
Rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu a pohyblivost.	2.	Zná základy atletiky, učí se respektovat zdravotní handicap.	Rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem.	-
	2.	Plavání a bruslení (dle zájmu a zdatnosti žáků). Boldering - lezení po stěně (dle zájmu a zdatnosti)	Plavecká výuka, výuka bruslení. Zvyšování obratnosti na lezecké stěně. Ukázky techniky plavání, bruslení a lezení pomocí videa, práce s YouTube	Digitální kompetence využití vhodných materiálů na YouTube podle výběru učitele
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	3.	Uplatňuje a využívá nabízené příležitosti spojené s pravidelnou pohybovou činností. Bruslení (dle zájmu a zdatností žáků)	Cvičení během dne, relaxační chvílky, rytmické a kondiční formy cvičení. Hry na ledě, základní techniky bruslení (dle zájmu a zdatností žáků).	-
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině.	3.	Dodržuje zásady pohybové hygieny. Využívá relaxační, kompenzační a průpravná cvičení.	Napínací a protahovací cvičení, příprava před pohybovou činností, uklidnění po výkonu, zátěži.	-
Respektuje a spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	3.	Uvědomuje si význam různých rolí ve sportu a respektuje pohybové činnosti různých skupin lidí. Aktivně se účastní školy v přírodě. Učí se ovládat hru s basketbalovým míčem.	Pohybová tvořivost, vybíjená, míčové hry, pohybové hry, soutěživé a kontaktní hry. Přihrávky jednoruč, obouruč, driblink.	-
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	3.	Zvládá organizaci a bezpečnost cvičebního prostoru, šaten a umývárny.	Bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek. První pomoc v podmínkách TV.	-
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	3.	Používá základní terminologii spojenou s pohybovou činností.	Družstva, skupiny, dvojice – závodivé hry.	-
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	3.	Dovede cvičit na nářadí (žebřiny, lavičky, švédská bedna). Zvládne cvičení na žíněnce. Provádí průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu.	Cvičení na nářadí, gymnastika (akrobacie) - kotoul vpřed, přeskok, koordinace pohybu.	-
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	3.	Zvládá základy atletiky – běh (seznamuje se s taktikou běhu na delší vzdálenost, uběhne 50 m), skok (nacvičí správnou techniku skoku z místa a nacvičuje skok do dálky), hod (se-	Základy atletiky, běh, skok z místa, skok do dálky, hod míčkem.	-

		znamuje se s technikou hodu kriketovým míčkem).		
	3.	Bruslení (dle zájmu a zdatností žáků) Boldering – lezení po stěně (dle zájmu a zdatnosti žáků) Judo (dle zájmu a možností)	Hry na ledě, základní techniky bruslení (dle zájmu a zdatností žáků). Příprava před pohybovou aktivitou – protah. cvičení.	-
Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	3.	Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti. Účastní se základní plavecké výuky.	Plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti. Seznámení se s plaveckými styly Google, Seznam	Digitální kompetence využití vhodných materiálů na Googlu, Seznamu... dle volby učitele
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti“.	3.	Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností, uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti TV.	Základní plavecká výuka – jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	4.	Realizuje pravidelný pohybový režim. Provádí činnosti s kondičním zaměřením, účastní se základní plavecké výuky. Zlepšuje svoji zdatnost, je přiměřeně samostatný. Zvládá základní techniky pohybu na bruslích (dle zdatnosti a zájmu žáků).	Rozvoj zdatnosti, vyrovnávání oslabení. Adaptace na vodní prostředí. Průpravná a kondiční cvičení, protahovací a uvolňovací cviky. Hry na ledě, bezpečnost při přesunu na zimní stadion, první pomoc při úrazu na ledě.	-
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	4.	Osvojuje si základní golfové dovednosti: - Vysvětlí význam rozcvičení a aplikuje jej ve svém sportovním životě. - Aplikuje postupně osvojované pohybové dovednosti ve hře.	Stavba tréninkové hodiny (rozcvičení, nácvik golfových dovedností, hra, protažení). Individuální dovednosti hráče (golfový švih, odpal, puttování, krátká hra, pohyb po hřišti)	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	4.	Dodržuje pravidla bezpečnosti při nácviku golfu. Chová se podle pravidel golfu. Pohybuje a orientuje se na golfovém hřišti v souladu s pravidly.	Golfová etika. Individuální hra hráče – akademie, Základy pravidel golfu, stavba hřiště	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her,	4.	Spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech.	Míčové a pohybové hry, pohybová tvořivost.	-
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	4.	Řídí se pravidly hygieny a bezpečného chování v tělocvičně, na hřišti, v bazénu. Aktivně se účastní školy v přírodě.	Bezpečnost při sportování. Přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu. Hygiena při sportu. Hygiena plavání, prvky sebezáchrany a bezpečnosti. Bezpečné táboření, ochrana	-

			přírody.	
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	4.	Rozpozná správné provedení pohybové činnosti spolužáka a provádí dle pokynů pohybovou činnost.	Komunikace v TV.	-
Jedná v duchu fair - play : dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	4.	Spolupracuje při míčových hrách, rozliší míč na volejbal a basketbal.	Přihrávky jednoruč, obou- ruč, driblink. Vybíjená.	MKV – lidské vztahy.
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	4.	Rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje.	Názvosloví v TV.	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	4.	Zvládá základy atletiky – běh (rychlý běh do 60 m, vytrvalý běh a běh v terénu, nízký start na povel), skok (skok do dálky), hod míčkem. Měří a zapisuje dosažené výkony.	Zápis a měření výkonů (běh, skok, hod). Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti a síly.	-
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace.	4.	Akceptuje informační zdroje po pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště.	Orientace ve sportovních akcích. Práce s internetem, vyhledávání informací, práce s Google, Seznam, stránky školy	MKV – lidské vztahy Digitální kompetence
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví.	4.	Dovede cvičit na švédské bedně (výskok do dřepu) Zvládá správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze. Průpravná cvičení (stoj na rukou). Cvičení na žíněnce (napojované kotouly).	Cvičení na nářadí. Gymnastika.	-
	4.	Boldering - lezení po stěně (dle zájmu a zdatnosti žáků) Bruslení (dle zájmu a zdatnosti žáků)	. Lezení po stěně, překonávání překážek a zvyšování obratnosti. Stabilita na bruslích, bezpečně bruslí a vyhýbá se překážkám.	-
Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	4.	Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti. Účastní se základní plavecké výuky.	Plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti.	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti“.	4.	Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností, uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodných a bezpečných pohybových činností TV.	Základní plavecká výuka – jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	
Zařazuje do pohybového	5.	Vhodně užívá korektivní cvi-	Regenerace. Kompenzace	-

režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.		čení v souvislosti s jednostrannou zátěží.	jednostranného zatížení. Cvičení během dne.	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové činnosti, vytváří varianty osvojených pohybových her.	5.	Modifikuje osvojené pohybové hry.	Pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení.	-
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	5.	Dodržuje a používá zásady první pomoci při úrazu spolužáka.	Bezpečnost při sportování.	-
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	5.	Rozpozná správné provedení pohybové činnosti spolužáka a provádí dle pokynů pohybovou činnost.	Vzájemná komunikace při pohybových činnostech.	-
Jedná v duchu fair - play : respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	5.	Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech v rámci celého kolektivu.	Hra s basketbalovým míčem – nácvik střelby na koš. Florbal.	MKV – lidské vztahy.
Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	5.	Používá při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví.	Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností.	-
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	5.	Organizuje hry a soutěže na úrovni třídy.	Organizace her a soutěží.	-
Změří základní pohybové výkony a porovná je z předchozími výsledky.	5.	Provádí atletické disciplíny – běh (běžecká abeceda, rychlý běh do 60 m, vytrvalý běh, nízký a polovysoký start), skok (do dálky a do výšky), hod míčkem. Měří a zapisuje dosažené výkony.	Zápis, měření a porovnávání výkonů (běh, skok, hod), posuzování pohybových dovedností, výkonů. Elektronické ukládání dosažených výsledků výkonů do již existující tabulky.	Digitální kompetence
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace.	5.	Vyhledává informační zdroje o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště.	Získávání informací o sportovních aktivitách. Zdroje informací o pohybových činnostech.	-
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	5.	Zvládá základní techniky pohybu na lyžích. Bezpečně táboří, chrání přírodu.	Hry na sněhu a se sněhem, technika lyžování, ochrana přírody. Zimní ozdravný pobyt se zaměřením na přípravu pro lyžařský výcvik v 7. ročníku	-
	5.	Boldering – lezení po stěně (dle zájmu a zdatnosti žáků). Bruslení a plavání (dle zájmu a	. Zvyšování obratnosti při lezení po stěně. Hry na ledech, zdokonalování techniky	-

5.6.3 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět:

1. – 9. ročník 2 hodiny týdně

Organizace

- výuka je realizována v 1 velké a 1 malé tělocvičně a na školním hřišti, které prošlo celkovou rekonstrukcí, využívají se i městská sportoviště (zimní stadion)
- žáci jsou rozděleni do 2 skupin (chlapci a dívky) a jejich výuka probíhá odděleně (v rámci školy v přírodě a LVZ se toto rozdělení ruší)

K základním organizačním formám pohybového programu patří vedle vyučovací hodiny tělesné výchovy:

- pohybová činnost během výuky (tělovýchovné a ozdravné chvíle): je realizována ve třídě vždy, když je to potřebné, uplatňují se protahovací cviky i činnost spojená s pohybem
- pohybová činnost o přestávkách: realizuje se v prostorách tělocvičny, na školním hřišti, na chodbách a ve třídách
- pohybová činnost ve školní družině: upřednostňuje se pohyb mimo školní budovu, ale využívá se i tělocvična, prostor družinové třídy, přilehlý park
- pohybové činnosti v přírodě: jsou zastoupeny výjezdy na ozdravné pobyty dle aktuálních podmínek (nemusí být každoroční; zimní pobyty jsou organizovány jako lyžařský výcvik, letní jako pobyt se sportovním zaměřením).
- další pohybové činnosti: patří sem nepovinný předmět zdravotní tělesná výchova, účast na veřejných sportovních akcích (Běh naděje, VP Cross-country, Lidové běhy, Pardubice na bruslích, apod.), sportovně zaměřené zájmové kroužky (zumba, aerobic, sportovní hry, florbal)

Vzdělávání je zaměřeno na:

- rozvoj pohybových schopností a dovedností
- rozvoj péče o celkovou tělesnou a s ní související psychickou a sociální stránku osobnosti
- vytváření kladného vztahu žáků k péči o své zdraví a k celoživotní pohybové aktivitě
- regeneraci a kompenzaci jednostranných zátěží, které jsou způsobeny nezdravým životním stylem
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a osvojení dovedností, které jim předcházejí nebo je pomáhají řešit

Průřezová témata jsou v předmětu integrována:

OSV: osobnostní, sociální a morální rozvoj, psychohygienu, schopnost poznávání a sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích

VDO: principy demokratického rozhodování, angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování

MKV: lidské vztahy, schopnost zapojovat se do diskuse

ENV: vztah člověka k prostředí, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních

MEV: tvorba mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce

v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- poznávat smysl a cíl svých pohybových aktivit
- plánovat, organizovat a řídit vlastní činnost
- užívat osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře
- různými způsoby zpracovat informace o pohybových aktivitách ve škole a z mimoškolních sportovních akcí

Kompetence k řešení problémů

- myslet kriticky, činit uvážlivá rozhodnutí a být schopen je obhájit
- vnímat nejruznější problémové situace a rozhodnout o vhodném způsobu jejich řešení
- vyhledávat informace vedoucí k vhodnému řešení problémů
- uvědomit si zodpovědnost svých rozhodnutí a zhodnotit důsledky svých činů

Kompetence komunikativní

- komunikovat na odpovídající úrovni (jasně a srozumitelně)
- osvojit si vhodné ústní projevy i v problémových situacích
- správně formulovat vlastní názory a v diskuzi je dokázat obhájit
- dohodnout spolupráci a taktiku při hrách

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat ve skupině
- vytvářet a spoluvytvářet pravidla práce v družstvu (týmu)
- v případě potřeby poskytnout pomoc, případně sám o ni požádat
- chápat individuální rozdíly mezi jednotlivci
- vhodnou pohybovou činností podporovat sebedůvěru, odpovědnost a čestnost

Kompetence občanské

- respektovat názory druhých
- upevňovat morální a charakterové rysy osobnosti
- zapojovat se aktivně do různých sportovních aktivit
- rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,...)
- dodržovat pravidla slušného chování
- rozlišovat vhodné a nevhodné pohybové činnosti
- respektovat zásady ochrany životního prostředí při pobytu a pohybu v přírodě

Kompetence pracovní

- efektivně organizovat vlastní činnost (pohybovou i pracovní)
- vhodně spoluorganizovat svůj pohybový režim
- využívat získané pohybové schopnosti a dovednosti v praxi
- ovládat zásady první pomoci a uplatnit je v případě potřeby
- dodržovat základní pravidla bezpečnosti při pohybových aktivitách

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah,

- k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

5.6.4 Osnovy – 2. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	6.	- vybere pohybové aktivity pro rozvoj svého zdraví	<u>význam pohybu pro zdraví</u> - rekreační a výkonnostní sport	OSV-psychohygieny
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	6.	- vysvětlí význam přípravy organismu před pohybovou aktivitou	<u>zdravotně orientovaná zdatnost</u> - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti	OSV-psychohygieny, seberegulace a sebeorganizace
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	6.	- vysvětlí své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele či spolužáka je ovlivňuje	<u>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</u> - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí	OSV - psychohygieny, sebezpoznání
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	6.	popíše význam přípravy organismu před cvičením - používá nářadí a náčiní tak, aby neohrozil zdraví své a spolužáků - uvede příklady, jak předcházet možným poraněním a úrazům výběrem vhodného oblečení a dodržováním organizace cvičební činnosti	<u>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</u> - první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách <i>Dopravní výchova - posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu</i>	OSV - psychohygieny, sebezpoznání, morální rozvoj Švp
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - dohodne se na spolu-	6.	aplikuje fair-play jednání při pohybových hrách - vyjádří vlastními slovy, proč hra přináší radost a příjemné zážitky - využívá pro pohybové hry přírodního prostředí - svoji účastí a aktivitou zaujme stanovisko k různým veřejným sportovním akcím (Běh naděje, VP Cross-country, další Li-	<u>pohybové hry</u> - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj VDO - principy demokratického rozhodování MKV - lidské vztahy Švp

práci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a diváka		dové běhy, ...)		DK – žáci vyhledávají digitální zdroje o fair-play jednání a o sportovních osobnostech, které se jimi řídí
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - užívá osvojované návosloví na úrovni cvičence a diváka	6.	předvede kotoul vpřed a vzad - předvede základní obraty a rovnovážné postoje - předvede stoj na rukou s dopomocí - předvede roznožku přes kozu našir - na hrazdě předvede výmyk odrazem jednož s dopomocí - na trampolínce předvede základní skoky - na snížené kladině předvede různé druhy chůze, obraty a rovnovážné polohy	<u>gymnastika</u> - akrobacie, přeskoky, cvičení na nářadí	OSV - osobnostní rozvoj
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	6.	- používá základní estetické držení těla - zaujme a podpoří stanovisko, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky - kondiční cvičení - předvede šplh na tyči, používá krátké a dlouhé švihadlo, plný míč, činky - vysvětlí základní zásady posilování různých svalových skupin	<u>estetické a kondiční formy cvičení, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</u> - základy rytmické gymnastiky, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků	OSV - osobnostní rozvoj
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	6.	- předvede základní přetlaky, úchopy, od-pory a pády - používá zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních, aplikuje chování v duchu fair-play	<u>úpoly</u> - základy sebeobran	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná-	6.	- vysvětlí význam atletické abecedy, používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností - uběhne 60 m, 600 (D), 800m (CH), používá nízký start, základy štafetového běhu - předvede základní techniku hodů míčkem - vede si osobní přehled svých výkonů - připraví doskočiště, připraví start běhu a vydává povely pro start - používá základní osvojované pojmy - předvede základy skoku vysokého a skoku dalekého - změří a zapíše výkony v osvojovaných	<u>atletika</u> - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze i v terenu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem	DK – žáci vyhledávají digitální zdroje o základních pravidlech atletických disciplín

zvosloví na úrovni cvičence a diváka		disciplínách - vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence a diváka - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a diváka	6.	- vysvětlí význam sportovních her - uplatňuje základní pravidla sportovních her - vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her - rozpozná základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště ve sportovních hrách - zvolí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci učitele a spoluhráčů - vyjádří vlastními slovy pravidla vybíjené, přehazované, ringa, odbíjené, košíkové, kopané(CH), florbalu, softbalu softbal - přihraje a chytí míček, odpálí míček, zašlápne metu, hraje podle zjednodušených pravidel uplatňuje 3 způsoby autování soupeře košíková - používá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka obouruč a jednoruč, střelba na koš a rozskok) - aplikuje střelbu po dvojtaktu odbíjená - zařadí základní herní činnosti jednotlivce (vrchní a spodní odbití obouruč s mezidopadem) kopaná - používá základní herní činnosti jednotlivce (vhazování míče, vedení míče, střelba z místa) a uplatňuje je ve hře - zařazuje základní činnosti brankáře (chytání, vyrážení, výkop) - předvede ve hře základní herní kombinace florbal -používá základní herní činnosti jednotlivce (zpracování a vedení míčku, přihrávka, střelba) - předvede utkání 4+0 - popíše herní činnosti brankáře	sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel vybíjená - různé modifikace přehazovaná ringo softbal košíková odbíjená kopaná (CH) florbal	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj VDO - principy demokratického rozhodování MKV - lidské vztahy Švp
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	6.	používá zásady ochrany životního prostředí a chová se podle nich - používá znalosti pro pobyt v přírodě (různé formy táboření) - v terénu zařazuje překonávání přírodních překážek (i se zátěží) - aplikuje základy orientačního běhu (práce s busolou a mapou)	turistika a pobyt v přírodě - turistika, přesuny v terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj ENV - vztah člověka k prostředí Švp, výlety DK – žáci vyhledávají digitální zdroje o práci s busolou a mapou
- zvládá v souladu s individuálními před-	6.	- používá osvojené názvosloví, smluvené povely, signály, gesta, značky - na úrovni	komunikace v TV (tyto činnosti	OSV - sociální a morální rozvoj

poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a diváka		cvičence, rozhodčího a diváka - používá správné cvičební polohy - zařazuje spolupráci a taktiku vedoucí k úspěchu družstva za pomoci spolužáka či učitele	se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností) - tělocvičné nářadí - osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	6.	- popíše a používá základní pravidla při veškerých osvojených pohybových dovednostech - rozvíjí svou tělesnou zdatnost pravidelnou pohybovou aktivitou	pravidla osvojovaných pohybových činností (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností - her, závodů, soutěží)	
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	6.	- při veškerých pohybových aktivitách zařazuje chování v duchu fair-play - aplikuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí - předpovídá možné nebezpečí úrazu a snaží se jim předcházet - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností)	OSV - morální rozvoj
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách	6.	- změří a zapíše výkony a výsledky v osvojovaných disciplínách - píše si osobní záznamovou kartu s výkony a výsledky svých pohybových dovedností	měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence	MEV - tvorba mediálních sdělení a práce v realizačním týmu DK – žáci ovládají v digitálním prostředí vést svou záznamovou kartu s výsledky svých pohybových dovedností
- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním - neagresivním způsobem obhauje svá práva	6.	- je zdravě soutěživý, dodržuje pravidla her - projevuje asertivnost a prosociálnost v soutěživých situacích	Asertivní chování - fair play	Etická výchova
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, ně-	7.	- naplánuje si zlepšení své tělesné zdatnosti - navrhne organizaci svého pohybového	význam pohybu pro zdraví - rekreační a vý-	OSV-psychohygieny DK – žáci v digi-

které pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem		režimu	konnostní sport	tálním prostředí navrhuje organiza- ci svého pohybové- ho režimu
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	7.	- v hodinách Tv tvořivě usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - vysvětlí význam přípravy organismu před pohybovou aktivitou	<u>zdravotně orien- tovaná zdatnost</u> -rozvoj ZOZ, kondiční programy	OSV-psychohygie- na, seberegulace a sebeorganizace
samostatně se při- praví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činnos- tí - zatěžovanými svaly	7.	- vysvětlí své pohybové přednosti a nedo- statky a s pomocí učitele či spolužáka je ovlivňuje	<u>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, re- laxační a jiná zdravotně zamě- řená cvičení</u> - prevence a ko- rekce jedno- stranného zatížení a svalových disbalancí	OSV - psychohygi- ena, sebepoznání
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná ne- bezpečí úrazu a při- způsobí jim svou činnost - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslu- čitelné se sportovní etikou a zdravím	7.	- popíše význam přípravy organismu před cvičením - používá náradí a náčiní, aby neohrozil zdraví své a spolužáků - uvede příklady, jak předcházet možným poraněním a úrazům výběrem vhodného oblečení a dodržováním organizace cvi- čební činnosti	<u>hygiena a bez- pečnost při po- hybových činnostech</u> - první pomoc při Tv a sportu v růz- ném prostředí a klimatických podmínkách	OSV - psychohygi- ena, sebepoznání, morální rozvoj Švp
- zvládá v souladu s individuálními před- poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - dohodne se na spolu- práci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hrá- če a diváka	7.	- aplikuje fair-play jednání při pohy- bových hrách - využívá pro pohybové hry přírodního prostředí - svoji účastí a aktivitou zaujme stanovis- ko k různým veřejným sportovním akcím (Běh naděje, VP Cross-country, další Li- dové běhy, ...)	<u>pohybové hry</u> - s různým zamě- řením, netradiční pohybové hry a aktivity	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj VDO - principy demokratického rozhodování MKV - lidské vztahy Švp
- zvládá v souladu s individuálními před- poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - užívá osvojované ná-	7.	- předvede koutoul vpřed a vzad ve vaz- bách - předvede stoj na rukou bez výdrže a se záchranou - předvede skrčku přes kozu našir - na hrazdě předvede přešvihy ve vzporu, spád do závěsu v podkolení a vzepření do vzporu jízdmo - na snížené kladině předvede jednoduché	<u>gymnastika</u> - ak- robacie, pře- skoky, cvičení na nářadí	OSV - osobnostní rozvoj

zvosloví na úrovni cvičence a diváka		poskoky, obraty a rovnovážné polohy - na kruzích předvede překot vpřed a vzad, svis vznesmo		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná-zvosloví na úrovni cvičence a diváka	7.	- používá základní estetické držení těla - předvede základní prvky cvičení s náčiním - švihadlo, obruč, míč (D) - kondiční cvičení - předvede šplh na tyči, používá krátké a dlouhé švihadlo, plný míč, činky - předvede jednoduchou sestavu s náčiním (D)	<u>estetické a kondiční formy cvičení, cvičení s hodbou a ryt-mickým do-provodem</u> - cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků	OSV - osobnostní rozvoj
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	7.	- předvede základní přetlaky, úchopy, od-pory a pády - používá zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních, aplikuje chování v duchu fair-play	<u>úpoly</u> - základy sebeobran,	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná-zvosloví na úrovni cvičence a čtenáře novin a časopisů - dohodne se na spolu-práci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	7.	- uběhne 60 m, 600 (D), 800m (CH), pou-žívá nízký start, základy štafetového běhu - předvede základní techniku hodů míčkem - vede si osobní přehled svých výkonů - používá základní osvojované pojmy - změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách - vyjmenuje základní pravidla některých atletických soutěží	<u>atletika</u> - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze i v teré-nu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje	7.	- uplatňuje základní pravidla sportovních her - vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her - rozpozná základní pojmy označující pou-	<u>sportovní hry</u> - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkání podle	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj VDO - principy demokratického

ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná- zvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - dohodne se na spolu- práci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hrá- če a diváka	žívané náčiní, části hřiště ve sportovních hrách - zvolí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci učitele a spoluhráčů - vyjádří vlastními slovy <u>pravidla vybí- jené, přehazované, ringa, odbíjené, košíkové, kopané(CH), florbalu, soft- balu</u> <u>softbal</u> - přihraje a chytí míček, odpálí mí- ček, zašlápne metu, hraje podle zjednodu- šených pravidel uplatňuje 3 způsoby autování soupeře <u>košíková</u> - používá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem) - používá základní herní kombinace - při hře aplikuje střelbu po dvojtaktu - použije ve hře herní činnosti jednotlivce <u>odbíjená</u> - zařadí základní herní činnosti jednotlivce - aplikuje odbití obouruč vrchem, spodem, spodní podání, použije hru s mezidopa- dem (bez podání) <u>kopaná</u> - používá základní herní činnosti jednotlivce (vhazování míče, vedení míče, střelba z místa) a uplatňuje je ve hře - aplikuje uvolňování hráče bez míče a s míčem, střelbu po vedení míče, zpra- cování míče a přihrávku - předvede ve hře základní herní kombina- ce (postupný útok a rychlý protiútok) <u>florbal</u> -používá základní herní činnosti jednotlivce - předvede utkání 4+0	pravidel přehazovaná ringo softbal košíková odbíjená kopaná (CH) florbal	rozhodování MKV - lidské vztahy Švp DK - žáci v digi- tálním prostředí vyhledávají zá- kladní pravidla Sportovních her
- zvládá v souladu s individuálními před- poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	7. - používá zásady ochrany životního prostředí a chová se podle nich	<u>turistika a pobyt v přírodě</u> - turis- tika	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj ENV - vztah člověka k prostředí LVZ
- zvládá v souladu s individuálními před- poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové	7. - vysvětlí význam pohybu v zimní krajině pro zdraví - vyjmenuje základní zásady pohybu v zimní krajině - aplikuje ochranu krajiny při zimních sportech - používá základní dovednosti na sjez- dových lyžích - aplikuje zásady chování na vleku, sjez- dovkách a běžeckých tratích, řídí se podle	<u>lyžování</u> - bez- pečnost pohybu v zimní horské kra- jině, sjezdové ly- žování, jízda na vleku	LVZ

činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny		stanovených pravidel - popíše význam kvalitní výzbroje a výstroje pro svoji bezpečnost - aplikuje údržbu lyžařské výzbroje (mazání, ukládání a péče o lyže po sezóně)		
-dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a diváka	7.	- používá osvojené názvosloví, smluvené povely, signály, gesta, značky - na úrovni cvičence a diváka - používá správné cvičební polohy - zařazuje spolupráci a taktiku vedoucí k úspěchu družstva za pomoci spolužáka či učitele	<u>kommunikace v TV</u> (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností) - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	OSV - sociální a morální rozvoj
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché hry a soutěže - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	7.	-popíše a používá základní pravidla při veškerých osvojených pohybových dovednostech - rozvíjí svou tělesnou zdatnost pravidelnou pohybovou aktivitou	<u>pravidla osvojovaných pohybových činností</u> (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností - her, závodů, soutěží)	
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	7.	- při veškerých pohybových aktivitách zařazuje chování v duchu fair-play - aplikuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí - předpovídá možné nebezpečí úrazu a snaží se jim předcházet - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	<u>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</u> (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností)	OSV - morální rozvoj
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony,	7.	- změří a zapíše výkony a výsledky v osvojovaných disciplínách - píše si osobní záznamovou kartu s výkony a výsledky svých pohybových dovedností	<u>měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</u> - měření	
- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním - neagresivním způsobem obhájí svá práva	7.	- je zdravě soutěživý, dodržuje pravidla hry - projevuje asertivnost a prosociálnost v soutěživých situacích	<u>Asertivní chování - fair play</u>	Etická výchova
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje	8.	- naplňuje si zlepšení své tělesné zdatnosti	<u>význam pohybu pro zdraví</u> - sport dívek a chlapců	OSV-psychohygieny

pravidelně a s konkrétním účelem				
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	8.	- v hodinách Tv tvořivě usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	zdravotně orientovaná zdatnost - kondiční programy	OSV-psychohygi- ena, seberegulace a sebeorganizace
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	8.	- vyjádří vlastními slovy, proč mají různá cvičení různé účinky - uvede příklady kompenzačních cvičení	průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí	OSV - psychohygi- ena, sebepoznání DK – žáci v digi- tálním prostředí vyhledávají infor- mace o kompenzačních cvičeních, dokáží sestavit vhodnou rozcvičku
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	8.	- popíše význam přípravy organismu před cvičením - používá nářadí a náčiní tak, aby neohrozil zdraví své a spolužáků - uvede příklady, jak předcházet možným poraněním a úrazům výběrem vhodného oblečení a dodržováním organizace cvičební činnosti - vyjádří vlastními slovy zásady chování v nestandardním a neznámém prostředí v různých klimatických podmínkách	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - pohybové činnosti v nestandardním prostředí	OSV - psychohygi- ena, sebepoznání, morální rozvoj Švp
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované návosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora - zorganizuje samo-	8.	aplikuje fair-play jednání při pohybových hrách - vyjádří vlastními slovy, proč hra přináší radost a příjemné zážitky - připraví a zorganizuje pro spolužáky jednoduchou hru - svoji účastí a aktivitou zaujme stanovisko k různým veřejným sportovním akcím (Běh naděje, VP Cross-country, další Lidové běhy, ...)	pohybové hry - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj VDO - principy demokratického rozhodování MKV - lidské vztahy Švp

statně i v týmu jedno- duché turnaje, závo- dy, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a sou- těže				
- zvládá v souladu s individuálními před- poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - užívá osvojované ná- zvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů	8.	- předvede kotoul letmo - předvede stoj na rukou s výdrží a se zá- chranou, přemet stranou s dopomocí - předvede roznožku přes kozu nadél, pře- skoky s oddáleným můstkem, odbočku přes švédskou bednu(CH) - na hrazdě předvede výmyk odrazem jednonož bez dopomoci, svis vznesmo a svis střemhlav s dopomocí, přešvihy ve vzporu, podmet ze stoje - na snížené kladině předvede rovnovážné polohy - váha předklonmo) - ze zvládnutých prvků připraví a předve- de vlastní sestavy na jednotlivých nára- dích	gymnastika - ak- robacie, pře- skoky, cvičení na náradí	OSV - osobnostní rozvoj
- zvládá v souladu s individuálními před- poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	8.	- používá základní estetické držení těla - předvede základní prvky a vazby při cvi- čení s náčiním - švihadlo, obruč, míč (D) - kondiční cvičení - předvede šplh na tyči, používá krátké a dlouhé švihadlo, plný míč, činky - vysvětlí pojem kruhový trénink a vý- znam kondičního cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti - předvede jednoduchou sestavu s náčiním (D)	estetické a kon- diční formy cvi- čení, cvičení s hudbou a ryt- mickým do- provodem - kon- diční formy cvi- čení pro daný věk žáků	OSV - osobnostní rozvoj DK - žáci pomocí digitálních zdrojů vyhledávají infor- mace o kruhovém tréninku a kon- dičním cvičení
-zvládá v souladu s individuálními před- poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná- zvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů	8.	- používá zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - aplikuje chování v duchu fair-play - vysvětlí následky zneužití bojových umění	úpoly - znalost pojmů aikidó, judó, ka- ratedo	
- zvládá v souladu s individuálními před- poklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při	8.	- používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností - uběhne 60 m, 800 (D),1000m (CH), pou- žívá nízký start, základy štafetového běhu (předávka) - předvede základní techniku hodů graná-	atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze i v teré- nu, skok do dálky a do výšky, hod granátem, vrh	

rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná-zvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - dohodne se na spolu-práci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	tem a vrhu koulí - vede si osobní přehled svých výkonů - používá základní osvojované pojmy - předvede základy skoku vysokého (technika flop) a skoku dalekého - vysvětlí význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách - vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží	koulí	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - dohodne se na spolu-práci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora	8. - uplatňuje základní pravidla sportovních her - vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her - rozpozná základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště ve sportovních hrách - zvolí taktiku hry a dodržuje ji - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - vyjádří vlastními slovy <u>pravidla vybíjené, přehazované, ringa, odbíjené, košíkové, kopané(CH), florbalu, softbalu</u>, hraje podle zvolené taktiky <u>softbal</u> - hraje podle pravidel - vysvětlí a použije ve hře pravidla nuceného postupu a kradení met <u>košíková</u> - používá ve hře osvojené herní činnosti jednotlivce - používá základní herní kombinace, krytí útočníka s míčem a bez míče - zařadí základy herních systémů - aplikuje střelbu po dvojtaktu, trestné ho-dy - použije ve hře jednoduché herní systémy <u>odbíjená</u> - zařadí základní herní činnosti jednotlivce - zařadí přihrávku, nahrávku, vrchní po-dání - zařadí hru bez mezidopadu <u>kopaná</u> - používá základní herní činnosti jednotlivce a uplatňuje je ve hře - aplikuje uvolňování hráče bez míče a s míčem, střelbu po vedení míče, zpracování míče a přihrávku - předvede ve hře základní herní kombinace (rychlý protiútok) - popíše základní herní systémy a využije je ve hře <u>florbal</u>	<u>sportovní hry</u> - herní kombinace a herní systémy, utkání podle pravidel softbal košíková odbíjená kopaná (CH) florbal	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj VDO - principy demokratického rozhodování MKV - lidské vztahy Švp

		- používá základní herní činnosti jednotlivce ve hře - předvede utkání 4+1 - popíše herní činnosti brankáře		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	8.	používá zásady ochrany životního prostředí a chová se podle nich	turistika a pobyt v přírodě - turistika, přesuny v terénu	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj ENV - vztah člověka k prostředí Švp
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora	8.	- používá osvojené názvosloví, smluvené povely, signály, gesta, značky - na úrovni cvičence, rozhodčího a diváka - používá správné cvičební polohy - zařazuje spolupráci a taktiku vedoucí k úspěchu družstva za pomoci spolužáka či učitele	kommunikace v TV (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností) - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	OSV - sociální a morální rozvoj
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	8.	- popíše význam pohybu pro zdraví v přírodních podmínkách - vysvětlí, proč pobyt v přírodě přináší radost a příjemné zážitky - pojmenuje zásady správného chování v nestandardních podmínkách - porovná nabídku vybavení pro různé pohybové dovednosti - aplikuje jednoduchou údržbu svého sportovního vybavení	organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj - výběr a ošetřování	ENV - vztah člověka k prostředí Švp
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	8.	- popíše a používá základní pravidla při veškerých osvojených pohybových dovednostech - rozvíjí svou tělesnou zdatnost pravidelnou pohybovou aktivitou	pravidla osvojovaných pohybových činností (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností - her, závodů, soutěží)	
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné	8.	- při veškerých pohybových aktivitách zařazuje chování v duchu fair-play - aplikuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí	zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých	OSV - morální rozvoj

soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		- předpovídá možné nebezpečí úrazu a snaží se jim předcházet - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	činnostech (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností)	
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	8.	- změří a zapíše výkony a výsledky v osvojovaných disciplínách - píše si osobní záznamovou kartu s výkony a výsledky svých pohybových dovedností	měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence	MEV - tvorba mediálních sdělení a práce v realizačním týmu
- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním - neagresivním způsobem obhauje své práva	8.	- je zdravě soutěživý, dodržuje pravidla hry - projevuje asertivnost a prosociálnost v soutěživých situacích	Asertivní chování - fair play	Etická výchova
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	9.	- naplňuje si zlepšení své tělesné zdatnosti - vybere pohybové aktivity pro rozvoj svého zdraví	význam pohybu pro zdraví - sport dívek a chlapců	OSV-psychohygieny
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	9.	- používá přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje přípravu organismu před pohybovou aktivitou	zdravotně orientovaná zdatnost - kondiční programy, manipulace se zatížením	OSV-psychohygieny, seberegulace a sebeorganizace
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	9.	- vyjádří vlastními slovy, proč mají různá cvičení různé účinky - uvede příklady kompenzačních cvičení	průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí	OSV - psychohygieny, sebepoznání
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	9.	- popíše význam přípravy organismu před cvičením - používá nářadí a náčiní tak, aby neohrozil zdraví své a spolužáků - uvede příklady, jak předcházet možným poraněním a úrazům výběrem vhodného oblečení a dodržováním organizace cvičební činnosti - vybere vhodné a nevhodné pohybové činnosti - vyjádří vlastními slovy zásady chování v nestandardním a neznámém prostředí v různých klimatických podmínkách - aplikuje zásady první pomoci a používá improvizované ošetření poraněného a jeho	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách - improvizované ošetření poranění a odsun raněného	OSV - psychohygieny, sebepoznání, morální rozvoj Švp DK – žáci vyhledávají digitální zdroje informací o zásadách první pomoci

	odsun		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná-zvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	9.	- aplikuje fair-play jednání při pohybových hrách - připraví a zorganizuje pro spolužáky jednoduchou hru - vysvětlí, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk a počet hráčů - svoji účastí a aktivitou zaujme stanovisko k různým veřejným sportovním akcím (Běh naděje, VP Cross-country, další Lidové běhy, ...)	pohybové hry - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj VDO - principy demokratického rozhodování MKV - lidské vztahy Švp + Lvz DK – žáci v digitálním prostředí dokáží připravit turnaj ve vybraných sportovních hrách včetně tabulek pro záznam výsledků
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná-zvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	9.	- předvede různé koutouly ve vazbách - předvede stoj na rukou s výdrží a se zachránou, přemet stranou - předvede přeskoky přes kozu s oddáleným můstkem - ze zvládnutých prvků připraví a předvede vlastní sestavy na jednotlivých nářadích	gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení na nářadích OSV - osobnostní rozvoj
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované	9.	- používá základní estetické držení těla - popíše základní druhy cvičení a pohybu s hudební	estetické a kondiční formy cvičení, cvičení s OSV - osobnostní rozvoj

pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny		- kondiční cvičení - předvede šplh na tyči, používá krátké a dlouhé švihadlo, plný míč, činky - vysvětlí pojem kruhový trénink a význam kondičního cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti - předvede základní kroky lidových tanců - vysvětlí základní zásady posilování různých svalových skupin - vytvoří kruhový trénink, předvede cviky na každou svalovou skupinu	hudbou a ryt-mickým doprovodem - - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	9.	- používá zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních, aplikuje chování v duchu fair-play - vysvětlí následky zneužití bojových umění	úpoly - znalost pojmů aikidó, judó, karatedo	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná-zvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	9.	- používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností - uběhne 60 m, 800 (D), 1000m (CH) - předvede základní techniku hodů granátem a vrhu koulí - vede si osobní přehled svých výkonů - používá základní osvojované pojmy - předvede základy skoku vysokého (technika flop) a skoku dalekého - vysvětlí význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách - vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží	atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze i v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky a do výšky, hod granátem, vrh koulí	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované ná-zvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele	9.	- uplatňuje základní pravidla sportovních her - vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her - rozpozná základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště ve sportovních hrách - zvolí taktiku hry a dodržuje ji - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - vyjádří vlastními slovy pravidla vybíjené, přehazované, ringa, odbíjené, košíkové, kopané(CH), florbalu, softbalu, hraje podle zvolené taktiky softbal - hraje podle pravidel košíkové - používá základní herní činnosti jednot-	sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel softbal, košíková, odbíjená, kopaná (CH), florbal	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj VDO - principy demokratického rozhodování MKV - lidské vztahy Švp

internetu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		livce ve hře - používá základní herní kombinace a herní systémy odbíjená - ve hře zařadí základní herní činnosti jednotlivce - prozkoumá techniku bloku a smeče - zařadí hru bez mezidopadu - vysvětlí základy herních systémů (pozice nahravače, smečáře, blokaře, libera) kopaná - používá základní herní činnosti jednotlivce ve hře - předvede ve hře základní herní kombinace - popíše základní herní systémy a využije je ve hře florbal - používá základní herní činnosti jednotlivce ve hře - předvede utkání 4+1		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	9.	- používá zásady ochrany životního prostředí a chová se podle nich - používá znalosti pro pobyt v přírodě (různé formy táboření) - vytvoří dokumentaci z turistické akce (fotodokumentace, prezentace)	turistika a pobyt v přírodě - turistika, dokumentace z turistické akce, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj ENV - vztah člověka k prostředí Švp, výlety DK - žáci vytvoří dokumentaci z turistické akce (fotodokumentace, prezentace)
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	9.	- používá osvojené názvosloví, smluvené povely, signály, gesta, značky - na úrovni cvičence, rozhodčího a diváka - nakreslí schéma jednoduchého grafického zápisu pohybu - zařazuje spolupráci a taktiku vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci spolužáka či učitele)	komunikace v TV (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností) - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	OSV - sociální a morální rozvoj
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody,	9.	- popíše a používá základní pravidla při veškerých osvojených pohybových dovednostech	pravidla osvojovaných pohybových	

dy, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		- rozvíjí svou tělesnou zdatnost pravidelnou pohybovou aktivitou	činnosti (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností - her, závodů, soutěží)	
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	9.	- při veškerých pohybových aktivitách zařazuje chování v duchu fair-play - aplikuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí - předpovídá možné nebezpečí úrazu a snaží se jim předcházet - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech (tyto činnosti se prolínají veškerým učivem pohybových dovedností)	OSV - morální rozvoj
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	9.	- změří a zapíše výkony a výsledky v osvojovaných disciplínách - píše si osobní záznamovou kartu s výkony a výsledky svých pohybových dovedností - uspořádá pořadí skupiny podle dosažených výsledků	měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování	MEV - tvorba mediálních sdělení a práce v realizačním týmu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	9.	- uvede příklady významných sportovních soutěží - vyjmenuje některé osobnosti českého i světového sportu - vyjádří vlastními slovy význam a myšlenky olympijských her, jejich historii a současnost	historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympionismus, olympijská charta	MEV - tvorba mediálních sdělení a práce v realizačním týmu DK – žáci vyhledávají digitální informace o olympijských hrách, olympionismu a významných sportovcích, vytvoří prezentaci
- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním - neagresivním způsobem obhauje svá práva	9.	- je zdravě soutěživý, dodržuje pravidla hry - projevuje asertivnost a prosociálnost v soutěživých situacích	Asertivní chování - fair play	Etická výchova

5.7 PRVOUKA

5.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučuje se v 1.-3. ročníku dvě hodiny týdně.

Pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí.

Utváří se prvotní ucelený obraz světa.

Poznávání sebe i nejbližšího okolí, seznámení s vývojem člověka.

Seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy.

Vnímání lidí a vztahů mezi nimi.

Všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů a chránit je.

Porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti (včetně situací ohrožení).

Porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům.

Učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi, světem financí.

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i poskytování první pomoci, osvojení bezpečného chování, poskytování vzájemné pomoci, bezpečí žáků v různých životních situacích. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, zdraví jako důležitou hodnotu v životě člověka a zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role a řeší modelové situace atd.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět.

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

Učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií, motivuje žáky pro celoživotní učení.

Kompetence k řešení problémů

Žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost

Učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům. Učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi a jak využívat různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech

- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní

komunikaci a respektu

- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- jsou vedeni k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si.

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině

- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi

Učitel se učí věcně argumentovat, vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

Učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům, motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody, vede žáky k respektování pravidel.

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché, samostatné i týmové činnosti.

Učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení, zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje.

Kompetence digitální

Učitel vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost.

Žák se učí kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a reflektování rizik jejich využívání.

V prvouce budou realizována tato průřezová témata:

OSV (Osobnostní a sociální výchova)

MKV (Multikulturní výchova)

EV (Environmentální výchova)

5.7.2 Osnovy

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	1.	Orientuje se na cestě do školy a zpět, umí pojmenovat dospělé osoby ve škole, zná název školy i jméno tříd, učitele a ředitele školy, vhodně se chová ke spolužákům a vyučujícím. Naše třída-přestávka-budova školy.	Škola. Prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, riziková místa a situace Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Vyjadřuje city v jednoduchých situacích.	1.	Usměrňuje své citové projevy. Vhodným způsobem vyjadřuje	Identifikace, vyjádření a usměrňování základních	Etická výchova

		své pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku.	citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu.	
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	1.	Prostředí domova-orientuje se bezpečně v místě bydliště a jeho okolí, zná adresu a tel. domů, seznamuje se s čísly tísňového volání.	Domov. Prostředí domova a orientace v místě bydliště.	
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	1.	Zná své členy rodiny, důležité vztahy mezi nimi, dodržuje pravidla rodinného života, vnímá s porozuměním významné a nové události v rodině. Rozlišuje své chování a jednání v různých situacích a různém prostředí. Rozeznává vhodné a nevhodné chování.	<u>Rodina.</u> Chování lidí.	Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí, mezilidské vztahy.
Pozoruje a popíše viditelné proměny v přírodě, v jednotlivých ročních obdobích.	1.	Pozoruje rozdíly ve čtyřech roč. obdobích. Časově zařadí Vánoce a Velikonoce. Dokáže se orientovat v čase (denní režim, den, týden, měsíc, rok).	Orientace v čase a časový řád. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	1.	Dodržuje základní hygienické návyky. Zná základy správné životosprávy-výživa-vitaminy-odpočinek-spánek-pitný režim.	Péče o zdraví, správná výživa zdravý životní styl, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim.	Osobnostní a sociální výchova-psychohygiena.
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	1.	Pojmenuje části lidského těla. Seznamuje se s názvy běžných onemocnění a denním, pitným, pohybovým režimem a zdravou stravou.	Lidské tělo. Péče o zdraví. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	MKV – kulturní diferenciacie, etnický původ. Digitální kompetence
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	1.	Popíše základní části těla rostlin, porovnává některé rostliny na zahradě, louce a poli.	Rostliny. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
	1.	Rozliší domácí zvířata a jména jejich mláďat. Užitek z chovu domácích zvířat.	Živočichové. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	1.	Vysvětluje různá povolání, pojmenovává je. Má úctu k výsledkům, (výrobkům) z jednotlivých činností lidí.	Práce a volný čas. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje	1.	Přiměřeně svému věku se se účastní silničního provozu jako chodec.	Dopravní značky v okolí školy a bydliště (přechod pro chodce, semafor). Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence

je základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu.				
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné.	1.	Odmítá návykové látky, bezpečně se chová v rizikovém prostředí.	Návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, zdraví, osobní bezpečí.	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	1.	Respektuje barvu pleti svých spolužáků.	Každý člověk je jiný, jak se od sebe odlišujeme.	
Osvojí si oslovování křestními jmény, používá vhodné formy pozdravu, naslouchá, dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě, zvládá poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	1.	Učí se představit se, vytváří základní komunikační pravidla kolektivu, učí se zdvořilosti a otevřené komunikaci používá pozdrav, otázku, prosbu, poděkování, omluvu	Základní komunikační dovednosti, komunikace při vytváření výchovného kolektivu Základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích	Etická výchova
Osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	1.	V běžných podmínkách projevuje pozornost a laskavost, vyjadřuje uznání, uvědomuje si účinnost pochvaly, připisuje pozitivní vlastnosti druhým, správně reaguje na pochvalu	Pozitivní hodnocení sebe a druhých	Etická výchova
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	2.	Dodržuje pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti. Slušně požádá o pomoc a poděkuje. Uvádí vztahy mezi příbuznými v rodině. Poznává význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti (tv, vysavač, pračka).	Škola Slušné chování Rodina-soužití lidí Interaktivní učebnice v souladu s RVP	MKV – lidské vztahy v rodině. Osobnostní a soc. výchova – sebepoznání a sebepojetí, rozvoj schopnosti poznávání. Digitální kompetence
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	2.	Orientuje se v čase-kalendářní rok, školní rok (týdny, dny, hodiny, minuty). Popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých roč. obdobích.	Orientace v čase, časový řád. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	2.	Učí se rozlišovat stromy jehl. a listnaté, a snaží se je třídit podle určujících znaků. Podílí se na uspořádání výstavky přírodnin z okolí bydliště. Pojmenovává domácí čtyřnohá zvířata. Vyjmenuje některá volně žijící zvířata a ptáky. Třídí druhy ovoce a zeleniny podle charakteristických znaků.	Člověk a život. prostředí. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	EV-vztah člověka k prostředí. Digitální kompetence
Reaguje adekvátně na	2.	Učí se, na koho se obrátit při	Zdravý životní styl.	

pokyny dospělých při mimořádných událostech. Uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu.		mimořádných událostech a situacích (učitel, známý, dospělý, hasiči, policie) Přiměřeně svému věku se účastní silničního provozu jako chodec.	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání. Pravidla silničního provozu, typy a názvy dopravních značek.	
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné.	2.	Odmítá návykové látky, bezpečně se chová v rizikovém prostředí. Krizové situace.	Návykové látky a zdraví, osobní bezpečí. Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. Vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek.	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	2.	Seznamuje se se svými vrstevníky v kroužcích zájmové činnosti. Respektuje jejich různorodý původ a rozdílné sociální prostředí.	Etnické skupiny, sociální prostředí	
Podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	2.	Sdílí radost ze společné činnosti a výsledku, vyjadřuje zájem, uplatňuje základní pravidla spolupráce	Tvořivost a základy spolupráce. Schopnost spolupráce.	Etická výchova
Osvojí si základní předpoklady pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým.	2.	Uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení.	Pozitivní hodnocení. Sebepojetí.	Etická výchova
Zvládá prosociální chování: pomáhá v běžných školních situacích, dělí se, vyjadřuje soucit a zájem o spolužáky.	2.	Nacvičuje přátelské přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých.	Pozitivní hodnocení sebe a druhých. Akceptace druhého.	Etická výchova
Reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc.	2.	Učí se darování, ochotě dělit se, povzbuzení, službě, vyjádření soucitu, přátelství.	Tvořivost a základy. Elementární prosociálnost.	Etická výchova
Odvodí význam a potřebu různých povolání a prac. činností	3.	Rozlišuje kvalitu práce, přiřazuje nástroje k jednotlivým povoláním, váží si práce a jejich výsledků. Zná zaměstnání svých rodičů. Vysvětluje, v čem spočívají některá povolání (lékař, učitel, řidič).	Práce a volný čas. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, městě.	3.	Orientuje se v plánu obce, určí hlavní a vedlejší světové strany, v přírodě se umí orientovat podle svět. stran, orientuje se v místní krajině (bydliště, škola).	Obec, místní krajina.	EV-vztah člověka k prostředí.
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost.	3.	Získává znalosti o vynálezech, které ovlivnily život lidí. Porovnává vývoj člověka, průběh lidského života, předměty denní potřeby.	Rodina a společnost v minulosti a přítomnosti. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Pojmenuje některé ro-	3.	Zná základní údaje z historie a	Lidé a čas	Digitální kompetence

dáky, kulturní či historické památky, významné události regionu:		současnosti obce, zná lidové a místní tradice. Seznamuje se s pověstmi, které se vážou k dějinám v naší zemi. Získává znalosti o vynálezech, které ovlivnily život lidí.	Interaktivní učebnice v souladu s RVP	tence
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	3.	Rozlišuje nejznámější horniny a nerosty, které se vyskytují v okolí, zná hospodářsky důležité horniny a nerosty. Umí pozoruje, rozlišuje a popisuje některé vlastnosti a změny látek (barva, chuť, rozpustnost, hořlavost). Užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku některých předmětů.	Neživá příroda (voda, vzduch, půda). Vážení a měření.	
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	3.	Určuje části rostlin, popisuje projevy života rostlin. Třídí ovocné stromy, zeleninu podle druhu, jmenuje nejznámější píce, trávy, obiloviny, okopaniny a luštěniny. Poznává základní rozdělení živočichů (savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz). Zná vybrané zástupce.	Živá příroda, rostliny, živočichové, les. Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	EV-ekosystémy Digitální kompetence
Jedná tak, aby neohezoval zdraví své a zdraví jiných.	3.	Umí se orientovat v etapách lidského života (dětství, dospívání, dospělost, stáří). Umí určit základní části lidského těla, pozná funkce vnitřních orgánů a funkci orgánových soustav. Pozoruje a vnímá svět kolem sebe všemi smysly	Člověk. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné. Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	3.	Chová se bezpečně v silničním provozu. Ví, co dělat a jak reagovat (šikana, týrání, sexuální zneužívání).	Dopravní výchova, osobní bezpečí. Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky aj.) Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	3.	Pomáhá nemocným a zdravotně postiženým, respektuje zdravotní handicap.	Sociální hry	
Využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů.	3.	Prožívá radost ze společné činnosti a výsledku, vyjadřuje zájem, uplatňuje základní pravidla spolupráce.	Tvořivost a základy spolupráce. Schopnost spolupráce.	Etická výchova
Iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně.	3.	Rozlišuje mezi nabídkami druhých. Učí se schopnosti odmítnout nabídku k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání.	Základy asertivního chování.	Etická výchova

5.8 PŘÍRODOVĚDA

5.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučuje se ve 4. ročníku a v 5. ročníku po dvou hodinách týdně

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy
- přírodního prostředí
- bezpečná komunikace prostřednictvím elektronických médií

Lidé a čas

- orientace v čase – kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména EV (vztah člověka k prostředí, ekosystémy, základní podmínky života)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Kompetence digitální

-
- Ve výuce přírodovědy jsou rozvíjené následující digitální kompetence, konkrétní způsoby rozvíjení jsou uvedené v posledním sloupci osnov.
-
- Žák:
- ovládá běžné digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešení problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

5.8.2 Osnovy

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	4.	Rozpoznává vybrané živočichy, rostliny a houby, popíše stavbu jejich těla. Dovede rozlišit některé druhy hub, kulturní a plané rostliny, některé keře, listnaté a jehličnaté stromy.	Rozmanitost přírody - rostliny, houby, živočichové - dřeviny (keře, jehličnaté a listnaté stromy)	DK-žáci vyhledávají digitální zdroje informací o přírodě-muzea, aktuality, Eko Paleta, Krajský úřad-ochrana přírody.
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	4.	Rozlišuje základní společenstva. Zaznamenává živočichy a rostliny do jednotlivých společenstev. Poznává běžné zemědělské plodiny.	Rozmanitost života v přírodních celcích – les, potok, rybník, zahrada, pole.	Enviromentální výchova – Ekosystémy
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	4.	Zpracovává poznatky týkající se výskytu, vlastností a forem vody, oběhu vody v přírodě. Zjišťuje vlastnosti a složení vzduchu a jeho význam pro život. Poznává některé hospodářsky významné horniny a nerosty.	Neživá příroda - voda, vzduch, horniny, nerosty, půda - změny neživé přírody.	Enviromentální výchova – Základní podmínky života
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	4.	Zkoumá látky a měří jejich veličiny s praktickým užíváním základních jednotek.	Neživá příroda - látky a jejich vlastnosti	DK-žáci ovládají některou z dostupných online verzí pomůcek veličin, orientují se v ní a umí pozorovat změny látek.
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	4.	Uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí, rostlin a živočichů. Poznává různé formy likvidace odpadů. Chápe odpovědnost lidí za některé živelné pohromy a ekologické katastrofy.	Ochrana přírody a ohleduplné chování k ní.	DK-žáci používají běžná digitální zařízení, aplikace a služby, využívají je při učení a při zapojení do života školy a do společnosti.
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi	5.	Získává poznatky o základních podmínkách života na Zemi, orientuje se v pojmech počasí a podnebí a dovede uvést příklady organismů žijících v různých oblastech světa	Životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi, podnebí, počasí, základní oblasti Země	Enviromentální výchova – Vztah člověka k prostředí
Vysvětlí na základě	5.	Vysvětluje význam Slunce	Sluneční soustava (Slunce, Země a	DK-žáci samostatně

elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období		pro život na Zemi, popisuje postavení Země ve vesmíru, uvádí důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce	její pohyby, Měsíc), střídání ročních období, dne a noci	rozhodují, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít.
Využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života.	5.	Popisuje základní stavbu lidského těla	Lidské tělo Stavba těla Zdravý životní styl	DK – žáci získávají, kriticky posuzují, spravují a bezpečně sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	5.	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života, orientuje se ve vývoji dítěte	Etapy lidského života, vývoj jedince před a po jeho narození	
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	5.	Sestavuje návrh denního režimu žáka, zaznamenává využívání volného času a posuzuje tyto záznamy s pomocí učitele	Pracovní den žáka i jednotlivých členů rodiny, střídání práce a odpočinku, hygiena práce, pracovního prostředí	DK-žáci vytváří a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista.	5.	Chrání své zdraví dodržováním základních hygienických zásad a uplatňuje za pomoci rodičů a učitele zdravý způsob života. Rozpoznává možná nebezpečí ohrožující zdraví, uvědomuje si právo na své bezpečí. Chápe, že setkání s lidmi agresivními, pod vlivem alkoholu a drog znamená možné nebezpečí. Zná adresy a telefonní čísla institucí poskytující pomoc v nesnázích.	Zdraví a jeho ochrana, vlastní péče o zdraví. Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, v krizových situacích (šikana, týrání, sex. zneužívání). Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru. Brutalita a jiné formy násilí v médiích. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).	
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	5.	Seznamuje se se škodlivými účinky návykových látek na zdraví, hledá vhodnější činnosti, než je kouření, pití, atd.	Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií.	
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní	5.	Poznává zásady péče o zdraví, uvědomuje si význam sportování a správné výživy, důležitost lékařské péče.	Péče o zdraví, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim.	

ochranou				
Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	5.	Rozpoznává příznaky nemocí, posuzuje cesty přenosu nemocí. Poskytuje 1.pomoc u lehkých poranění, ovládá základní obvazovou techniku.	Nemoc, drobné úrazy, poranění, 1.pomoc při drobných poraněních. Nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/ AIDS. Prevence nemocí a úrazů.	

5.9 VLASTIVĚDA

5.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět.

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy.

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Vnímání základních vztahů ve společnosti, porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, včetně situací ohrožení, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, dopravní výchova
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi, se světem financí i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas

- orientace v čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmu u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Organizace

- žáci pracují ve třídě různými formami práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek, přírody a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Průřezová témata

- v tomto předmětu jsou realizována tato: EV, EGS, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problému

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- orientace v problematice peněz a cen, odpovědné spravování osobního rozpočtu
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- učitel vede žáka k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů či jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti na základě respektu
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence digitální

-
- Učitel vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost.
- Žák se učí kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a reflektování rizik jejich využívání.
- Získává, vyhledává a kriticky posuzuje digitální obsah.
- Ovládá běžně používaná školní digitální zařízení.

5.9.2 Osnovy

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma / Digitální kompetence
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu <i>Uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu.</i>	4.	Zorientuje se pomocí světových stran a určí na plánu Pardubic svou polohu – město vyhledá na mapě ČR, zná pojem nadmořská výška - poznává historické a technické objekty v místní krajině, dopravní síť, cestovní ruch v regionu - seznamuje se s místní krajinou Dopravní výchova ve spolupráci s dopravní policií.	Prostředí domova, orientace v místě bydliště – určí typy krajin, povrch, vodstvo (rybník, jezero, řeka) Riziková místa a situace. Dopravní výchova – typy a druhy značek, chování v provozu, dodržování dopravních předpisů, povinná výbava cyklisty a kola. Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku.	4.	Spoluvytváří základní komunikační pravidla kolektivu. Posuzuje vhodnost použití verbální i neverbální komunikace.	Seznámení se s možnostmi neverbální komunikace – mimika, zrak.kontakt, gesta, podání ruky. Vytváření třídních pravidel.	Etická výchova
Uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení.		Hodnotí své chování a poznává sebe při řešení různých situací v kolektivu.	Sebehodnocení, sebezpoznání, sebereprezentace, sebeovládání	Etická výchova
Dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách.		Rozeznává situace, kdy použít asertivní chování. Vyhledává situace, ve kterých může použít pochvalu a ocenění druhých.	Akceptuje druhého, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých. Projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly.	Etická výchova
Identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí.	4.	Zúčastňuje se rozhovorů s vrstevníky na téma jejich prožitků, aktivně nabízí aktivní pomoc.	Vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu.	Etická výchova
Jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a kolektivu třídy.	4.	Dělí se s vrstevníky, vylepšuje vztahy se spolužáky a členy rodiny. Ve vhodných situacích projevuje soucit.	Vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, Darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství.	Etická výchova
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	4.	Pracuje s mapou a kompasem, na mapě vyhledá své stanoviště, orientuje se v krajině	Světové strany, měřítko mapy, druhy map – určení směru cesty s mapou a kompasem (bez kompasu) -rozumí barevné grafice mapy a smluvním značkám Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Rozlišuje mezi náčrtý,	4.	Porovnává druhy map,	Mapy obecně zeměpisné a te-	Digitální

plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy.		pracuje s mapovými značkami uvědomuje si rozdíl mezi náčrtem, plánem a mapou	matické – atlas, globus - vyhledává ČR na mapě zná rozdíl mezi podnebím a počasím charakterizuje podnebí ČR - vodstvo ČR Interaktivní učebnice v souladu s RVP	kompetence
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam.	4.	S pomocí mapy charakterizuje zvláštnosti osídlení místní krajiny - uvádí a charakterizuje významná města, místa a stavby regionu -charakterizuje významné hospodářské aktivity v místní krajině, výrobní podniky a služby v	Zná významné průmyslové podniky, kulturní a vzdělávací instituce v regionu Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Digitální kompetence
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	4.	Vyjmenuje o pozná státní symboly – vysvětluje pojem demokracie – dovede si představit práci parlamentu a soudu -uveče jméno prezidenta a premiéra ČR – umí zdůvodnit některé státní svátky	Státní symboly – státní zřízení – státní správa – státní svátky a volby, armáda ČR	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	4.	Ví, že je součástí společenství (lidstva) - patří do rodiny i do společenství lidí ve škole a v obci – objasňuje pojmy tolerance, úcta k člověku a učí se je dodržovat	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, funkce rodiny -soužití lidí – mezilidské vztahy, principy demokracie, pomoc nemocným a sociálně slabým	VDO – občanská společnost a škola
	4.	Spolupracuje se spolužáky	Chování lidí, vlastnosti lidí – pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům Ukázka filmu s modelovou situací.	Digitální kompetence
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	4.	Vyjadřuje rozdíl mezi současností a minulostí	Časová osa	
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	4.	Zjišťuje proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby a srovnává se současností vyhledává nejvýznamnější události a osobnosti v regionu	Život ve středověku české země a způsob života v době husitství a v období habsburské monarchie Digitální učební materiály.	Digitální kompetence
Dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	4.	Vytváří si prožitky radosti pro druhé, společně plní úkoly, zbavuje se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	Tvořivost a základy spolupráce Tvořivost v mezilidských vztazích	Etická výchova

Vyjadřuje city v jednoduchých situacích	4.	Projevuje pozornost a laskavost v běžných podmínkách, vyjadřuje uznání, uvědomuje si účinnost pochvaly, připisuje pozitivní vlastnosti druhým, správně reaguje na pochvalu	Pozitivní hodnocení sebe i druhých	Etická výchova
Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	5.	Seznamuje se se způsobem života v naší vlasti i v jiných zemích,	Kde jsme byli o prázdninách Mapa ČR a Evropy Aplikace pro tvorbu prezentací	Digitální kompetence
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	5.	Popisuje polohu, povrch, vodstvo podle mapy ČR vyhledává informace o historii a současnosti, vyhledává v mapě rekreační oblasti, chráněná území, pamětihodnosti, významné zemědělské a průmyslové oblasti	Pardubický kraj obec – poloha v krajině, minulost a současnost, životní prostředí, průmysl (ochrana při haváriích s únikem nebezpečných látek), význačné budovy, významná města v kraji Mapy.cz (vyhledávače tras)	Digitální kompetence
Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury a jednoduše posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	5.	Charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky krajiny, významná města a místa regionu, životní prostředí vysvětluje význam tradic a symbolů pracuje s turistickou mapou	Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR - 14 krajů surovinové zdroje, výroba, služby, obchod ochrana při havárii jaderné elektrárny Interaktivní učebnice v souladu s RVP	Enviromentální výchova Digitální kompetence
Rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje a přírodních podmínkách na mapách ČR, Evropy a polokoulí	5.	Orientuje se na mapách Evropy, polokoulí uvědomuje si význam ČR v EU vyhledává na mapě státy EU a stručně je charakterizuje popisuje na mapě Evropy povrch, vodstvo, podnebné pásy	Evropy a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování, kulturní památky Interaktivní učebnice v souladu s RVP Vyhledávání potřebných dat v internetových prohlížečích	EGS – objevujeme Evropu a svět Digitální kompetence
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	5.	Poznává administrativní členění území ČR, úřady spravující kraje a obce, krajská města, seznamuje se s pojmy demokracie, právo občanů, volby, dokáže si představit práci parlamentu, vlády, prezidenta	Česká republika - demokratický stát, základy státního zřízení a politického systému, státní správa a samospráva volby, ústava Interaktivní učebnice v souladu s RVP	VDO – občan, občanská společnost a stát Digitální kompetence
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	5.	Procvičuje základy společenského chování snaží se řešit konfliktní situace ve třídě dohodou uvědomuje si negativní projevy chování ve škole i na veřejnosti, jejich příčiny a předcházení	Chování lidí	
Orientuje se v zá-	5.	Odlišuje majetek soukromý a	Vlastnictví - soukromé, veřejné,	

kladních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy		veřejný, hospodaří s kapesným uvědomuje si, že peníze jsou zdroj obživy a učí se s nimi zacházet	osobní, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky obchod, služby, cestovní ruch	
Iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně.	5.	Asertivně odmítá nevhodné návrhy, které by vedly k zneužívání návykových látek, podvodu, krádeži, sexuálnímu zneužívání	Radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce. Schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání.	Etická výchova
Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	5.	Navštíví ve svém regionu muzeum (alternativně zámek / galerii / středověké město / chráněné přírodní památky) a získává vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, k přírodnímu prostředí a historickým památkám	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost, orientace v čase	
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	5.	Posuzuje změny ve způsobu života v minulosti a současnosti	Minulost kraje a předků, vlast a rodný kraj Interaktivní učebnice v souladu s RVP, vyhledávání potřebných dat v internetových prohlížečích, digitální učební materiály.	Digitální kompetence

5.10 PŘÍRODOPIS

1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Přírodopis se vyučuje od 6. do 9. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“ a ze vzdělávacího oboru „Přírodopis“ a z průřezového tématu „Environmentální výchova“ – tematický okruh „Ekosystémy a Základní podmínky života“ v RVP ZV.

Organizační vymezení

- výuka probíhá podle podmínek v odborné učebně přírodopisu (která zároveň slouží také jako kmenová třída), v kmenových třídách, příležitostně i v učebně počítačové a v přírodě, v ekocentru Paleta a během odborných exkurzí (např. přírodovědné expozice v muzeích, ZOO,

stanice ochrany přírody apod.)

Vyučovací předmět přírodopis

- vede žáky k poznávání a chápání přírody, jejíž jsme součástí, a přírodních zákonitostí umožňuje žákům získávat praktické znalosti a dovednosti použitelné v běžném životě
- důraz je kladen na pozorování a srovnávání přírodních jevů, žáci si uvědomují vztahy mezi jednotlivými organismy a vzájemnou propojenost a neoddělitelnost jednotlivých typů životního prostředí a jejich organismů
- jsou vedeni k chápání přírody jako celku
- učí se přírodu nejen poznávat, ale zároveň i chránit, a tak zachovat dalším generacím
- domýšlejí následky svého jednání na přírodu a uvědomují si důležitost přírodní rovnováhy
- znají vliv lidské činnosti na životní prostředí a zpětně na lidské zdraví
- při výuce žáci uplatňují kromě již zmíněného pozorování a srovnávání i jednoduché experimenty, učí se základům vědecké – práce (např. formulace názorů a hypotéz, jejich ověřování, vedení záznamů o dosažených výsledcích)
- při výuce je využívána práce s dostupnými přírodninami, nástěnnými obrazy, modely, **PowerPoint a Word prezentace, YouTube videa a DUMY**

Průřezová témata

- environmentální výchova (EV)
- tematické okruhy: A – Ekosystémy, B – Základní podmínky života

Spolupráce:

- vyučovací předmět přírodopis úzce souvisí:

s ostatními vyučovacími předměty (mezipředmětové vztahy):

- Ch, F, Z, D, Vzk, Pč, Vko, Ekologie, Tv, Biologická praktika, případně Vv, M, + spolupráce s ostatními vyučujícími na jednorázových akcích (např. fotosoutěže apod.)

s ostatními školami a mimoškolními organizacemi:

- podle možností školy a zájmu žáků – využívání besed, přednášek, výukových programů, exkurzí apod. – např. Ekocentrum Paleta, ZOO, stanice ochrany přírody (Pavlov, Pasíčka), zvířecí útulek, Východočeské muzeum v Pardubicích apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující bude pro dosažení požadovaných klíčových kompetencí žáků pokud možno uplatňovat rozmanité způsoby a metody práce:

- frontální výuka
- laboratorní práce
- práce s přírodninami, modely, odbornou literaturou a dalšími dostupnými pomůckami
- exkurze, besedy, diskuse
- samostatná a skupinová práce (např. referáty, projekty)
- videa, DVD
- přírodovědně zaměřené počítačové programy i práce na PC

Kompetence k učení

- žák vyhledává, třídí a využívá získané informace
- pracuje s běžně užívanými termíny, znaky a symboly a rozumí jim (vysvětlí je)

- získané poznatky uvádí do širších souvislostí, propojuje je i s poznatky z jiných předmětů
- provádí samostatná pozorování a pokusy, získané výsledky shrne a prezentuje

Kompetence k řešení problémů

- žák rozpozná problém a řeší ho na základě svých znalostí, zkušeností, s vyhledáním potřebných informací či s vyhledáním pomoci

Kompetence komunikativní

- vyjádří své názory a myšlenky, v případě potřeby je také obhájí vhodnými argumenty
- vyslechne názory a myšlenky druhých lidí
- diskutuje
- rozumí běžně používaným gestům
- využívá své komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje s ostatními (v menších i větších skupinách)
- v případě potřeby pomůže druhým, nebo o pomoc sám požádá

Kompetence občanské

- žák je veden k zodpovědnému chování vůči sobě samému (svému zdraví) i ostatním lidem, přírodě (životnímu prostředí) a dalším hodnotám

Kompetence pracovní

- žák bezpečně a účinně pracuje s používanými pomůckami (např. mikroskop, preparační souprava)
- dodržuje (respektuje) pravidla bezpečnosti a hygieny práce

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

5.10.1 Osnovy

očekávané výstupy RVP	roč	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma/kompetence
- aplikuje praktické metody poznávání přírody	6.	- používá a je schopný sám pracovat s mikroskopem a lupou - připraví vodní i suchý mikroskopický preparát - ovládá základy práce s určovacími klíči a atlasy	Mikroskop, lupa Základy práce s určovacími klíči a atlasy	
- rozliší základní	6.	- vyjmenuje podmínky po-	Podmínky života	EV – základní pod-

projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů		třebné k životu a vysvětlí jejich důležitost - popíše (vyjmenuje) základní projevy života	Základní životní projevy	mínky života
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	6.	- vysvětlí pojem rozmnožování (reprodukce) a popíše jeho význam - vysvětlí rozdíly, výhody a nevýhody pohlavního a nepohlavního rozmnožování - vysvětlí pojmy hermafrodit (obojetník), gonochorista (organismus odděleného pohlaví) a regenerace	Rozmnožování organismů	
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	6.	- shrne význam (kladný i záporný) virů a bakterií pro přírodu i pro člověka	Viry Bakterie	
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	6.	- popíše sám nebo s pomocí obrázku stavbu hub - rozliší naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicí	Houby bez plodnic Houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam Lišejníky - výskyt, význam PowerPoint a Word – prezentace k daným tématům YouTube videa DUMY	
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochrany před nimi	6.	- vysvětlí pojmy počasí a podnebí - shrne hlavní příčiny klimatických změn - popíše (i na základě vlastních pozorování), jak počasí a podnebí ovlivňuje rozvoj různých ekosystémů - vyjmenuje nejčastější mimořádné události způsobené přírodními jevy (např. povodeň, zemětřesení, ...), shrne jejich hlavní znaky a popíše jejich možné následky a možnosti ochrany před nimi	Počasí, podnebí Příčiny klimatických změn - přirozené - způsobené člověkem Přírodní katastrofy PowerPoint a Word – prezentace k daným tématům YouTube videa DUMY	EV – Základní podmínky života – ovzduší
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje	6.	- s pomocí obrázku (či modelu) popíše vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů - vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozezná vybrané zástupce živočichů a zařadí je do příslušné taxonomické skupiny a shrne základní vývojové rozdíly mezi nimi - na příkladech objasní (popíše)	Prvoci Bezobratlí - žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši - kroužkovci - členovci - pavoukovci - korýši - vzdušnicovci (mnohonožky, stonožky, hmyz – jepice, vážky, švábi, kudlanky, škvoři,	EV – Základní podmínky života – ochrana biologických druhů DK – žáci vyhledávají digitální zdroje informací o určitých bezobratlých, tvoří prezentace

je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		še) způsob života vybraných živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí - shrne význam vybraných živočichů (prvků, bezobratlých) v přírodě i pro člověka - dodržuje základní pravidla bezpečného chování ve styku se živočichy	rovnokřídlí, strašilky, vši, stejnokřídlí, ploštice, sít'okřídlí, chrostíci, motýli, dvoukřídlí, blechy, blanokřídlí, brouci, ostnokožci) PowerPoint a Word – prezentace k daným tématům YouTube videa DUMY Rozšíření, význam a ochrana živočichů	
	6.	-v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo	Opakování učiva 6. ročníku	
	7.	- v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 6. ročníku	Opakování učiva 6. ročníku	
- aplikuje praktické metody poznávání přírody	7.	- používá a je schopný sám pracovat s mikroskopem a lupou - připraví vodní i suchý mikroskopický preparát - ovládá základy práce s určovacími klíči a atlasy	Mikroskop, lupa Základy práce s určovacími klíči a atlasy	
- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	7.	- rozliší nadzemní a podzemní části rostlin - popíše stavbu rostlinného organismu (buňka – pletivo - orgán - organismus) - vysvětlí a popíše funkce jednotlivých orgánů	Stavba rostlin Rostlinné orgány - kořen - stonek - list - květ, květenství - plody a semena PowerPoint a Word – prezentace k daným tématům YouTube videa DUMY	
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	7.	- objasní pojmy: fotosyntéza a dýchání - vysvětlí rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním rostlin a uvede konkrétní příklady obou typů rozmnožování - vyjmenuje základní faktory, které ovlivňují růst rostlin a popíše jejich působení	Fotosyntéza a dýchání Rozmnožování rostlin Růst rostlin	

- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	7.	- rozliší sám nebo s pomocí klíčů a atlasů nejznámější zástupce rostlin a uvede význam alespoň některých z nich - vysvětlí význam ochrany některých druhů rostlin	Systém rostlin - řasy - mechorosty - kaprad'orosty (plavuně, přesličky, kapradiny) - nahosemenné rostliny (cykasy, jinany, jehličnany) - les - krytosemenné rostliny - dvouděložné - pryskyřníkovité - brukvovité - růžovité - bobovité - miříkovité - hluchavkovité - lilkovité - hvězdnicovité - břízovité - bukovité - vrbovité - jednoděložné - amarylkovité - lipnicovité - vstavačovité - kosatcovité - sítinovité Význam rostlin a jejich ochrana PowerPoint a Word – prezentace k daným tématům YouTube videa DUMY	EV – Ekosystém, Základní podmínky života – ochrana biologických druhů DK – žáci vyhledávají digitální zdroje informací o určitých rostlinách, tvoří prezentace
	7.	- v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo	Opakování učiva 7. ročníku	
	8.	- v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 7. ročníku	Opakování učiva 7. ročníku	
	8.	- používá a je schopný sám pracovat s mikroskopem a lupou - připraví vodní i suchý mikroskopický preparát - ovládá základy práce s určovacími klíči a atlasy	Mikroskop, lupa – opakování Základy práce s určovacími klíči a atlasy – opakování	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé	8.	- s obrázku (či pomocí modelu) popíše vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jejich jednotlivých orgánů - rozezná vybrané zástupce živočichů a zařadí je do příslušné taxonomické skupiny	Savci – charakteristika - vejcorodí - živorodí – charakteristika a přehled vybraných skupin: - vačnatci - hmyzožravci - letouni - hlodavci - zajíci	EV – Základní podmínky života – ochrana biologických druhů DK – žáci vyhledávají digitální

skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		- na konkrétních příkladech vysvětlí a popíše základní druhy chování živočichů - na příkladech objasní (popíše) způsob života vybraných živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí - shrne význam vybraných živočichů (savců) v přírodě i pro člověka - dodržuje základní pravidla bezpečného chování ve styku se živočichy	- šelmy - ploutvonožci - chobotnatci - lichokopytníci - sudokopytníci - kytovci - primáti Rozšíření zvířat Domestikace Etologie Ekologie Ochrana přírody PowerPoint a Word – prezentace k daným tématům YouTube videa DUMY	zdroje informací o určitých savcích, tvoří prezentace
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	8.	- vysvětlí vztahy mezi pojmy tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - ukáže (na sobě nebo modelu či obrazu) polohu jednotlivých orgánů lidského těla - popíše sám nebo i s pomocí obrázku jejich stavbu a vysvětlí jejich funkci a vzájemné vztahy mezi nimi - vyjmenuje běžná onemocnění a vady jednotlivých orgánových soustav (případně i jejich příznaky) - popíše možné příčiny vzniku onemocnění či vad - dále popíše možnosti prevence různých onemocnění (případně způsoby jejich léčby) a v rámci svých možností je také dodržuje	Stavba a funkce lidského těla – buňky, tkáň, orgány - soustava opěrná - soustava pohybová - soustava oběhová - soustava dýchací - soustava trávicí - soustava vylučovací - soustava kožní - soustava nervová - soustava žláz s vnitřním vylučováním - smyslové orgány Vady a onemocnění jednotlivých orgánových soustav PowerPoint a Word – prezentace témat YouTube videa DUMY	
	8.	- v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo	Opakování učiva 8. ročníku	
	9.	- v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 8. ročníku	Opakování učiva 8. ročníku	
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až	9.	- popíše s pomocí obrázku stavbu a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - vysvětlí pojmy oplození, těhotenství - vyjmenuje jednotlivá období ve vývoji lidského jedince (od	Soustava pohlavní Rozmnožování člověka Vývoj lidského jedince – období zárodečné a plodové - novorozenec - kojeneček - batole - předškolní věk	DK – žáci vyhledávají digitální zdroje informací k danému tématu, tvoří prezentace

do stáří		početí po stáří) a stručně je charakterizuje (popíše)	- školní věk - dospívání - dospělost - stáří PowerPoint a Word – prezentace témat YouTube videa DUMY	
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	9.	- vysvětlí pojmy genetika, dědičnost, případně i gen - zjednodušeně popíše přenos dědičných informací z rodičů na potomky - jmenuje příklady dědičnosti v praktickém životě	Dědičnost, genetika	
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	9.	- shrne dosavadní znalosti o vzniku a stavbě Země - vysvětlí rozdíly mezi nerostem a horninou - rozliší sám nebo i s použitím literatury vybrané nerosty a horniny a popíše jejich charakteristické vlastnosti (např. složení, barvu, použití)	Země – vznik a stavba Mineralogie - fyzikální a chemické vlastnosti nerostů - přehled vybraných nerostů - prvky - sulfidy - halogenidy - oxidy - uhličitany - fosforečnany - sírany - dusičnany - křemičitany - organolity Petrologie - vyvřelé horniny - usazené horniny - přeměněné horniny PowerPoint a Word – prezentace témat YouTube videa DUMY	
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	9.	- vyjmenuje příklady vnitřních a vnějších geologických dějů - shrne rozdíl mezi vnitřními a vnějšími geologickými ději - vysvětlí příčiny vzniku některých geologických dějů - popíše klady i zápory (možná rizika a důsledky) jednotlivých geologických dějů – vnitřních i vnějších - stručně popíše koloběh hornin a vody	Geologické děje – vnitřní - pohyby litosférických desek - tektonika - sopečná činnost - zemětřesení - vnější - zvětrávání - eroze - vodní - ledovcová - větrná Koloběh látek PowerPoint a Word – prezentace témat YouTube videa DUMY	
- rozliší základní projevy a pod-	9.	- vyjmenuje jednotlivé éry ve vývoji Země a stručně je cha-	Éry vývoje Země - vznik života	EV – Základní podmínky života,

mínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů		rakterizuje - popisuje vědecký a biblický názor na vznik a vývoj života	- výskyt typických organismů a jejich přizpůsobivost prostředí	
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - na příkladu objasní základní princip živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	9.	- popisuje základní vztahy mezi organismy a prostředím - vyjmenuje abiotické a biotické podmínky života - používá ve správných souvislostech pojem ekosystém - uvede základní druhy ekosystémů a popíše je - popíše a vysvětlí, co je potravní řetězec - dokáže uvést příklady potravních řetězců v různých ekosystémech	Ekologie – charakteristika - vztahy mezi organismy a prostředím - abiotické a biotické podmínky prostředí - ekosystémy - biosféra Potravní řetězce - producenti, konzumenti, destruenti PowerPoint a Word – prezentace témat YouTube videa DUMY	EV – Základní podmínky života, Ekosystémy DK – žáci vyhledávají digitální zdroje informací k danému tématu
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	9.	- hodnotí problémy životního prostředí - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - orientuje se v problematice ochrany přírody v ČR - řeší konkrétní situace ekologických problémů, vysvětlí udržitelný rozvoj	Životní prostředí člověka - způsob péče o životní prostředí - lokální a globální ekologické problémy lidstva - nástroje a předpoklady řešení problémů - chráněná území PowerPoint a Word – prezentace témat YouTube videa DUMY	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí MKV – lidské vztahy EV – Základní podmínky života – ochrana biologických druhů
	9.	- v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo	Opakování učiva 9. ročníku	

5.11 ZEMĚPIS

5.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován v 6. - 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“ a ze vzdělávacího oboru „Zeměpis“ v RVP ZV.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod

- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce (podle charakteru učiva a cílů vzdělávání):

- motivační metody (rozhovor, vyprávění, demonstrace)
- v devátém ročníku je časová dotace využita k posílení aktivizačních metod ve výuce
- samostatná práce žáků s textem (učebnice, pracovní sešity, příručky, atlasy)
- problémová výuka s diskuzemi a debatami, žákovské referáty
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- kooperační formy výuky (práce žáků ve dvojicích, v odděleních)
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- digitální podklady výuky – prezentace, videa
- fixační metody (procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr dat)
- zeměpisné vycházky s pozorováním, cvičení v terénu
- školní projekty

Předmět **zeměpis** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry; nerostné suroviny; voda;

fyzika: sluneční soustava, vesmír; zatmění Slunce a Měsíce; energie; pohyb těles

přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy; CHKO, národní parky; geologie

ekologie: vliv člověka na životní prostředí; ochrana životního prostředí

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

Matematika: měřítko mapy; převody jednotek; práce s grafy a diagramy; zlomky a procenta; geometrie v rovině a v prostoru ...

ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování

Dějepis: kultura národů, historie států; představy o vesmíru a sluneční soustavě; historie zámořských objevů a dobývání; nejstarší civilizace, ...

Občanská výchova: demokracie, lidská práva, vlastenectví; náboženství; životní styl; stát a právo; stát a hospodářství; mezinárodní vztahy; globalizace

Výchova ke zdraví: rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - ochrana člověka (živelní pohromy)

Cizí jazyk: výslovnost zeměpisných názvů, řečové dovednosti, reálie v Cj

Průřezová témata:

VDO: občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie, tolerance; pomoc slabším (pobyt v přírodě, cestování, turistika)

OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje

EV: ekosystémy; základní podmínky života; změny v krajině; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí;

MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v týmu

EGS : objevování Evropy a světa, příčiny a důsledky globálních problémů lidstva
MKV : kulturní difference; pozitivní mezilidské vztahy; etnický původ; multikulturalita;
principy solidarity,

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání, hodnocení informací a dat
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a propojení poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní:

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci se učí výslovnosti zeměpisných názvů v cizích jazycích

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální:

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k vytváření pozitivního vztahu k práci a k pochopení potřeby efektivní spolupráce
- k vytváření odpovědného přístupu k práci své i druhých
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj

Kompetence občanské:

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci poznávají tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých oblastech světa
- žáci respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřují demokratické přístupy při řešení společenských problémů
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí
- k praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodě
- k chování a ochraně za mimořádných událostí (živelní pohromy)
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje

Kompetence pracovní:

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní a systematické práci
- žáci uplatňují osvojené dovednosti a návyky v osobním i veřejném životě

Učitel vede žáky:

- k bezpečné manipulaci s pomůckami, přístroji a materiály
- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální:

Ve výuce zeměpisu jsou rozvíjené následující digitální kompetence, konkrétní způsoby rozvíjení jsou uvedené v posledním sloupci osnov.

Žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.11.2 Osnoy

očekávané výstupy RVP	ročník	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma / Digitální kompetence
	6	- objasní význam zeměpisu v životě - na příkladech vyloží souvislosti zeměpisu s jinými předměty	proč se učí zeměpis	
prokáže na konkrétních příkladech tvar	6	- uvádí důkazy kulatosti Země - zná různé pohledy na postavení a	- tvar a rozměry Země - pohyby Země a jejich	výchova k myšlení v EGS – důsledky po-

planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů Z-9-2-01		tvár Země v historii, na vesmír -charakterizuje Měsíc a jeho fáze -popíše vliv Měsíce na vznik přílivu a odlivu - uvede příčinu zatmění Slunce a Měsíce -vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi -vysvětlí pojem zemská osa a na- značí sklon zemské osy na glóbusu -zdůvodní, proč dochází ke střídání dne a noci, změně jejich délky, střídání ročních období -stanoví místní čas v určitém místě na Zemi -vyloží problematiku stanovení datové hranice	důsledky - Měsíc	hybů pro život lidí na světě DK – umí pracovat s online aplikacemi a získávat z nich informace o Zemi (např. Google Earth)
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-02	6	- používá zeměpisnou síť k určení zeměpisné polohy - na glóbusu demonstruje prostorové rozmístění oceánů, kontinentů a dalších prvků - orientuje mapu vzhledem ke světovým stranám a přepočítává vzdálenosti podle měřítka - vyloží zachycení výšky a polohy v mapě - aktivně využívá smluvené značky v mapě - vytvoří jednoduchou mapu, pláněk - zhodnotí společenský význam map (vzdělávací, informační, plánovací, prognostický, historický)	- zeměpisná poloha - měřítko a obsah mapy -vznik a druhy map	DK – umí využívat navigační přístroje a aplikace v mobilních telefonech (GPS)
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-01	6	- vybírá vhodné druhy plánů a map - potřebné informace vyhledává v mapových atlasech, používá rejstřík a obsah - interpretuje data v kruhovém a sloupcovém grafu, z grafu určuje nejvíce a nejméně zastoupený jev - vyhledává údaje v geografických tabulkách	- geografické tabulky a jejich obsah - práce s mapovým atlasem	DK – zná a umí používat online mapové zdroje (google maps, mapy.cz, atlas.mapy.cz)
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01	6	-orientuje se v přírodě podle Slunce -určuje sever a správně orientuje mapu -lokalizuje stanoviště v mapě -určuje azimut daného směru -podle azimutu určuje směr	- práce s mapou	
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech Z-9-7-03	6	-dodržuje pravidla pro bezpečný pohyb v přírodě -zná zásady bezpečného chování při ohrožení živelními pohromami	-živelní pohromy	výchova k myšlení v EGS – živelní pohromy překračující hranice států ENV – pohyb v přírodě

rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Z-9-2-02	6	- popíše základní stavbu Země - vysvětlí pojem krajinná sféra - rozděluje přírodní sféry na jednotlivé složky (sféry), vlastními slovy vyjádří jejich vzájemnou propojenost - zhodnotí vzájemný vztah mezi přírodou a lidstvem - kategorizuje tvary zemského povrchu; tvary popíše a rozezná	- stavba Země, sféry - Přírodní složky a oblasti Země - litosféra - pohyby litosférických desek - sopečná činnost - hydrosféra - atmosféra - pedosféra - geografické pásy - biosféra – přírodní krajiny - biosféra /výškové krajinné stupně/ - živelní pohromy	DK – zná a umí používat online mapové zdroje (atlas.-mapy.cz)
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny Z-9-5-01	6	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	-krajina, typy krajiny -vztah příroda a společnost	
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-02	6	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	-krajina, typy krajiny -vztah příroda a společnost	
porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost Z-9-2-03	6	- objasní základní procesy v jednotlivých složkách přírodní sféry (litosféra, hydrosféra apod.) - vyhledá na fyzické mapě světa nejčastější oblasti s výskytem zemětřesení a sopečné činnosti - zhodnotí význam kyslíku pro organismy na Zemi - zdůvodní význam oceánů a moří pro životní prostředí a pro lidskou společnost	- litosféra - pohyby litosférických desek - sopečná činnost - hydrosféra - atmosféra - pedosféra	DK – zná a umí používat online mapové zdroje (atlas.-mapy.cz)
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace Z-9-4-01	6	-vyloží faktory určující rozložení světové populace -vysvětlí vývoj a migraci populace -na základě biologických znaků rozlišuje základní lidské rasy, ale je si vědom jejich rovnocennosti -aktivně používá tematické mapy obsahující informace o obyvatelstvu	- domov, obec - demografie - kulturní odlišnosti obyvatelstva	Výchova k myšlení v EGS – globalizace, globální problémy lidstva průřezové téma MDV – aktuality průřezové téma MKV – historie, tradice, etnika DK – zná a umí používat online mapové zdroje (atlas.-mapy.cz) DK – používá a kombinuje různé online zdroje statistických informací.
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné zá-	6	-posuzuje výhody a nevýhody života ve městě a na vesnici -uvádí příklady vlivu přírodních podmínek na vznik a funkci sídla	-druhy sídel -vznik sídel	

kladní geografické znaky sídel Z-9-4-02		-porovnává kvalitu sídel v různých oblastech světa a uvádí důvody jejich úrovně		
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-03	6	-na mapě najde oblasti, vyznačující se zdrojem surovin, zhodnotí jejich význam pro člověka a pro hospodářství daného státu -orientuje se ve zdrojích energie a uvádí příklady jejich využití v různých oblastech světa	- přírodní zdroje - struktura světového hospodářství (zemědělství, průmysl, energetika, doprava, služby)	DK – zná a umí používat online mapové zdroje (atlas.-mapy.cz), usnadňuje si rutinní práce s mapu
porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-04	6	-na tematických mapách demonstruje rozmístění světového hospodářství -objasní faktory pro umístění hospodářských aktivit	-hospodářská vyspělost - rozvojové země - vyspělé země	ENV – vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-05	6	-uvádí příklady vyspělých a rozvojových zemí, popíše kritéria jejich rozdělení, definuje problémy, se kterými se potýkají -vymezí smysl hlavních mezinárodních organizací	- mezinárodní spolupráce - vyspělé a rozvojové země	DK – umí najít aktuální informace o zájmových integracích států
	6	-v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo		
	7	-v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 6. ročníku	Opakování učiva 6.ročníku	
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-01	7	-orientuje se v tematických mapách kontinentů a oblastí světa -vyhledává aktuální statistické informace o zvoleném regionu světa	- práce s mapovým atlasem - další zdroje dat	DK – zná a umí používat online mapové zdroje, zjednodušuje a zkvalitňuje svou práci s atlasem DK – používá a kombinuje různé online zdroje statistických informací.
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-01	7	-popíše rozdělení povrchu země na světadíly a oceány, vyhledává vnitřní a okrajová moře -vymezuje státy podle přístupu k moři, podle odlišnosti územního uspořádání, státního zřízení -charakterizuje hlavní principy běžných státních zřízení -lokalizuje světadíly, oceány a porovnává je podle velikosti, kulturních specifíků, hospodářské vyspělosti a politického významu	Jak je svět rozdělen - pevniny a oceány - státy světa Regiony světa (tyto znalosti a dovednosti se vytvářejí během učiva regionálního zeměpisu v průběhu celého roku)	průřezové téma Osobnostní a soc. výchova – rozvoj schopností poznávání (práce s mapou), diskuze nad problémy
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregio-	7	-formuluje vlastní představu o současné Africe -na mapě vymezí polohu kontinentu, porovná rozlohu Afriky s jinými regiony, popíše členitost pobřeží; s pomocí mapy vyjmenuje hlavní hospodářské celky -vysvětlí důvody tektonických pohybů -srovnává africkou přírodu s jinými	Afrika - poloha - povrch - přírodní poměry - socioekonomická charakteristika - regionální členění (oblastní specifika – poloha, přírodní podmínky, obyvatelstvo,	MDV – aktuality, obraz. Materiál průřezové téma Multikulturní výchova – kulturní rozdíly, etnický původ průřezové téma Výchova demokratického občana – principy

nů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02		kontinenty -vyhledává a hodnotí údaje o obyvatelstvu, zná jejich hlavní problémy -specifikuje vzájemné souvislosti a kontrasty mezi přírodními poměry a způsobem hospodaření -vysvětlí pojem Sahel a příčiny šíření pouští, důležitost ochrany africké přírody	hospodářství, zajímavosti a aktuality, problémy) - severní Afrika - Sahel - země Guinejského zálivu - východní Afrika - jižní Afrika	soužití s minoritami, apartheid DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	7	-oceňuje význam oceánu pro život na pevnině -popíše hospodářské využití oceánu a jeho ohrožení nadměrným výlovem -objasní příčiny a důsledky znečištění	Atlantský oceán - charakteristika	
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	7	-žák formuluje vlastní představu o současné Americe -na mapě vymezí polohu kontinentu, porovná rozlohu Ameriky s jinými regiony, popíše členitost pobřeží, s pomocí mapy určí hlavní hospodářské celky -charakterizuje jednotlivé přírodní krajiny na území Ameriky a jejich typické zástupce fauny a flóry -na mapách demonstuje hydrologické poměry kontinentu, vysvětlí využití řek a jezer -objasní současné složení obyvatelstva a jeho rozmístění na kontinentu ve vztahu k přírodním poměrům a historickým souvislostem, diskutuje základní problémy -popíše klimatické poměry a uvede jejich souvislost s přírodními podmínkami -charakterizuje jednotlivé regiony USA -zhodnotí postavení Kanady v současném světě a její hospodářský potenciál -vymezí středoamerický region a jeho základní rysy -charakterizuje jednotlivé regiony jižní Ameriky podle přírodních poměrů a společných rysů hospodářství	Amerika - historie osídlení - poloha, povrch - přírodní poměry - obyvatelstvo, hospodářství - regionální členění (oblastní specifika – poloha, přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství, zajímavosti a aktuality, problémy) -USA -Kanada -střední Amerika -Jižní Amerika	Výchova demokratického občana – principy soužití s minoritami, principy demokracie průřezové téma Multikulturní výchova – multikulturalismem DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a	7	-charakterizuje základní rysy kontinentu, posoudí význam mezinárodní spolupráce a vysvětlí možnosti využití kontinentu	Antarktida - charakteristika	Výchova k myšlení v EGS – mezinárodní spolupráce

podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02				
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	7	-vysvětlí příčiny a dopady živelních pohrom spjatých s Indickým oceánem -popíše hospodářské využití Indického oceánu	Indický oceán - charakteristika	
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	7	-vysvětlí příčiny a dopady živelních pohrom spjatých s Tichým oceánem -popíše hospodářské využití Tichého oceánu	Tichý oceán - charakteristika	
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	7	-geograficky vymezí region Oceánie a lokalizuje na mapě významné ostrovy -zhodnotí hospodářské využití a význam cestovního ruchu -popíše zvláštnosti kultury a života obyvatel regionu	Oceánie - charakteristika	
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	7	-žák formuluje vlastní představu o Austrálii -rozpozná příčiny rozporu mezi původními obyvateli a přistěhovalci -rozlišuje některé zásadní zvláštnosti australské přírody -lokalizuje Austrálii a porovnává s ostatními kontinenty, s pomocí mapy popíše povrch, vodstvo a podnebné oblasti -zhodnotí základní zaměření hospodářství státu a charakterizuje jeho státní zřízení	Austrálie - poloha, povrch - přírodní poměry - socioekonomická charakteristika - oblastní specifika	MDV - aktuality, obraz, materiál DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)

porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	7	-formuluje vlastní představu o Asii -na mapě vyhledá hranici mezi Evropou a Asií, vyhodnotí členitost pobřeží světadílu a rozliší hlavní tvary povrchu -srovnává podnebí různých regionů a jejich vliv na vznik odlišných přírodních krajin -uvádí typické zástupce fauny a flóry jednotlivých oblastí -rozlišuje oblasti s hustou říční sítí, největší jezera a objasní příčiny vzniku bezodtokých oblastí -vysvětlí současné rozmístění obyvatelstva a jejich problémy -rozlišuje jednotlivá nerozšířenější náboženství -objasní rozdílnou vyspělost zemí -na mapě vymezí jednotlivé regiony a lokalizuje v nich významné státy, rozpozná charakteristické rysy regionu -zaujímá kritický postoj k terorismu	Asie - poloha - povrch - přírodní poměry - socioekonomická charakteristika - regionální členění (oblastní specifika – poloha, přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství, zajímavosti a aktuality, problémy) - Blízký východ - Střední východ - Zakavkazsko - Střední Asie - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Východní Asie - Sibiř a Dálný východ	Multikulturní výchova – multikulturalita, tolerance DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02	7	-vymezí pojem Arktida -popíše život obyvatel (Inuitů) -uvádí příklady hospodářského využití	Severní ledový oceán - charakteristika	
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-3-03	7	-vysvětlí historický význam plaveb podél břehů Afriky -vyloží příčiny a důsledky kolonialismu v Africe, důvody přetrvávající závislosti -rozeznává odlišnou hospodářskou vyspělost zemí v regionu, porovná s JAR -na příkladech demonstruje kulturní odlišnosti světadílu	Afrika – historický vývoj osídlení, kolonialismus a jeho důsledky, kulturní specifika regionu	MKV - rasismus, xenofobie VDO – lidská práva, demokracie MDV - aktuality
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-3-03	7	-rozpozná příčiny rozporu mezi původními obyvateli a přistěhovalci -vymezí základní problémy obyvatel Ameriky -zhodnotí význam rostoucího cestovního ruchu ve státech střední Ameriky -posoudí význam světové velmoci USA pro celosvětové dění -popíše ohrožení deštných lesů jižní Ameriky a jeho dopady na svět	Amerika – historie osídlení, vliv USA na svět (politický, kulturní, hospodářský), Amazonie	EGS - nadnárodní firmy, mezinárodní organizace
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají,	7	-uvádí příklady ohrožení původních obyvatel, fauny a flóry přistěhovalectvím	Austrálie – endemiti, přistěhovalectví	

jí, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-3-03				
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-3-03	7	-odhaduje hlavní oblasti ohrožené tektonickou činností -vytipuje na mapě oblasti ohrožené tajfuny, vysvětlí princip monzunů -popíše vliv starověkých civilizací na vývoj lidstva -zná problematiku přelidnění některých regionů	Asie – živelní pohromy, přelidnění, historický a politický vývoj	EGS - nadnárodní firmy
	7	-v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo		
	8	-v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 7. ročníku		
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-01	8	-orientuje se v obecně zeměpisných a tematických mapách Evropy -vyhledává aktuální statistické informace o Evropě a jejích regionech	-práce s atlasem světa a dalšími tematickými mapami -další zdroje dat	MDV - práce s informacemi, zpracování statist. údajů DK – zná a umí používat online mapové zdroje, zjednodušuje a zkvalitňuje svou práci s atlasem DK – používá a kombinuje různé online zdroje statistických informací.
lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-01	8	-zhodnotí podle mapy výhodnou geografickou polohu Evropy a vymezí její hranice -zhodnotí rozdíly přírodních podmínek v Evropě -objasní problematiku demografického vývoje obyvatelstva -formuluje vlastní představu o současné Evropě -zdůvodní, proč patří Evropa k hospodářsky nejvyspělejším oblastem světa -lokalizuje Evropu ve vztahu k ostatním kontinentům a oceánům -porovná světadíl Evropa s ostatními kontinenty podle velikosti, kulturních a historických specifik, hospodářské vyspělosti a politického významu	Evropa – fyzickogeografická charakteristika - přírodní podmínky - regionalizace - přírodní zdroje Evropa – socioekonomická charakteristika; postavení Evropy ve světě - historický vývoj - demografie - migrace - sídla - sjednocující politika - hospodářství - doprava a služby Evropa - vymezení - historický vývoj - základní rysy - socioekonomická charakteristika; postavení Evropy ve světě	OSV - kreativní myšlení, diskuze nad problémy, vytváření postojů, rozvoj schopností poznávání (čtení mapy) EGS - evropské krajiny, tradice evrop. národů MKV – multikulturalita EGS - Evropa a svět, kořeny evrop. civilizace
porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, po-	8	-vymezí podle mapy jednotlivé regiony Evropy -zhodnotí podle mapy polohu a přírodní podmínky (povrch, vodstvo)	Evropa – regiony - vymezení regionů Evropy - Střední Evropa	VDO - forma vlády, orientace ve světě, prvky demokracie EGS - spolupráce

litické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02		jednotlivých regionů -určí hlavní znaky daného regionu -stručně charakterizuje skladbu obyvatelstva a specifikuje její hlavní problémy -stručně charakterizuje jednotlivé státy regionu -zhodnotí současné postavení a ekonomický význam regionu	- Severní Evropa - Západní Evropa - Jižní Evropa - Jihovýchodní Evropa - Východní Evropa - Evropská Unie	evrop. regionů MKV - kultura a tradice, národnostní menšiny ve státech Evropy DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-3-03	8	-vysvětlí, proč je jednou z priorit evropských států začlenění do Evropské unie, objasní problematiku postkomunistických zemí -porovnává problémy obyvatelstva Evropy s problémy obyvatel na jiných kontinentech -vymezí národnostní, kulturní a náboženské kořeny v souvislosti s historickým vývojem -diskutuje o současných evropských problémech (ohrožení globálním oteplováním, přelidnění, terorismus) a obhájí svůj názor vhodnou argumentací	Evropa - historický vývoj osídlení, jeho důsledky, kulturní specifika jednotlivých regionů - regiony ohrožené globálním oteplováním	MDV – aktuality, informace, obrazový materiál OSV - diskuze nad problémy EGS - evropská integrace, tradice evrop. národů
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-6-03	8	-určí polohu a rozlohu ČR a porovná se sousedními státy -charakterizuje geologický vývoj a jeho vliv na reliéf a klimatické poměry -orientuje se na fyzické mapě České republiky a vyhledává hlavní pohoří -popíše hydrologické poměry (úmoří, řeky, jezera, podzemní vody) a porovná s okolními státy -s pomocí tematických map charakterizuje půdní poměry, faunu a flóru -zhodnotí současné životní prostředí v ČR, poukáže na důležitost ochrany přírody (NP, CHKO) -charakterizuje obyvatelstvo podle zadaných kritérií (počet obyvatel, hustota osídlení, struktura, národnosti, náboženství, územní pohyb,..) -vyhledá na mapě největší a nejvýznamnější sídla v ČR -charakterizuje hospodářství, jeho rozmístění, strukturu a vliv na životní prostředí -charakterizuje a lokalizuje hlavní průmyslové a zemědělské oblasti -zhodnotí českou ekonomiku před r.1945, před r.1989 a proces ekonomické transformace po r. 1989 -posoudí hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě	Česká republika - vymezení - přírodní poměry (povrch, typy krajiny, surovinové zdroje, ochrana krajiny a přírody) - obyvatelstvo (osídlení, demografie, migrace, sídla) - regionální rozvoj - hospodářství (politické změny, zemědělství, průmysl, služby, doprava) Česká republika - integrace - zahraniční vztahy - cestovní ruch	OSV - národnostní menšiny, xenofobie EGS - poloha na mapě, hospodářství ČR v rámci EU a světa MDV - aktuální informace, aktuality, obrazové materiály MKV – kultura a tradice DK – používá a kombinuje různé online zdroje statistických informací.

lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Z-9-6-04	8	- lokalizuje na mapě jednotlivé regiony a administrativní celky v ČR - v jednotlivých regionech charakterizuje základní přírodní podmínky a strukturu hospodářství - určí typické zvláštnosti, kulturní a historické zajímavosti jednotlivých regionů v souvislosti s cestovním ruchem - porovnává regiony podle jejich hospodářské vyspělosti a osídlení	Česká republika – regiony - regionalizace ČR - Praha - Středočeský kraj - Jihočeský kraj - Plzeňský kraj - Karlovarský kraj - Ústecký kraj - Liberecký kraj - Královéhradecký kraj - kraj Vysočina - Jihomoravský kraj - Olomoucký kraj - Zlínský kraj - Moravskoslezský kraj	EGS – euroregiony, spolupráce v EU MDV - třídění údajů, vnímání a interpretace mediálních sdělení DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-01	8	- podle mapy vymezí místní region - v plánu obce lokalizuje místo bydliště, školu a důležité místní objekty - v jednoduchém náčrtku zakreslí nejbližší okolí bydliště a školy	Pardubický kraj a jeho postavení v ČR	
hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-02	8	- s využitím mapy popíše přírodní podmínky (povrch, vodstvo), obyvatelstvo a sídla, kulturní zajímavosti, hospodářství. - posoudí možné perspektivy rozvoje regionu v souvislosti s cestovním ruchem a ochranou životního prostředí - zhodnotí stav životního prostředí	Pardubický kraj a jeho postavení v ČR - přírodní a socioekonomické podmínky, vztahy k okolním regionům	VDO – aktivní podíl na životě v regionu EGS - postavení regionu v rámci ČR, evrop. spolupráce OSV - problémy místní oblasti MDV – aktuality, třídění a interpretace údajů z regionu
	8	- v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo		
	9	- v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 8. ročníku	Opakování učiva z 8. ročníku	
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-01	9	- používá s porozuměním základní pojmy týkající se zdrojů zeměpisných dat - vyhledává informace z různých zdrojů dat (internet, zprávy z tisku, encyklopedie, slovníky, tabulky, grafy, diagramy, obrázky, schémata, statistické prameny)	Informační a dokumentární zdroje v zeměpisu	MDV- vyhledávání informací
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace Z-9-4-01	9	- vlastními slovy vyjádří perspektivy a prognózy dalšího demografického vývoje - uvede důvody migrací v minulosti a v současnosti, určí hlavní směry migrací a problémy s nimi spojené - analyzuje přiměřeně faktory, které ovlivňují obyvatelstvo při volbě prostředí pro bydlení, práci a rekreaci - chápe etnické a kulturní odlišnosti,	Kulturní rozmanitost lidstva - národy - menšiny - světová náboženství - ohniska neklidu - lidská práva - ochrana kultury a přírody Mezinárodní migrace - migrace - integrace migrantů	MKV – multikulturalita DK – v tematických mapách a digitálních zdrojích umí vyhledat a kriticky posuzovat informace o migraci (např. https://www.encyclopediaofmigration.org/)

		uvádí příklady a umí popsat možnosti vzájemného obohacení		
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-03	9	- umí zhodnotit celosvětové rozmístění zdrojů surovin, lokalizovat je na mapách, popíše jejich dopad na ekonomickou vyspělost, polarizaci světa - chápe problematiku tradičních a alternativních zdrojů energie, umí v celosvětovém měřítku posoudit jejich regionální výhody a nevýhody a dopad na hospodářství - objasní faktory pro umístění hospodářských aktivit a na modelových příkladech odhaduje pravděpodobný vývoj - na příkladech výrobků ve svém okolí demonstruje integraci světa v rámci světového hospodářství	Zemědělská výroba - charakteristika zemědělství - zemědělská půda - transformace zemědělství Průmysl - vývoj průmyslu - lokalizace průmyslu - rozdělení průmyslu - přírodní zdroje - těžký a spotřební průmysl - zdroje energie Doprava - charakteristika dopravy - letecká, námořní doprava - železniční, automobilová doprava - doprava v sídlech - doprava a životní prostředí Služby - charakteristika a dělení služeb - služby a obchod Cestovní ruch - předpoklady - turistické destinace	DK – zná a umí používat online mapové zdroje, zjednodušuje a zkvalitňuje svou práci s atlasem
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-02	9	- rozlišuje sídla podle velikosti - uvádí příklady různého charakteru zástavby - popíše typické znaky sídel v závislosti na přírodních podmínkách a na kulturní vyspělosti - zdůvodní výhody a nevýhody života ve městech - uvádí příklady různé funkce měst - lokalizuje v mapách příklady historicky cenných měst	Osídlení - venkovská a městská sídla - územní struktura měst - megaměsta, slumy, ghetta - venkovské osídlení	ekologie - životní prostředí OSV - osobnostní rozvoj, kreativita, komunikace EGS - důsledky globálních vlivů na životní prostředí DK – zná a umí používat online mapové zdroje, zjednodušuje a zkvalitňuje svou práci s atlasem
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-05	9	- popíše rozdíly mezi demokratickým státem a totalitním režimem - pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti států světa - vymezí smysl hlavních mezinárodních organizací	Rozdíly ve vyspělosti zemí: ekonomické ukazatele; fyzickogeografické faktory, funkční instituce, politika, mezinárodní rozložení moci; chudoba,	MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VDO - občanská společnost a stát, principy demokracie, státní správa a

			<i>výživa</i> <i>Integrace zemí; - zámořské objevy, kolonialismus</i> - neokolonialismus, dekolonizace	samospráva, lidská práva DK – zná a umí používat online mapové zdroje, zjednodušuje a zkvalitňuje svou práci s atlasem
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států Z-9-6-05	9	-vysvětlí, proč je jednou z priorit evropských států začlenění do Evropské unie, objasní problematiku postkomunistických zemí -pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR, zhodnotí jejich zaměření a význam	Integrace zemí; Členství ČR v mezinárodních organizacích - mezinárodní integrace - ekonomická integrace, EU - vojenská integrace, NATO	VDO – mezinárodní spolupráce EGS - Jsme Evropané, evropské integrace
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech Z-9-4-06	9	-na mapě ukáže hlavní ohniska politických konfliktů a pohovoří o jejich náboženských, národnostních, kulturních aj. kořenech -zhodnotí význam a úlohu mezinárodních organizací při řešení ozbrojených konfliktů	Globalizace - klady a zápory globalizace -oblasti globalizace Kulturní rozmanitost lidstva - menšiny - světová náboženství - ohniska neklidu - lidská práva	VDO - mezinárodní vztahy, globální problémy a způsoby jejich řešení EGS - příčiny a důsledky politických, náboženských, hospodářských a kulturních rozporů MKV - lidské vztahy DK – zná a umí používat online mapové zdroje, zjednodušuje a zkvalitňuje svou práci s atlasem
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-02	9	-orientuje se v mapě -pořizuje jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické mapky a náčrtky pochodové osy -pořizuje jednoduché itineráře výletů a cest	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny Situační náčrtky a plány v krajině	
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí Z-9-5-03	9	- umí vysvětlit skleníkový efekt, faktory jeho vzniku a způsoby obírání - -diskutuje o současných problémech (ohrožení globálním oteplováním, přelidnění, terorismus) a obhájí svůj názor vhodnou argumentací - zná podstatu, původ a důsledky živelních pohrom a ví jak se při nich chovat	Globální změny klimatu - globální oteplování - UV záření - ozónová vrstva Člověk a přírodní katastrofy - přírodní katastrofy Rozmanitost živé přírody - biodiverzita, masová vymírání - ohrožení rozmanitosti	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	9	-v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo	Závěrečné opakování učiva	

5.12 DĚJEPIS

5.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Formy a metody práce (podle charakteru učiva a cílů vzdělávání):

- motivační metody (rozhovor, vyprávění, demonstrace)
- samostatná práce žáků s textem (učebnice, pracovní sešity, příručky, atlasy)
- problémová výuka s diskuzemi a debatami, žákovské referáty
- skupinová práce (s využitím pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- kooperační formy výuky (práce žáků ve dvojicích, v odděleních)
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- digitální podklady výuky – prezentace, videa
- fixační metody (procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr dat)
- školní projekty

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,...

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,...

výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...

hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,...

jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba,...

výchova k občanství – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Vyučovacím předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV: komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita,...

VDO: demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...

EV: člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů,...

MKV: náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,...

EGS: integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce,...

MDV: národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika,...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu,

Kompetence občanské

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální:

Ve výuce dějepisu jsou rozvíjené následující digitální kompetence, konkrétní způsoby rozvíjení jsou uvedené v posledním sloupci osnov.

Žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

5.12.2 Osnovy

očekávané výstupy RVP	roč	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma / Digitální kompetence
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných po-	6	-vlastními slovy vyjádří význam historického poznání pro život ve společnosti -objasní význam znalosti a vy-	historie, dějepis – práce historiků	

znatků <i>D-9-1-01</i>		užití historických poznatků ze svého nejbližšího okolí		
uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenujte instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány <i>D-9-1-02</i>	6	-popíše, čím se zabývá archeologie a archeologie -vyjmenuje druhy historických pramenů a uveďte jejich příklady -popíše co je úkolem archivů a muzeí	archeologie a její prameny - hmotné a písemné prameny, archeologie, muzea, archivy, knihovny, galerie, pomocné vědy historické	DK - žáci vyhledávají digitální zdroje informací o minulosti – muzea, archivy, práce historiků, nové nálezy, aktuality.
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu <i>D-9-1-03</i>	6	-používá časovou přímku -seřadí hlavní historické epochy -popíše různé způsoby měření času -objasní účel historické mapy	historický čas a prostor – kalendáře, časová osa, historické mapy, století, tisíciletí	DK – žáci ovládají některou z dostupných online historických map, orientují se v ní a umí porovnat změny vzhledem k současnosti
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu <i>D-9-2-01</i>	6	-najde rozdíly a shody mezi pravěkým a dnešním člověkem -charakterizuje život a počátky kultury pravěkých lidí -popíše výrobu kamenných nástrojů -uveďte důkazy o životě lidí starší doby kamenné na našem území	pravěký člověk a jeho svět - pravěký člověk, kamenné nástroje, sošky, obydlí, obživa, dělba práce, nástěnné malby	OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů EV – člověk a příroda
objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost <i>D-9-2-02</i>	6	-vysvětlí, jak přechod k zemědělství změnil život lidí -popíše s pomocí mapy šíření zemědělství do Evropy -vysvětlí rozvoj řemesel a obchodu -zdůvodní, proč byl bronz vhodnější k výrobě nástrojů než kámen a měď -zdůvodní výhody železných nástrojů oproti bronzovým a kamenným -popíše život Keltů na našem území	první zemědělci - počátky zemědělství, řemesla, tkalcovství měď a nástroje - zpracování mědi, zemědělské nástroje výroba bronzu výroba železa, Keltové, Bójové	DK – žáci umí nalézt a shrnout dostupné digitální informace (články, dokumentární pořady, mluvené slovo) na konkrétní téma.
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací <i>D-9-3-01</i> uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví <i>D-9-3-02</i>	6	-uveďte oblasti vzniku nejstarších států a posoudí nerovnoměrnost vývoje v různých částech světa -rozpozná podobnosti a odlišné rysy životního způsobu v nejstarších státech -objasní, jak Nil ovlivňoval život Egyptanů -popíše přeměnu krajiny v Mezopotámii v úrodnou oblast -vysvětlí, jak ovlivňovaly přírodní podmínky oblasti život kočovníků -identifikuje konkrétní vý-	Egypt - papyrus, Nil, dovednosti Egyptanů, náboženství a balzamování, pyramidy Mezopotámie - městský stát, šedesátková soustava, hliněné tabulky Východní středomoří – Fénicie, Izraelité Indie – kasty, indické chrámy a náboženství /buddhismus, hinduismus/ Čína – čínské písmo, vynálezy, kultura, Velká čínská zeď	OSV – rozdílné pozice příslušníků různých sociálních vrstev

		znamné historické památky nejstaršího období -vysvětlí smysl mumifikace a monumentálních staveb starého Egypta -uvede příklady památek starověkého Řecka a Říma -uvede příklady čínských vynálezů -vlastními slovy vyjádří základní myšlenky hinduismu a buddhismu	Kočovníci Kulturní odkaz starověku	
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství D-9-3-03	6	-charakterizuje antickou kulturu -uvede důkazy o vyspělosti Etrusků -posoudí, jak řecká kultura ovlivnila kulturu římskou zdůvodní, proč nacházíme římské stavební památky nejen v dnešní Itálii ale i v jiných zemích Evropy -posoudí, proč se křesťanství stalo nejrozšířenějším náboženstvím v Evropě	Řecko nejstarší období - báje, bohové, prameny, Kréta, Mykény archaické období - kultura archaické doby; klasické období – kultura a umění, architektura, divadlo, filozofie, olympijské hry; Helénistické období – helénistická kultura Řím období královské – Historické prameny, založení Říma; období císařství - kultura, náboženství /židovství, křesťanství/; šíření kultury; Politika a skutky císařů	DK – žáci umí nalézt a shrnout dostupné digitální informace na zadané téma, např. vybraná řecká báje.
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie D-9-3-04	6	-popíše vznik řeckých městských států a různé formy jejich řízení -popíše sociální rozvrstvení v konkrétních státech -vysvětlí příčiny a důsledky řeckých a římských expanzí -vyhledá rozdíly mezi Spartou a Athénami -vyhledá rozdíly mezi demokracií a samovládou -vybere z učebnice myšlenky a činy římských císařů, které hodnotí kladně a které naopak odmítá -popíše příčiny, které urychlily zánik římské říše	Řecko archaické období - Kréta, Mykény, kolonizace, Sparta, Athény, demokracie, samovláda; klasické období – války, otroci; helénistické období – Makedonie, Alexandr Veliký Řím období republiky - boj o Apeninský poloostrov; římské právo, republika; Panské války, správa říše, vzpoura otroků a boje o moc, samovláda; období císařství - expanze a úpadek	VDO – demokracie, despotie, tyranie MKV – sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu EGS – integrace Evropy, vliv Říma
	6	-v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo		
	7	-v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 6. ročníku	Opakování učiva 6. ročníku	
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu D-9-1-03	7	-osvojí si periodizaci středověku	Středověk (raný, vrcholný, pozdní)	

popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států D-9-4-01	7	-vymezí oblasti obydlené nově příchozími etniky -vyloží příčiny současného etnického rozdělení Evropy -popíše vývoj nejstarších státních útvarů v Evropě -zhodnotí význam křesťanství pro vznik raně feudálních států	křesťanství stěhování národů a nové státy - nový etnický obraz Evropy, utváření států a jejich specifický vývoj středověké Mongolsko – Mongolové, Tataři, Marco Polo Romové	MKV – náš etnický původ
	7	-vyjmenuje významné raně středověké říše -popíše kulturu západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské oblasti a uvede příklad jejich střetávání a prolínání	Franská říše - život v klášteře, Karel Veliký, lenní systém byzantská říše islámská říše - islám a islámské říše ovlivňující Evropu Vikingové středověká Anglie Svatá říše římská	DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D-9-4-02	7	-objasní politické vztahy Velkomoravské říše a následně českého státu k významným evropským říším a státům -vysvětlí okolnosti vzniku českého státu -popíše vnitropolitickou a hospodářskou situaci českého státu -vysvětlí příčiny a důsledky změn v postavení českého panovníka pro středoevropskou oblast	příchod Slovanů, Velká Morava a český stát - jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, první Přemyslovci - knížata, Kosmova kronika	EGS – formování evropských států, klíčové události – vznik Svaté říše římské
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí D-9-4-03	7	-popíše základní rysy světových náboženství -vymezí příčiny rostoucího vlivu církve na vývoj středověké společnosti -popíše příčiny a důsledky velkého schizmatu -uvede pokusy katolické církve o územní a náboženskou expanzi	křesťanství – křesťanská víra, papežství, císařství, křížové výpravy, církevní řády, kacířství	EGS - křížové výpravy MKV – světová náboženství
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury D-9-4-04 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a	7	-objasní učení o trojím lidu -na příkladech vyloží vliv kolonizace na změnu sociální struktury -popíše středověké způsoby hospodaření -rozliší základní znaky románské a gotické společnosti -kategorizuje románské a gotické architektonické památky - charakterizuje období vlády Lucemburků	románská kultura gotická kultura - struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti, románské a gotické umění a vzdělanost poslední Přemyslovci vznik měst a jejich význam Lucemburkové	VDO – Magna charta 1215 – vznik parlamentu EV – základní podmínky života DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v

uvede příklady významných kulturních památek D-9-5-06				nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video) DK – žáci umí vyhledat stavbu z konkrétního uměleckého slohu a s pomocí prostředků dostupných map (street view, panorama) či jiných virtuálních prohlídek konkretizují znaky slohu
vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-01 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek D-9-5-06	7	-pojmenuje změny, které nastaly v důsledku šíření renesance a humanismu ve společnosti -rozliší základní znaky renesanční architektury -popíše základní znaky renesančního výtvarného umění -objasní nové myšlenky žádající reformu církve	renesance a humanismus Život ve 14. století - morové epidemie, klimatické změny náprava církve - reformy, Dekret kutnohorský, Jan Hus Reformace a protireformace	DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život D-9-5-02	7	-vymezí problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci -vysvětlí příčiny, průběh a důsledky české reformace -vlastními slovy vyjádří hlavní myšlenky Husova učení -porovná cíle jednotlivých husitských proudů -interpretuje vývoj vztahu českých panovníků k české reformaci -objasní důsledky ekonomické a kulturní izolace Čech v době husitské revoluce	husitství - defenestrace, husitské války, čtyři pražské artikuly, Jiří z Poděbrad	MKV – předsudky, stereotypy kat. církve, husitství EGS – mírové poselství Jiřího z Poděbrad DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky D-9-5-03	7	-zná evropské mocnosti a osobnosti, které realizovaly zámořské objevy a dobývání nových území -vymezí objevená a dobývaná území -uvede vztah mezi expanzí a změnou životního stylu	zámořské objevy – počátky, indiánské státy, Kryštof Kolumbus	DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
objasní postavení	7	- charakterizuje období vlády	Jagellonci - český stát a velmoci,	DK – žáci vytvá-

českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-04		Jagellonců -objasní význam rostoucí moci Habsburků pro politický vývoj v Evropě -charakterizuje náboženské rozdělení Evropy v 16. století a jeho důsledky -porovná postavení českého státu v Evropě před nástupem Habsburků na český trůn a po něm -popíše vývoj vztahu habsburského panovníka a českých stavů -vysvětlí dopady stálého tlaku osmanské říše na Evropu	Vladislav Jagellonský, stavovská monarchie Reformace a protireformace absolutismus v Evropě - Evropa 16. století, absolutismus Habsburkové - Jednota bratrská, Rudolf II. Osmanská říše	řejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky D-9-5-05	7	-popíše průběh třicetileté války -rozliší cíle konkrétních států – účastníků války -na příkladech demonstruje hospodářské změny a důsledky války pro obyvatelstvo českých zemí -porovná poměr sil v Evropě před třicetiletou válkou a po ní	třicetiletá válka - český stát a velmoci v 17. století, Bílá hora, třicetiletá válka, Obnovené zřízení zemské důsledky třicetileté války	
	7	-v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo		
	8	-v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 7. ročníku	opakování učiva 7. ročníku	
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek D-9-5-06	8	- jmenuje znaky charakteristické pro barokní dobu - uvede příklady barokních umělců a vědců - rozpozná základní znaky barokního stylu na konkrétních stavbách, sochách a obrazech - uvede příklady barokních památek v různých evropských zemích - charakterizuje znaky „českého baroka“ - jmenuje české barokní umělce a popíše jejich vybraná díla - popíše rozdělení společnosti v barokní době - vysvětlí výhody manufakturní výroby oproti předchozím výrobním postupům - shrne klady a zápory působení jezuitů v českých zemích - charakterizuje hospodářskou situaci v českých zemích v 17. a 18. století	barokní kultura; čarodějnické procesy barokní architektura a malířství české baroko život v období baroka	DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video) DK – žáci umí vyhledat stavbu z konkrétního uměleckého slohu a s pomocí prostředků dostupných map (street view, panorama) či jiných virtuálních prohlídek konkretizují znaky slohu
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích	8	-uvede funkci parlamentu v anglické revoluci -popíše projevy absolutismu v západní a východní Evropě -vysvětlí rozdíl mezi kon-	absolutistická vláda ve Francii anglická revoluce samoděržaví v Rusku Osmanská říše osvícenství	DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombi-

a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-01		stituční a absolutistickou monarchii -chápe prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn -objasní vliv průmyslové revoluce na životní prostředí - vysvětlí důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur -objasní a na příkladech doloží význam osvícenství a reforem jako významné změny pro život člověka - popíše výsledek osvětských reforem v českých zemích	rozvoj vědy klasicismus osvětský absolutismus reformy Marie Terezie a Josefa II. vznik USA - válka za nezávislost, vznik USA	nují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě D-9-6-02	8	-objasní příčiny revoluce ve Francii -popíše průběh revoluce -uvede změny, ke kterým došlo v Evropě po napoleonských válkách -charakterizuje dopady vídeňského kongresu na evropskou politiku	Francouzská revoluce napoleonské období vídeňský kongres	VDO – Listina práv a svobod, ústava DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národnými hnutími vybraných evropských národů D-9-6-03	8	- vysvětlí důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur -objasní cíle národních a osvobozeneckých hnutí -charakterizuje revoluce v jednotlivých zemích -rozliší požadavky jednotlivých národů v Rakouské monarchii -porovná výsledky jednotlivých hnutí -popíše průběh národního obrození -uvede konkrétní příklady obrozeneckých snah významných osobností	průmyslová revoluce industrializace – charakteristika, důsledky pro společnost, sociální otázka národní hnutí revoluce 19. století - prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů metternichovský absolutismus Utváření novodobého českého národa	MDV – obroda českého jazyka, knihy, noviny
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek D-9-5-06	8	- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek se zaměřením na realismus, impresionismus, novorenesanci a novogotiku - doloží pronikání moderních uměleckých směrů do českého výtvarného umění, hudby a literatury	Romantismus realismus, impresionismus novogotika, novorenesance moderní umění – expresionismus, secese, kubismus	DK – žáci umí vyhledat některou z online galerií a získávat z ní informace o uměleckých směrech

vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií D-9-6-04	8	- vysvětlí rozdílné tempo modernizace, nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa a jejich důsledky -rozliší základní politické proudy -popíše průběh sjednocování Itálie a Německa -na příkladech doloží konflikty mezi velmocemi a jejich koloniální politiku -objasní příčiny a proces vzniku nepřátelských bloků -popíše vývoj USA ve 2. pol. 19. st.	modernizace viktoriánská Anglie, politické proudy sjednocení Itálie sjednocení Německa občanská válka v USA modernizace Ruska modernizace Japonska kolonialismus imperialismus bachovský absolutismus vznik Rakousko-Uherska	MKV – rasismus (otrokářství v USA)
	8	- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - charakterizuje emancipační úsilí žen - umí popsat rozvoj přírodních věd na přelomu 19. a 20. st.	rozvoj českého podnikání nacionalismus antisemitismus demokratizace emancipace žen rozvoj přírodních věd vliv moderní techniky rozvoj dopravy počátky sportu	VDO – občanská společnost DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D-9-7-01	8	-charakterizuje 1. polovinu 20. století jako období dvou světových válek - shrne události a důvody, které vedly k vypuknutí první světové války - vysvětlí rozdíl mezi příčinami první světové války a zámlinkou k jejímu rozpoutání - charakterizuje zapojení českých vojáků do bojů první světové války -objasní okolnosti vzniku samostatného Československa -na příkladech demonstuje vývoj a zneužití techniky ve válce	první světová válka československé legie únorová revoluce Říjnová revoluce Svět po první světové válce – politické, kulturní a sociální důsledky první světové války, mírová konference ve Versailles vznik Československa – Masaryk, Beneš, Štefánik „muži 28. října“	EGS – vznik SN, OSN
	8	-v rámci závěrečného opakování si systematicky utřídí probrané učivo 8. ročníku		
	9	-v rámci úvodního opakování si systematicky utřídí probrané učivo 8. ročníku	Opakování učiva 8. ročníku	
na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D-9-7-01	9	vysvětlí územní a politické změny v Evropě po 1. světové válce posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy vysvětlí pojmy: nástupnické státy, versailleský systém, Společnost národů, bolševická revoluce, bílí a rudí	1. světová válka a její důsledky: Versailleský systém - výsledek války, mírová konference poválečná krize - politický vývoj, krajní levice a pravice Svět ve válce 1939-1945: počátek 2. sv. Války - přepadení Polska, politika SSSR, útok na	EGS – vznik SN, OSN DK – žáci umí vyhledat online filmová zpracování událostí, kriticky posuzují jejich informační

		definuje základní mezníky 2. světové války, vybaví si její nejvýznamnější a přelomové události na příkladech demonstruje zneužití techniky ve 2. světové válce a jeho důsledky	severní a západní Evropu, bitva o Británii; boje na Balkáně, v Africe válka 1941-1943 – Přepadení SSSR, boje v Tichomoří, vstup USA, koalice válka 1944-1945 - Vylodění v Normandii, bitva v Ardenách, pád Berlína Poslední fáze války	obsah a identifikují příčiny jejich odlišností.
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů <i>D-9-7-02</i>	9	uvede příčiny a důsledky světové hospodářské krize charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech, rozpozná klady a zápory demokratických systémů -objasní souvislost mezi hospodářskou krizí a zesílením extrémních politických hnutí	poválečný svět – rozvrat hospodářství, obavy před dalším konfliktem poválečná krize - politický vývoj, krajní levice a pravice Evropa a svět ve 30. letech: hospodářská krize – charakteristika krize, radikalizace, pokusy o řešení	
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek <i>D-9-5-06</i>	9	-definuje základní znaky dobových uměleckých stylů -orientuje se mezi hlavními osobnostmi vědy, politiky, kultury	Kultura mezi válkami: meziválečná kultura - nové objevy, architektura, umění, sport československá meziválečná kultura - rozvoj školství, vědy, architektury; umění, sport (Dobové umělecké styly – secese, kubismus) Kultura 2. pol. 20. století:- Vesmírný výzkum, medicína, umění, sport, společenská hnutí	DK – žáci umí vyhledat stavbu z konkrétního uměleckého slohu a s pomocí prostředků dostupných map (street view, panorama) či jiných virtuálních prohlídek konkretizují znaky slohu
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu <i>D-9-7-03</i>	9	- uvede příčiny a důsledky světové hospodářské krize - objasní souvislost mezi hospodářskou krizí a zesílením extrémních politických hnutí - rozpozná klady a zápory demokratických systémů - vysvětlí pojmy: stalinismus, gulag, fašismus, nacismus - charakterizuje důsledky existence totalitních systémů, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	Evropa a svět ve 30. letech: Nacistické Německo situace před 2. sv. válkou- vznik osy zla, politika ústupků SSSR - gulagy, Stalin, sovětské hospodářství	VDO – vznik totalitních systémů MDV – propaganda
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv <i>D-9-7-04</i>	9	-uvede příklady antisemitismu, rasismu - zhodnotí jejich nepřijatelnost	Svět ve válce 1939-1945: charakteristika 2. sv. války - vyhlazovací válka, letecká válka, masové zabíjení	OSV + VDO – holocaust DK – žáci umí vyhledat online filmová zpracování událostí a posoudí získané informace.
zhodnotí postavení Československa v evropských souvis-	9	-objasní postavení Československa po 1. světové válce -pojmenuje vnitřní problémy	problémy Československa - hospodářská situace, mnohonárodnostní stát, spory o hranice	VDO – volební systém, formy vlády, totalitní

lostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí D-9-7-05	nového státu -porovná ekonomický vývoj u nás a ve světě -charakterizuje politickou scénu, vysvětlí pojem koaliční vláda -vymezí 2. republiku -rozliší jednotlivé části odboje -objasní sílící vliv komunistů na dění na domácí politické scéně -uvede příklady začleňování Československa do východního bloku -charakterizuje poválečný vývoj, popíše únorový převrat -na příkladech doloží zneužití moci KSČ -rozpozná znaky totalitní společnosti -popíše události roku 1968, objasní jejich průběh v souvislosti s mezinárodním postavením Československa -charakterizuje období normalizace a postupný proces uvolňování v 80. letech -objasní události v roce 1989 a rozpad Československa - analyzuje příčiny rozpadu sovětského bloku, svržení komunistických režimů - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - objasní pojmy. NATO, EU	Charakteristika Československa – ústava, strany, spolky, zahraniční politika, hospodářství Československo – 30.léta: Hospodářská krize v Československu – charakteristika, ohrožení demokracie cesta k Mnichovu – Rostoucí tlak, obrana Československa Mnichov, druhá republika Československo v období 2. světové války: Protektorát - vyhlášení protektorátu, protesty a odvěta, počátky odboje, kolaborace, život a kultura za okupace zahraniční odboj - exilová vláda, zahraniční jednotky Heydrich - vyhlazování v protektorátu, atentát, heydrichiáda obnova odboje - charakteristika, zahraniční pomoc, partyzánské oddíly zahraniční odboj pokračuje – úsilí o obnovu republiky, československo-sovětská smlouva, vojenské jednotky Osvobození – Slovenské národní povstání, košický vládní program, osvobozování republiky, květnové povstání, pražské povstání Československo po válce: obnovená republika - obnova republiky, vláda Národní fronty, odsun, poválečné soudy, zahraniční politika únor 1948 – charakteristika,, nástup totality, exil totalita - politické procesy, znárodnění, kolektivizace, plánované hospodářství, zahraniční politika; kultura, věda, sport podřízeny ideologii ČSSR, ČR: rok 1968 - pokusy o reformy, Pražské jaro, okupace normalizace – charakteristika, život za normalizace, disent, oficiální kultura, cenzura, věda, technika, sport sametová revoluce – charakteristika, polistopadový vývoj, rozpad Československa postavení ČR na konci 20. st. - politický systém, společnost, postavení ve světě, kultura, věda, sport	režim, Listina práv a svobod, Charta 77 MDV – propaganda DK – žáci vytvářejí referáty dle vlastního výběru v digitální podobě a kombinují v nich různé formáty dat (obrázky, text, zvuk, video)
vysvětlí příčiny a	9 - vysvětlí příčiny a důsledky	Svět po válce:	EGS – OSN,

důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků <i>D-9-8-01</i> vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce <i>D-9-8-02</i>		vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí: berlínská krize, korejská válka, karibská krize, studená válka, železná opona - posoudí postavení rozvojových zemí, popíše a uvede příklady rozpadu koloniálního světa	poválečná situace - vznik OSN, Postupimská konference, Norimberský proces, slábnoucí spolupráce vítězů poválečná polarizace – konec spolupráce vítězů, rozdělený Berlín, NATO, EHS, země východního bloku, korejská válka studená válka – rozpad kolonialismu, studená válka, berlínská krize, karibská krize, USA jako supervelmoc, EU, protesty ve východním bloku, rozpad	NATO, Varšavská smlouva EGS – začlenění ČR do integračního procesu
posoudí postavení rozvojových zemí <i>D-9-8-03</i>	9	- popíše rozpad koloniálního systému, - posoudí a na příkladech rozliší postavení rozvojových zemí	rozpad kolonialismu	VDO – apartheid, rasová segregace
prokáže základní orientaci v problémech současného světa <i>D-9-8-04</i>	9	- analyzuje příčiny rozpadu sovětského bloku, svržení komunistických režimů - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - objasní pojmy. NATO, EU	svět na konci 20. st.- sjednocování, rozpady, ohniska konfliktů, světové problémy	VDO – formy vlády MDV – sdělovací prostředky a politika

5.13 FYZIKA

5.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět fyzika je vyučován od 6. do 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Charakter výuky je činnostní. Výuka fyziky bude orientována tak, aby žáci poznatky poznávali na základě individuálních nebo skupinových pokusů, aby vyslovovali svým způsobem závěry, naučili se chápat smysl učení ve fyzice. Je potřebné, aby si žáci uvědomovali, že současný rychlý rozvoj techniky souvisí s rozvojem vědy. Fyzika zapadá do celkového záměru Tvořivých škol - zlepšit technickou vzdělanost mládeže.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami

- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce –kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě a pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.13.2 Osnovy

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma/kompetence
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	6	- rozlišuje látku a těleso - dovede uvést příklady látek a těles - správně používá pojem atom, molekula, iont - má představu o tom z čeho se skládá atom - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynou - s pomocí aplikace si vyzkouší změny skupenství různých látek při různých teplotách	Úvod Látka a těleso Částicové složení látek, složení atomu, molekul Skupenství látek Aplikace Tinybop	EV - změny skupenství počasí, srážky EGS - možnost vzniku eroze Digitální kompetence
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a těleso F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	6	- ovládá značky a jednotky základních veličin - vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změří délku, zapíše výsledek vyjádří v různých jednotkách - změří hmotnost, čas, objem, rychlost, teplotu, hustotu, sílu, rychlost - s pomocí aplikace převádí jednotky	Fyzikální veličiny a jejich měření Délka Hmotnost Čas Rychlost Teplota Objem Hustota Síla Aplikace Vše-V-Jednom Kalkulačka	OSV Projekt - 2x měř, jednou řeš Digitální kompetence

F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	6	- porozumí pojům (atom, molekula, iont) - na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou 2 tělesa el. přitahovat nebo odpuzovat - pozná, zda jde o kladný či záporný iont - ověří, jestli na těleso působí el. síla, existence el. pole	Elektrické vlastnosti těles Elektrování třením Atom a jeho složení Elektrický náboj, iont Elektrická síla, el. pole Elektrický výboj, blesk, ochrana proti němu	MDV - informace v médiích o mikrosvětě
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole	6.	- zjistí, zda na těleso působí magnetická síla - dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích - dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry - ověří existenci magnetického pole - pomocí aplikace kompas určí světové strany	Magnetismus Magnety, vlastnosti Působení magnetu na tělesa Magnetická indukce, magnetování Magnetické pole, indukční čáry Magnetické pole Země, kompas Aplikace Compass 360 Pro	OSV - práce s buzo- lou, orientace na mapě Digitální kompetence
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	6.	- objasňuje účinky el. proudu - naučí se jmenovat výhody, nevýhody el. energie - bude rozlišovat el. články, akumulátory - pozná zdroje el. napětí - sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu - bude umět používat základní schématické značky - seznámí se se zásadami bezpečného zacházení s el. Spotřebiči - umí v aplikaci zapojovat jednoduché elektrické obvody	Elektrický obvod Účinky el. proudu Elektrický proud, napětí Elektrický proud v kapalinách a plynech Magnetické vlastnosti el. proudu, Elektromagnet Elektrický obvod, schéma Elektrické spotřebiče Aplikace Crocodile	OSV - bezpečné zacházení s elektro spotřebiči, první pomoc Digitální kompetence
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	7.	- rozhodne, zda je dané těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jinému tělesu, relativnost	Opakování 6. roč. Pohyb tělesa pohyb a klid tělesa, jejich relativnost	
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	7.	- změří dráhu, čas - určí průměrnou rychlost - používá s porozuměním vztah $v=s/t$ - při řešení úloh znázorní grafem závislost dráhy na čase, určí z něj dráhu - vytvoří graf závislosti v MS Excel	dráha a čas okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb kreslení grafů MS Excel	MDV MKV Projekt: Graf. záznam z jízdy autem Digitální kompetence
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druh sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	7.	- rozeznává jednotlivé druhy sil - užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu, drsnosti ploch - určí graficky výslednici - určí výslednici sil v aplikaci - určí pokusem těžiště tělesa	Síly a jejich vlastnosti síla a její měření vzájemné působení těles třecí síla, gravitační síla skládání sil výslednice sil těžiště Newtonovy zákony tlak, tlaková síla	OSV - bezpečnost silničního provozu EV - doprava (rozložení nákladu) Digitální kompetence

			Fyzikální HTML5 aplikace Walter Fendt	
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	7.	- užívá vztah mezi tlakem, tlakovou silou, obsahem plochy užívá - Pascalův zákon – funkce hydraulických zařízení - vysvětlí vznik hydraulického tlaku - používá vzorec k řešení problémů a úloh - objasní vznik vztahové síly	Kapaliny Pascalův zákon vlastnosti kapalin hydrostatický tlak vztahová síla, Archimédův zákon plavání těles	VDO MKV OSV - záchrana tonoucího
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	7.	- získá představu o vlastnostech plynů - vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě - pochopí význam meteorologických prvků (tlak vzduchu, vlhkost, proudění..) - najde na internetu meteorologické informace	Plyny vlastnosti plynů atmosférický tlak a jeho měření vztahová síla na těleso tlak plynu v uzavřené nádobě základy meteorologie Portál ČHÚ	EV - předpověď počasí, znečištění ovzduší exhalace VDO OSV MDV MKV Digitální kompetence
F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	7.	- rozpozná zdroje světla - využívá poznatků, že světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu - vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách - využívá zákona o odrazu světla - pokusně určí rozdíl mezi zrcadly - pomocí aplikace určí úhly odrazu světla	Světelné jevy světlo, zdroj světlo přímočaré šíření světla rychlost světla stín, polostín zatmění Slunce a Měsíce odraz světelného paprsku zrcadla Aplikace algodoo	EGS - využití zrcadel (sluneční elektrárny.) OSV - bezpečnost sil. Provozu PŘ - mikroskopy VDO MDV MKV Digitální kompetence
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	7.	- rozhodne na základě znalostí druh lomu světla - zvládne pojmy krátkozrakost, dalekozrakost - popíše optické přístroje - vysvětlí vznik duhy v přírodě - pomocí aplikace určí úhly odrazu světla	lom světla optické čočky rozklad světla barva těles Aplikace algodoo	Digitální kompetence
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	8.	- rozumí pojmu mech. práce a výkon, využívá vztah $W=F \cdot s$ a $P=W/t$ při řešení problémů a úloh - z vykonané práce určí změnu polohové a pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností - najde na internetu příkon, výkon a účinnost různých domácích spotřebičů	Opakování 7.roč Práce a energie Mechanická práce Výkon Polohová a pohybová energie Přeměny energie Jednoduché stroje (páka, kladka) Účinnost Práce s internetovým vyhledávačem	EV - železniční, silniční doprava VDO (řešení problémů) OSV (rozvíjení dovedností, schopností) Digitální kompetence
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní	8.	- vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - rozpozná v přírodě a v praktickém životě formy tepelné výměny (zařazením, vedením)	Tepelné jevy Vnitřní energie tělesa Teplo Tepelná výměna Kalorimetrická rovnice	EGS - tepelná izolace šetření energií EV - železniční, silniční, letecká do-

prostředí		- porozumí tepelným motorům a jejich funkci - rozpozná jednotlivé skupenské přeměny, uvede praktický příklad - s pomocí aplikace si vyzkouší změny skupenství různých látek při různých teplotách	Šíření tepla prouděním, zářením Tepelné motory Změny skupenství (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) Aplikace Tinybop	prava EGS - globální oteplování Země - skleníkový efekt EV - změny skupenství, předpověď počasí, voda Digitální kompetence
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	8.	- určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku - pozná, že pro šíření zvuku je podmínkou látkové prostředí - využívá poznatky, že rychlost zvuku závisí na prostředí - chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu - dovede objasnit vznik ozvěny - zjistí, že výška tónu závisí na kmitočtu - určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku - vyhledá na internetu informace ohledně prahu slyšitelnosti u různých živočichů	Zvukové jevy Vlastnosti pružných těles Vlnění, akustika Zvuk, zdroj zvuku Šíření zvuku Infrazvuk, ultrazvuk Odraz zvuku, ozvěna Vnímání zvuku, hlasitost Ochrana před nadměrným hlukem Internetový vyhledávač	EV - nadměrná hladina zvuku Digitální kompetence
F-9-6-02 změří elektrický proud a napětí F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	8.	- na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se tělesa budou přitahovat, odpuzovat - objasní účinky el. proudu, změří el. proud a el. napětí - dodržuje pravidla bezpečné práce - pochopí vlastnosti odporu - volí k spotřebičům vhodný zdroj napětí - popíše funkci transformátoru při přenosu el. energie - popíše nepříznivé vlivy při výrobě el. energie na životní prostředí - dokáže popsat způsob výroby a přenosu el. Energie - vypracuje v MS Excel tabulku spotřeby energie, vyhledá na internetu ceny energií	Elektrický proud Elektrický náboj Elektrický proud a jeho měření Ohmův zákon Elektrický odpor Zapojování rezistorů Reostat, vnitřní odpor zdroje Zapojování zdrojů I Výkon elektrického proudu Elektrická energie Výroba elektrické energie MS Excel, internetový prohlížeč	EGS - šetření el. energií (žárovka, zářivka), alternativní zdroje energie vliv na životní prostředí, trendy UV záření Projekt - naše domácnost (spotřeba el. energie) Digitální kompetence
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	9.	- prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s I a na příkladech z praxe objasní jeho využití v elektromagnetech - vysvětlí princip činnosti stejnosměrného elektromotoru - uvede příklady využití elektromotoru v praxi - předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívkce a ukáže na čem závisí jeho hodnota a směr	Opakování 8.roč Elektromagnetické jevy Magnetické pole přímého vodiče Vzájemné působení vodičů Magnetické pole cívky s proudem Elektromagnet Působení magnetického pole na cívku s I Elektromotor Elektromagnetická indukce	
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého	9.	- objasní vznik střídavého I při otáčení magnetu v blízkosti cívky nebo otáčením cívky v magnetickém	Střídavý proud Vznik střídavého proudu Měření střídavého proudu	ENV - vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj

		poli - z konkrétního grafu určí pevnou periodu stříd. I (napětí), kmitočet - objasní princip činnosti alternátoru, popíše přeměny energie - změří střídavý I, U	du Transformátory Alternátor Rozvodová elektrická síť	
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	9.	- určí p, uvede příklady praktického využití transformace - popíše a zdůvodní využití transformátoru v rozvodní síti - vysvětlí význam uzemnění u dom. spotřebičů - popíše konkrétní důvody nebezpečí - ukáže v zásuvce kolík a vysvětlí jeho funkci - objasní nebezpečí zkratu - vysvětlí, proč je nebezpečný dotyk vodivých částí zdírek - řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními - vyhledá na internetu informace o první pomoci při zásahu elektrickým proudem	Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními Elektrické spotřebiče v domácnosti Ochrana před úrazem elektrickým proudem První pomoc při úrazu el. proudem Internetový vyhledávač	Digitální kompetence
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	9.	- pokusem ukáže, jak se mění odpor termistoru při jeho zahřívání a odpor fotorezistoru při osvětlení - zapojí polovodičovou diodu nebo svítivku (ledku) v propustném a závěrném směru - uvede příklad využití usměrňujícího účinku polovodičové diody - objasní přeměny energie ve slušném článku a uvede příklady jeho využití - na internetu se seznámí s fungováním diod	Vedení elektrického proudu v polovodičích Jak lze změnit odpor polovodičů PN přechod Polovodičová dioda jako usměrňovač Další součástky přechodem PN Youtube – Ne(z)kreslená věda	Digitální kompetence
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	9.	- s využitím poznatků z chemie popíše základní stavební částice atomu - popíše složení jádra - pochopí pojmy izotop, nuklid - uvede základní druhy radioaktivního záření, objasní podstatu, porovná jejich vlastnosti - popíše možnosti ochrany před jaderným zářením - objasní příklady využití radionuklidů - popíše řetězovou jadernou reakci a objasní nebezpečí jejího zneužití v jaderných zbraních i možnosti využití v jaderných reaktorech a jad. elektrárnách - vysvětlí, k jakým přeměnám energie dochází v jaderné elektrárně - porovná výhody, nevýhody 3 typů elektráren - popíše, jak je v současné době za-	Atomy a záření Historie objemu atomu Bohrov model atomu Atomová jádra Izotopy a nuklidy Radioaktivita Využití jaderného záření Bezpečnost při práci s radioaktivními materiály Jaderná energie Jaderné reakce Uvolňování jaderné reakce Jaderný reaktor Jaderná energetika Svět energie – jaderné elektrárny 3D	VDO - problémy v širších souvislostech ENV - využívání energie PROJEKT: KONFERENCE O ELEKTRÁRNÁCH ENV - zdroje surovinové, energetické, vyčerpatelnost Digitální kompetence

		jišťována bezpečnost provozu jaderných elektráren - s pomocí aplikace si osvojí poznatky o fungování jaderné elektrárny		
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	9.	- popíše, z čeho se skládá sluneční soustava - vyjmenuje planety podle vzdálenosti od Slunce - porovná poznatky ze zeměpisu s podrobnějšími informacemi o planetách, Slunci, Měsíci pomocí literatury, internetu - orientuje se v základních souhvězdích - sleduje ve sdělovacích prostředcích výzkum kosmu a má přehled o historii kosmonautiky - pomocí aplikace určí polohu některých planet a hvězd	Země a vesmír Sluneční soustava Naše galaxie Kosmonautika Aplikace Sky Map View	ČSV - dělení času, střídání ročních období Z - země, vesmírné těleso, časová pásma D - historie dobývání vesmíru vývoj kosmologických představ ITK - informace na portálech, knihovnách, databázích Digitální kompetence

5.14 CHEMIE

5.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Vyučovací předmět chemie je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis, chemické praktikum), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně a písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s praktickým řešením problémů.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami

Průřezová témata

Předmětem se prolínají průřezová témata:
OSV, EV, MV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- žáci vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- používají odbornou terminologii
- samostatně měří, experimentují a porovnávají získané informace
- nalézají souvislosti mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se
- vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuze a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textu a záznamu
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

- žáci respektují přesvědčení druhých lidí
- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- žáci dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla při práci s fyzikálními přístroji
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.14.2 Osnovy

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek	8.	Rozděluje fyzikální tělesa a látky Uvědomuje si význam chemie v životě člověka	Úvod do chemie Vlastnosti látek Chemické děje	OSV EV MV

		Rozlišuje látky dle jejich vlastností Rozezná fyzikální a chemický děj	Historie chemie (praktická chemie, prachemie, alchymie) Vyhledávání historických chemických dokumentů na youtube	Digitální kompetence
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	8.	Uvede zákl. chem. a fyzikální vlastnosti látek Rozliší známé látky dle jejich vlastností Rozpozná skupenství látek a jejich změny Navrhne jednoduché pokusy a popíše je, popíše společné a rozdílné vlastnosti látek Vyhledává v tabulkách fyzikální a chem. hodnoty chem. látek Uvede zásady bezpečnosti práce Uvede příklady nebezp. látek	Vlastnosti látek Zásady bezpečné práce Nebezpečné látky Mimořádné události Aplikace VideoScience- videa chem. experimentů	OSV EV Digitální kompetence
Rozlišuje směsi a chem. látky Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek ze směsí o známém složení Uvede příklady oddělování složek v praxi Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	8.	Rozliší různé druhy směsí (suspenze, emulze, pěna, aerosol), uvede příklady ze života Uvede příklady pevné, kapalně, plynné směsi Správně používá pojmy (složky, roztok, rozpouštědlo, koncentrovaný) Aplikuje poznatky o vlivech na rozpouštění Vysvětlí pojem nasycený, nenasycený roztok Popíše filtrační a destilační aparaturu Vysvětlí princip filtrace, destilace, usazování, krystalizace	Směsi Oddělování složek ze směsí Roztoky Filtrace, destilace, usazování, krystalizace, sublimace Druhy vod, čištění odpadní vody, úprava pitné vody Složení vzduchu, čistota ovzduší Vypracování prezentace na téma směsi	OSV EV MV Digitální kompetence
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech Orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chem. reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	8.,9	Doloží na příkladech že se látky skládají z pohybujících se částic Slovně popíše složení atomu a vznik aniontu a kationtu Používá značky a názvy chemických prvků Vysvětlí, co udává protonové číslo Vyhledává v tabulkách chemické prvky Používá pojmy chem. prvek, sloučenina ve správných souvislostech, rozliší chem. značku a vzorec Ze vzorce odvodí složení sloučeniny Uvede praktické využití kovů a jejich slitin Uvede praktické využití nekovů Popíše rozdíl mezi kovy a nekovy Orientuje se v periodické soustavě prvků Rozliší reaktanty a produkty Provede jednoduché chemické	Částicové složení látek Chemické prvky Chemické sloučeniny Chemické reakce Klasifikace chemických reakcí Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí Redoxní reakce Energie a chem. reakce Hořlaviny Zákon zachování hmotnosti Redoxní reakce Elektrolýza Exotermické, endotermické reakce Redoxní reakce v praxi Aplikace Chem3D- prohlížeč 3D molekul	EV MV Digitální kompetence

Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí Orientuje se na pH stupnici, změří reakci roztoku univerzálním pH papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	8.	Určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech, sulfidech, halogenidech, solích, kyselinách a hydroxidech Zapíše z názvů vzorců sloučenin jejich názvy a naopak Popíše vlastnosti a použití daných sloučenin a posoudí jejich vliv na životní prostředí Rozliší kyselé a zásadité roztoky Orientuje se v pH stupnici Bezpečně rozpouští chem. látky Bezpečně ředí chem. látky Bezpečně provede neutralizaci roztoků kyselin a hydroxidů Uvede příklady neutralizace v praxi Rozliší látky, patřící mezi soli Uvede příklady přípravy solí Popíše složení stavebních pojiv Vysvětlí pojem keramika, uvede příklady užití keramiky v praxi	Anorganické sloučeniny (halogenidy, oxidy, kyseliny, sulfidy, hydroxidy) Kyselost a zásaditost roztoků, pH stupnice Neutralizace Soli, průmyslová hnojiva, stavební pojiva aplikace Chemical Elements- procvičování značek chem. prvků	EV OSV Digitální kompetence
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	9.	S pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet složení roztoků (hmotnostní zlomek, hmotnost roztoku, hmotnost rozpuštěné látky) Připraví požadovaný roztok	Složení roztoků Chemické reakce Chemické rovnice Výpočty n, M, c Úpravy chemických rovnic Význam chemické rovnice (včetně použití látkového množství) Jednoduché výpočty z chemických rovnic s použitím vztahů pro n, M, m, V, c	EV OSV
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	9.	Rozliší anorganické a organické sloučeniny Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití Uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu	Organické sloučeniny Uhlovodíky Paliva Uhlovodíky a automobilismus	EV OSV MV
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	9.	Rozliší pojmy: uhlovodíky, deriváty uhlovodíků Na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší uhlovodíkový zbytek a charakteristickou skupinu rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, kyseliny octové, formaldehydu a acetonu Uvede vlastnosti a použití těchto látek Uvede reaktanty a produkty esterifikace	Deriváty uhlovodíků Aplikace Chemik- procvičování chem. reakcí	OSV EV Digitální kompetence
Uvede příklady zdrojů	9.	Rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a	Přírodní látky	EV

bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů		vitamíny, uveďte příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Sacharidy Tuky Bílkoviny Vitamíny Fotosyntéza	OSV MV
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	9.	Doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka Uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby Vysvětlí pojem biotechnologie, uvede příklady biotechnologií Na konkrétních příkladech doloží jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet Vyjmenuje nejznámější chem. podniky v okolí, uvede příklady jejich výroby a uvede možná nebezpečí při vzniku havárií Na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožující zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií v blízkosti bydliště Uvede příklady znečišťování Bezpečně zachází s chemikáliemi v domácnostech Rozpozná označování nebezpečných látek Uvede příklady otravných látek a způsoby ochrany proti nim Uvede příklady drog a zná jejich účinky a následky	Chemie a společnost - chemické výroby - otravné látky - pesticidy - biotechnologie, enzymy - léčiva - drogy - detergenty - plasty a syntetická vlákna - chemie a životní prostředí - ochrana za mimořádných situací - chemie a potraviny Vyhledávání dokumentů týkající se negativních vlivů chemie na životní prostředí-youtube Ukázky zásahů záchranných složek-youtube	EV OSV MV VDO Digitální kompetence

5.15 PRAKTICKÉ ČINNOSTI

5.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 1.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět praktické činnosti se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně.

Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Pracovní výchova patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1.stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem
 - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
 - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
 - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
 - lidové zvyky, tradice a řemesla
1. Konstrukční činnosti
 - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
 - sestavování modelů
 - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

2. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

5.15.2 Osnovy – 1.stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	1.	Propichuje různé druhy materiálů, navléká menší předměty, provléká, svazuje k sobě, lisuje přírodniny, nalepuje, určuje vlastnosti materiálu – tvar, barva, povrch, tvrdost.	Práce s drobným materiálem přírodniny: - plody, semena - listy - větvičky - šišky - korálky	
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	1.	Hněte, válí a stlačuje modelovací hmotu, podle potřeby přidává, ubírá, ohýbá a tvaruje do daného tvaru	Práce s modelovací hmotou	
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	1.	Trhá papír, překládá, skládá do určeného tvaru. Stříhá a vystřihuje z dané šablony i samostatně. Nalepuje na určená místa	Práce s papírem	Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	1.	Sestavuje modely podle předlohy i podle představy z jednotlivých stavebnic	Práce montážní a demontážní	
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	1.	Pozoruje a ověřuje podmínky života rostlin, zaznamenává jednoduchá pozorování, zhodnocuje výsledky svých pozorování	Pěstitelské práce	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
Pečuje o nenáročné rostliny	1.	Provádí základní úkony ošetřování a pěstování jednoduchých rostlin, sází semínka, pečuje o rostlinu.	Pěstitelské práce	
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	2.	Spojuje, slepuje k sobě různé druhy drobných přírodnin, vytváří jednoduché objekty, vystřihuje, dolepuje, ohýbá, omotává přírodniny	Práce s drobným materiálem přírodniny: - skořápky ořechů - šišky, plody - drátky Pinterest: https://cz.pinterest.com/pin/661536632772418140	Osobnostní a sociální výchova – kreativita DK – využití vhodných materiálů na internetu.
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z	2.	Hněte, válí, stlačuje a dělí na části modelovací hmotu, dle potřeby vhodně ubírá a při-	Práce s modelovací hmotou - šňůrková technika - modelování v ploše	

tradičních i netradičních materiálů		dává Osvojuje si základy bezpečnosti a dodržuje hygienu práce		
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	2.	Překládá a skládá různé druhy papíru. Vystřihuje a nalepuje. Odměřuje, nastřihává, proplétá, zjišťuje a porovnává pružnost různých druhů papírů	Práce s papírem a kartonem	
Připravuje tabuli pro jednoduché stolování	2.	Upravuje rodinný stůl pro každodenní stolování, případně i pro rodinnou oslavu.	Jednoduchá úprava stolu	
Chová se vhodně při stolování	2.	Učí se chovat společensky u stolu (správně sedět, držet příbor, nemluvit s plnými ústy, používat ubrousek, po jídle odkládat příbor)	Pravidla správného stolování	
Provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	2.	Pěstuje některé plodiny (např. hrách, fazole, ředkvička, letničky) Na základě svých pozorování zaznamenává výsledky svých pozorování	Pěstitelské práce Klíčení https://www.youtube.com/watch?v=ZggvufpCHB0	DK – využití vhodných materiálů na YouTube
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	3.	Hněte, válí, stlačuje a dělí na části keramickou hlinu nebo modelovací hmotu, vytváří různé objekty. Osvojuje si základy bezpečnosti a dodržuje hygienu práce.	Práce s keramickou hlinou nebo modelovací hmotou. Postup výroby domácí modelovací hmoty: https://www.youtube.com/watch?v=sc8tJp6Kdrw	DK – využití vhodných materiálů na YouTube
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	3.	Sestavuje modely podle předlohy i podle představy z jednotlivých stavebnic	Práce montážní a demontážní	
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	3.	Překládá, skládá do určeného tvaru. Střihá a vystřihuje podle dané šablony i podle své fantazie.	Práce s papírem	Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	3.	Překládá a skládá různé druhy papíru podle předlohy, vystřihuje a nalepuje. Odměřuje, nastřihává, proplétá, zjišťuje a porovnává pružnost různých druhů papírů.	Práce s papírem a kartonem	
Pečuje o nenáročnou rostlinu.	3.	Provádí základní úkony ošetřování a pěstování jednoduchých rostlin, sází semínka, pečuje o rostlinu.	Pěstitelské práce	
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	4.	Vytváří výrobky z tradičních materiálů lidových tradic, vytváří jednoduché figurky, barví malé textilie, zdobí kraslice	Práce s drobným materiálem -šustí, sláma -lidové pečivo (kynuté, nekynuté) -batika -zpracování kraslic	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jedno-	4.	Sestavuje jednoduché pohyblivé modely podle předlohy	Prostorové a pohyblivé modely	

duchého náčrtu				
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	4.	Ošetřuje pokojové rostliny – přesazuje a rozmnožuje, zalévá, kypří, rosí, hnojí, pěstuje rostliny hydroponicky	Pěstitelské práce – pěstování pokojových rostlin	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	4.	Připravuje jednoduchou snídani nebo přesnídávku, jednoduché pohoštění ze studené kuchyně. Upravuje ovoce a zeleninu za studena	Příprava pokrmů	
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představitosti různé výrobky z daného materiálu	4.	Provádí přiměřené základní praktické činnosti s papírem a kartonem	Práce s drobným materiálem - práce s papírem a kartonem Vytvoření dekorace na zeď https://www.youtube.com/watch?v=mTpxqGklqL0	DK – využití vhodných materiálů na YouTube
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	4.	Udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu Práce s textilem - přední steh - obnitkovací steh - přišívání dvoudírkového knoflíku	Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	4.	Sestavuje jednoduché modely z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly	Montáž a demontáž základních spojů jednoduchých modelů	Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	4.	Bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (elektrické a plynové)	Základní vybavení kuchyně bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu	
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	5.	Seznámí se se základními nástroji a pomůckami, s jejich účelem, způsobem použití, s jejich vlastnostmi	Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálů bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	5.	Osvojuje si správné pracovní dovednosti a návyky při organizaci, plánování a vlastní pracovní činnosti při zachování bezpečnosti a hygieny práce	Konstrukční činnosti bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	5.	Poznává pěstitelský materiál, nářadí a pomůcky a správně s nimi pracuje	Pěstitelské práce – příprava půdy a osiva, výsev, kypření, pletí, zalévání, jednání, sklizeň	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	5.	Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce	Pěstitelské práce – možná rizika při neopatrném zacházení s nářadím, zeminou a hnojivem první pomoc při úrazu	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
Udržuje pořádek a	5.	Provádí základní úklid pra-	Příprava pokrmů – kuchyně	

čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni		covních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čistícími prostředky (mytí nádobí, úklid pracovních ploch)	bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu	
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	5.	Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, provádí pozorování a pokusy v koutku přírody Zaznamenává výsledky svých pozorování	Pěstování a rozmnožování pokojových rostlin	
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	5.	Vkusně upraví stůl, učí se pravidla správného stolování.	Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování. Skládání ubrousků: https://www.youtube.com/watch?v=24oshr5IjWI	DK využití vhodných materiálů na YouTube

5.15.3 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Začleněné tematické celky:

- Práce s technickými materiály
- Pěstitelské práce, chovatelství
- Příprava pokrmů
- (Povinný tematický celek "Svět práce" ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je vyučován v rámci předmětu Výchova k občanství.)

Vyučuje se v 6. - 8. ročníku jednu hodinu týdně. Třídy se kvůli kapacitě specializovaných učeben půlí na chlapce a dívky, všechny skupiny ale absolvují všechny tematické okruhy. Výuka praktických činností probíhá ve třídách, v kuchyňce, v dílně nebo na školním pozemku.

Výuka je ve všech okruzích pojata cyklicky: v 6. a 7. ročníku se postupně probere celý okruh, v 8. ročníku následuje jeho rekapitulace a prohloubení.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- získávání praktických, zejména manuálních pracovních dovedností a návyků
- plánování, organizaci a hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu
- soustavné vedení k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci

- získávání nejen důležitých základních pracovních návyků a dovedností, ale také důležitých informací ze sféry výkonu práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání
- motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení

Kompetence k řešení problému

- na modelových příkladech učíme žáky užívat různé algoritmy řešení problémů
- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

- žáci respektují přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- žáci dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.15.4 Osnovy – 2. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	6.	umí pojmenovat přístroje a stroje, které slouží pro práci se dřevem rozumí návodům k použití přístrojům, orientuje se v technické dokumentaci pro plánovaný výrobek si připraví náčrt včetně rozměrů jednotlivých dílů pro plánovaný výrobek si připraví potřebný materiál, nástroje a přístroje pro plánovaný výrobek zvolí vhodné postupy svou práci si rozvrhne v čase	ukázka technického náčrtu - nárys, bokorys, půdorys popis pracovního postupu přehled nástrojů, přístrojů a strojů pro práci se dřevem, jejich fungování návody k přístrojům a pomůckám (vrtačka, barvy) ukázka programu technického kreslení autoCAD	Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému Digitální kompetence
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-02-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	6.	zná vlastnosti různých druhů dřeva a umí je poznat uvědomuje si význam dřeva v každodenním životě pro plánovaný výrobek aplikuje potřebné postupy při práci se dřevem dřevěné díly umí orýsovat, uříznout a zabrousit hrubé dřevěné povrchy umí ohoblovat a povrchově upravit barvením nebo mořením výrobek umí zkompletovat z dílů	základní postupy při práci se dřevem - měření - řezání - broušení - pilování - hoblování - vrtání - spojování - barvení Dle časových a materiálových možností: - dlabání - moření	EVVO – uvědomuje si důležitost ochrany lesa jako nejdůležitějšího ekosystému Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	6.	v učebně se chová v souladu s bezpečnostními zásadami poskytne první pomoc při úrazu Z návodů vyčte a řídí se bezpečnostními pokyny k použití přístrojů a materiálů S odpady nakládá podle bezpečnostních pokynů	obecné zásady bezpečnosti v učebně první pomoc při nejčastějších úrazech při práci se dřevem návody k přístrojům a pomůckám (vrtačka, barvy)	EVVO – ekologické nakládání s odpady Osobnostní a sociální výchova – vzájemná komunikace a spolupráce
volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	6.	provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném termínu a rozsahu - pěstuje vybrané druhy rostlin - stará se a kontroluje vývoj rostlin - používá správně pracovní nástroje - zlepšuje školní prostředí	bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu Pěstitelské práce a chovatelství - praktické práce na školním pozemku (příprava půdy, setí, sázení, zavlažování, pletí, hnojení, kompostování) - zásady pěstování rostlin - základy ošetřování pokojových rostlin	Osobnostní a sociální výchova EVVO
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje kuchyňské spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc	6.	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - připraví jednoduché pokrmy na základě pracovního postupu	Příprava pokrmů - kuchyně (vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu) - první pomoc při úrazu - potraviny (nákup, skladování) - příprava pokrmů (za studena, tepelná úprava) Vyhledávání různých receptů jídel na internetu	Osobnostní a sociální výchova Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému Digitální kompetence
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	7.	umí pojmenovat nástroje, přístroje a stroje, které slouží pro práci s plasty a kovy rozumí návodům k použití přístrojům, orientuje se v technické dokumentaci pro plánovaný výrobek si připraví náčrt včetně rozměrů jednotlivých dílů pro plánovaný výrobek si připraví potřebný materiál,	technický náčrt - nárys, bokorys, půdorys popis pracovního postupu přehled nástrojů, přístrojů a strojů pro práci s plasty a kovy, jejich fungování návody k přístrojům a pomůckám (vrtačka, barvy)	Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému Digitální kompetence

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí		nástroje a přístroje pro plánovaný výrobek zvolí vhodné postupy svou práci si rozvrhne v čase	podle možností – páječka, bruska Vyhledávání technických dat dílenských strojů	
	7.	zná vlastnosti různých druhů plastů a umí je poznat uvědomuje si všudypřítomnost plastů a jejich výhody a nevýhody pro plánovaný výrobek aplikuje potřebné postupy při práci s plasty dokáže opravit plastové výrobky (spojit zlomené díly) plastové díly umí orýsovat, uříznout a zabrousit díly umí ohýbat za tepla výrobek umí zkompletovat z dílů	základní postupy při práci s plasty - měření - řezání - broušení - pilování - vrtání - spojování - ohýbání za tepla	EVVO – zná původ plastů a problémy s neobnovitelností zdrojů, výhody a nevýhody plastových výrobků z pohledu životního prostředí
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	7.	zná vlastnosti různých druhů kovů a umí je poznat pro plánovaný výrobek aplikuje potřebné postupy při práci s kovy kovové díly umí orýsovat, uříznout a zabrousit výrobek umí zkompletovat z dílů kovové povrchy umí obarvit při výrobě šetří materiálem	základní postupy při práci s kovy - orýsování - řezání - pilování - ohýbání - stříhání - vrtání - barvení Dle časových a materiálových možností: - pájení - broušení na brusce	EVVO – uvědomuje si energetickou náročnost výroby kovů a potřebu recyklace
	7.	v učebně se chová v souladu s bezpečnostními zásadami poskytne první pomoc při úrazu Z návodů vyčte a řídí se bezpečnostními pokyny k použití přístrojů a materiálů S odpady nakládá podle bezpečnostních pokynů	obecné zásady bezpečnosti v učebně první pomoc při nejčastějších úrazech při práci s tepelnými zdroji ochrana zraku při práci s kovy návody k přístrojům a pomůckám (vrtačka, bruska, barvy atd.) Ukázky zásahů	EVVO – ekologické nakládání s odpady, recyklace plastů, zátěž životního prostředí Osobnostní a sociální výchova – vzájemná komunikace a spolupráce Digitální kompetence

			záchranných složek -youtube	
-volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin -pěstuje a využívá květiny pro výzdobu -používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu -prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty -dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	7.	provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném termínu a rozsahu - provede jednoduché pěstitelské činnosti, pokusy a pozorování - uvede, předvede, ovládá jednoduché pracovní postupy na zahradě a při pěstování rostlin obecně - uvede příklady známých vztahů rostlin a zdraví člověka - správně ošetřuje rostliny - prokáže základní znalosti a dovednosti chovu drobných zvířat - zhodnotí význam chovu zvířat - prokáže znalost kontaktu a bezpečného zacházení se zvířaty - dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	- bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu Pěstitelství, chovatelství - podzimní práce na zahradě - pěstování zeleniny - pěstování okrasných rostlin - hlavní druhy zeleniny, osivo, sadba, příprava osiva, předpěstování sadby, skleníky a pařeniště - chovatelství (péče o zvířata) - bezpečný kontakt se zvířaty Vyhledávání fotografie, popisy různých zeleniny na internetu	Osobnostní a sociální výchova EVVO Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému Digitální kompetence
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti; dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	7.	orientuje se v pracovních postupech při přípravě pokrmů - dbá bezpečnostních zásad při práci v kuchyni - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje kuchyňské spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy podle zásad zdravé výživy - chová se v souladu se společenskými normami při stolování - popisuje zásady hygieny při práci v kuchyni - uplatňuje naučené zásady poskytování první pomoci	Příprava pokrmů - kuchyně (vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu) - první pomoc při úrazu - potraviny (nákup, skladování) - příprava pokrmů (za studena, tepelná úprava) - technologické postupy přípravy jídel - obsluha spotřebičů a jejich údržba - technika v kuchyni (historie a význam) - bezpečnost práce Vypracování prezentace týkající se zdravé výživy	Osobnostní a sociální výchova Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému Digitální kompetence
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými	8.	Přečte jednoduchou technickou dokumentaci výrobku. Vysvětlí pojem náčrt, technický výraz, kótování a měřítko. Zvolí vhodné druhy pracovních nástrojů pro opracování dřeva, kovu a plastu.	Technické kreslení: Kótování, řezy, průřezy, pravouhlé zobrazování Nástroje a stroje na opracování dřeva, kovu a plastu Práce s programem technického kreslení- autoCAD	M – jednotky délky Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému Digitální kompetence
	8.	Pozná různé druhy dřev a vybere vhodný materiál podle druhu výrobku. Charakterizuje	Druhy dřeva a jeho vlastnosti a použití	F – látky a tělesa Př – les

materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	druhy dřeva a jeho vlastnosti, orientuje se v pojmech dýha, překližka, laťovka. Určí hlavní druhy lesních dřevin, vymezí základní kategorie lesů (hospodářské lesy, ochranné lesy a lesy zvláštního určení), používá základní pojmy z obecné ekologie, zaujímá odpovědné postoje k ochraně složek životního prostředí, dokáže vyjmenovat, popsat a rozpoznat jednotlivé lesní stroje. Pozná různé druhy dřev a zvolí vhodné druhy pracovních nástrojů pro opracování dřeva. Provádí jednoduché práce se dřevem a dodržuje technologickou kázeň. Správně zaměří a orýsuje materiál. Vyrobí vlastní výrobek ze dřeva. Vzhledem k výrobku volí vhodnou povrchovou úpravu.	Výroba výrobku ze dřeva. Opakování základních pracovních postupů: orýsování, pilování, řezání, hoblování, vrtání, barvení	EVVO - Les, lesní hospodářství, lesní stroje. Ochrana lesa jako nejdůležitější ekosystém OSV – kreativita
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	8. Pozná různé druhy železných a neželezných kovů a vybere vhodný materiál podle druhu výrobku. Charakterizuje kovy a jejich vlastnosti, teoreticky se seznamuje se způsoby zpracování kovů. Pozná různé druhy kovů a vybere vhodný materiál podle druhu výrobku. Zvolí vhodné druhy pracovních nástrojů pro opracování kovů. Provádí jednoduché práce s kovy a dodržuje technologickou kázeň. Správně zaměří a orýsuje materiál. Vyrobí vlastní výrobek z kovu. Vzhledem k výrobku volí vhodnou povrchovou úpravu.	Železné a neželezné kovy, jejich vlastnosti a použití. Výroba a těžba kovů Výroba výrobku z kovu. Opakování základních pracovních operací: orýsování, řezání, vrtání, ohýbání, tepelná úprava, barvení Vypracování prezentace na kovy a jejich vlastnosti	F – látky a tělesa OSV – kreativita Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému Digitální kompetence
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché	8. Charakterizuje plasty, uvede jejich základní dělení, doloží význam plastů pro člověka, zhodnotí rizika plastů pro životní prostředí. Pozná různé druhy plastů a vybere vhodný materiál podle druhu výrobku. Zvolí vhodné druhy pracovních nástrojů pro opracování plastů. Pozná různé druhy plastů a vybere vhodný materiál podle druhu výrobku. Zvolí vhodné druhy pracovních nástrojů pro	Plasty. Typy plastů, jejich vlastnosti a použití Výroba výrobku z plastu. Opakování základních pracovních operací: orýsování, řezání, vrtání, ohýbání za tepla, lepení	F – látky a tělesa OSV – kreativita Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému

konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.		opracování plastů. Provádí jednoduché práce s plasty a dodržuje technologickou kázeň. Správně zaměří a orýsuje materiál. Vyrobí vlastní výrobek z plastu.	
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	8.	Vyjmenuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci. Popíše vhodné ochranné pomůcky používané při práci. Vysvětlí zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím. Předvede poskytnutí první pomoc při úrazu v dílně.	Bezpečnost práce v dílnách, bezpečnostní předpisy, první pomoc v dílnách. VkZ – ochrana před úrazy
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje kuchyňské spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady zdravé výživy - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	8.	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - připraví jednoduché pokrmy na základě pracovního postupu - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - provádí drobnou údržbu v domácnosti -bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu Příprava pokrmů - vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - studené pokrmy - tepelné úpravy pokrmů - technika v kuchyni (historie a význam) - drobná technická domácí údržba Vyhledávání tech. dat týkající se domácích spotřebičů na internetu	Osobnostní a sociální výchova Pracovní kompetence Komunikativní kompetence Kompetence k řešení problému Digitální kompetence
-volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin -používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu -dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	8.	provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanovém termínu a rozsahu - provede jednoduché pěstitelské činnosti, pokusy a pozorování - uvede, předvede, ovládá jednoduché pracovní postupy na zahradě a při pěstování rostlin obecně vztahů rostlin a zdraví člověka - správně ošetřuje rostliny - dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí - bezpečnost a hygiena práce, první pomoc při úrazu Pěstitelství - podzimní a jarní práce na zahradě - úklid a údržba venkovních ploch - základní podmínky pro pěstování - zelenina	Osobnostní a sociální výchova EVVO

5.16 INFORMATIKA

5.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován v 4. až 9. ročníku s dotací 1 hodin/1 týden.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata: Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které mají více způsobů řešení
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – většinu prací odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

5.16.2 Osnovy – 1. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	tematický celek	učivo
Žákyně/žák: najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	4.	Žákyně/žák: pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí edituje digitální text, vytvoří obrázek přehraje zvuk či video uloží svoji práci do souboru, otevře soubor, používá základní příkazy při ovládání programu ve vhodných případech řeší úkol použitím schránky dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Digitální technologie <i>(Ovládání digitálního zařízení)</i>	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Ovladače Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom, krok vpřed) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru, otevírání souborů Přehrávání zvuku
Žákyně/žák: najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	4.	Žákyně/žák: uvede různé příklady využití digitálních technologií u různých profesí (např. v zaměstnání rodičů) najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k dané práci propojí digitální zařízení a dle možností uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí pamatuje si své heslo a chrání ho,	Digitální technologie <i>(Práce ve sdíleném prostředí)</i>	Využití digitálních technologií v různých oborech lidské činnosti Ergonomie práce na digitálním zařízení, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Možné technické problémy

		přihlásí ke svému účtu a odhlásí se z něj při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a sdílených prostředích spouští a vybírá vhodné online aplikace u vybrané fotografie dle možností uvede, jaké informace z ní lze vyčíst v textu rozpozná údaje osobního charakteru rozpozná nestandardní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	při používání digit. zařízení a přístupy a postupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) Uživatelské jméno a heslo, pravidla bezpečného hesla Osobní údaje, jejich ochrana
Žákyně/žák: sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	4.	Žák/žákyně: sestaví robota podle návodu sestaví program pro robota oživí robota, otestuje jeho chování s dopomocí najde chybu v programu a opraví ji upraví program pro příbuznou úlohu pomocí programu ovládá světelný výstup a motor pomocí programu ovládá senzor používá opakování, události ke spouštění programu	Algoritmizace a programování <i>(Základy robotiky – stavebnice)</i> Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru
Žákyně/žák: popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu	4.	Žák/žákyně: sdělí informaci obrázkem předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	Data, informace a modelování <i>(Úvod do šifrování a kódování dat a informací)</i> Kódování informace obrázkem, textem, číslem (piktogram, emoji...) Kódování a šifrování textu (přenos na dálku) Kódování rastrového obrázku

		zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text		(pixel, rastr, rozlišení)
		zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky		Kódování vektorového obrázku (tvary, skládání obrazce)
		složí obrázek z daných geometrických tvarů či navazujících úseček		
Žákyně/žák: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	5.	Žákyně/žák: pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech doplní posloupnost prvků umístí data správně do tabulky doplní prvky v tabulce v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Informační systémy (Úvod do práce s daty)	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu
Žákyně/žák: sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu Žákyně/žák: v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a	5.	Žákyně/žák: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy v programu najde a opraví chyby rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a popřípadě kolikrát vytvoří a použije nový blok upraví program pro analogický problém	Algoritmizace a programování (Základy programování – příkazy, opakující se vzory)	Příkazy, spojování příkazů Opakování příkazů Pohyb a razítkování Různé algoritmy - stejné cíle Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur
	5.	Žákyně/žák: ve svém okolí nalezne systém a určí jeho prvky	Informační systémy (Úvod do informačních systémů)	Systém, struktura, prvky, vztahy

vztahy mezi nimi Žákyně/žák: sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	5.	určí, jak spolu prvky souvisí		
	5.	Žákyně/žák:	Algoritmizace a programování	Kreslení čar
		v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy	(Základy programování – vlastní bloky, náhoda)	Pevný počet opakování
		v programu najde a opraví chyby		Ladění, hledání chyb
		rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát		Vlastní bloky a jejich vytváření
		rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj		Změna vlastností postavy pomocí příkazu
		vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky		Náhodné hodnoty
		přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky		Čtení programů
		rozhodne, jestli lze zapsaný program nebo postup zjednodušit (popř. jak)		Programovací projekt
Žákyně/žák: popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu Žákyně/žák: sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce	5.	Žákyně/žák: pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty pomocí obrázku znázorní jev pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Data, informace a modelování	Graf, hledání cesty (grafové modely)
			(Úvod do modelování pomocí grafů a schémat)	Schémata, obrázkové modely
				Model (řešení problémů pomocí modelů)
	5.	Žákyně/žák:	Algoritmizace a programování	Ovládání pohybu postav
		v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav	(Základy programování – postavy a události)	Násobné postavy a souběžné reakce
		S případnou dopomocí v programu najde a opraví chyby		Modifikace programu
		používá události ke spuštění činnosti postav		Animace střídáním obrázků
				Spouštění pomocí událostí
				Vysílání zpráv mezi postavami

sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy		přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky		Čtení programů
ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		upraví program pro obdobný problém		Programovací projekt
		ovládá více postav pomocí zpráv		

5.16.3 Osnovy – 2. stupeň

očekávané výstupy RVP	roc	výstupy vyučovacího předmětu	tematický celek	učivo
Žákyně/žák: navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	6.	Žákyně/žák: rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla	Data, informace a modelování (Kódování a šifrování dat a informací)	Přenos informací, standardizované kódy - kódy kolem nás Znakové sady - kódování znaků Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model - kódování barev Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet - komprese a kontrola Binární kód- binární čísla
Žákyně/žák: získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	6.	Žákyně/žák: najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam	Informační systémy (Práce s daty)	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazená a třídění dat Porovnání dat v tabulce a v grafu Řešení problémů s daty

		dat propojí data z více tabulek či grafů		
Žákyně/žák: vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	6.	Žákyně/žák: popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Informační systémy	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace
Žákyně/žák: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	6.	Žák/žákyně: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Algoritmizace a programování (Programování – opakování, vlastní bloky)	Vytvoření programu Opakování Podprogramy
Žákyně/žák: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý	7.	Žákyně/žák: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k	Algoritmizace a programování (Programování - podmínky, postavy)	Události Souřadnice Opakování

postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	a události)	Podmínky
Žákyně/žák: vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji Žák/žákyně:	7. Žákyně/žák: vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Data, informace a modelování <i>(Modelování pomocí grafů a schémat)</i>	Standardizovaná schémata a modely (běžně užívané modely) Ohodnocené grafy minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost
	7. Žák/žákyně:	Algoritmizace a programování	Větvení programu, rozhodování

po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav používá souřadnice pro programování postav používá parametry v blocích, ve vlastních blocích vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu diskutuje různé programy pro řešení problému hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	(Větvení, parametry a proměnné)	Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné Funkce Pole
Žákyně/žák: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	7. Žákyně/žák: nainstaluje a odinstaluje aplikaci uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory vybere vhodný formát pro uložení dat vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě porovná různé metody zabezpečení účtů	Digitální technologie (Počítač)	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Metody zabezpečení přístupu k datům Role uživatelů a jejich

dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		spravuje sdílení souborů pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	přístupová práva (vidět, číst, měnit obsah, změna práv) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (př. program bez odezvy, chybné nastavení, hlášení-dialogová okna, chybné propojení/nepropojení)
Žák/žákyně: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu Žákyně/žák: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a	8.	Žák/žákyně: podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost přečte program pro robota a najde a s dopomocí v něm případné chyby ovládá výstupní zařízení a senzory robota pro vyřešení problému sestaví a naprogramuje robota	Algoritmizace a programování (Programování robotické stavebnice) Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním a s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (displej, monitor, zvuk)
	8.	Žákyně/žák: sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej přečte program, a s případnou dopomocí najde v něm chybu a odstraní ji používá opakování, rozhodování, proměnné	Algoritmizace a programování (Programování hardwarové desky) Sestavení programu a oživení Micro:bitu Ovládání LED displeje Tlačítka a senzory náklonu Připojení sluchátek (tvorba hudby) Orientace a pohyb Micro:bitů v prostoru

opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	ovládá výstupní zařízení desky používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá s případnou dopomocí vyřeší problém naprogramováním HW desky (Micro:bit)		Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitů
Žákyně/žák: vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	8. Žák/žákyně: při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy řeší problémy výpočtem s daty připíše do tabulky dat nový záznam seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Informační systémy (Hromadné zpracování dat)	Tabulkový procesor Absolutní a relativní adresování buněk Souřadnice buněk Použití vzorců u různých typů dat Číselné a textové funkce (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) Databázové tabulky – vkládání záznamu Řazení a filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat
Žákyně/žák: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro	9. Žákyně/žák: řeší problémy sestavením algoritmu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	Algoritmizace a programování (Programovací projekt)	Programovací projekt – plán a jeho realizace Popis problému Testování, odstranění chyb Pohyb – souřadnice Vytváření proměnných, seznamu, hodnoty, prvků seznamu

jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně		Podmínky Funkce Pole Umělá inteligence Tvorba hry (Závěrečné projekty nebo 3D tisk – jednoduché 3D modelování a tisk)
Žákyně/žák: popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko	9. Žákyně/žák pojmenuje části počítače a popíše jejich funkce a souvislosti pojmenuje některá externí zařízení a vysvětlí a předvede jejich funkce vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením vysvětlí funkce operačního systému, popíše jejich shodné a odlišné vlastnosti a prvky na příkladu ukáže význam komprese dat popíše funkci vybraných technologií považovaných za inovativní na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti vysvětlí vrstevníkově, jak	Digitální technologie	HW a SW Složení současného počítače, principy fungování je součástí Externí zařízení (vstupní a výstupní zařízení, externí úložiště dat) Operační systémy – typy, funkce Komprese, formáty souborů Fungování nových technologií (smart technologie, VR, AI, 3D tisk) 3D tisk – jednoduché 3D modelování a tisk Počítačové sítě Typy počítačových sítí, jejich význam a služby Fungování sítě typu klient-server, pasivní a aktivní prvky, IP adresa, doména, paketový přenos dat Principy internetu a jeho struktura

ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	fungují některé služby internetu diskutuje o cílech a metodách hackerů vysvětlí pojem etický hacker a na příkladech vysvětlí rozdíly v porovnáním s “běžným” hackerem vytvoří schéma prvků zabezpečení počítače a dat (např. myšlenková mapa) diskutuje a popíše, čím ovlivňuje a vytváří svou digitální stopu	Datacentra, cloud. Cloudové aplikace a jejich princip (př. streamování, e-mail...) WWW – princip funkce, webová stránka, browser, webový server, odkazy-hypertext, URL Bezpečnost v kyberprostoru Možná bezpečnostní rizika, útoky – metody a cíle Hacker vs etický hacker Škodlivé aplikace a Mallware Zabezpečení počítače a dat – antivir, firewall, zálohování dat, aktualizace Digitální identita Vědomá/nevědomá digitální stopa a její vznik a ovlivnění (sledování polohy, zpřístupnění dat v digit. zařízeních...) informace o uživateli v souboru - metadata Zneužití digitální stopy Sdílení a trvalost dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies
---	---	---

5.17 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

5.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět výchova ke zdraví je vyučován v 6. - 8. ročníku jednu vyučovací hodinu týdně. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova v RVP ZV.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- postupné formování vztahů ve dvojici i v komunitě, rozvoj komunikace

- objasnění změn v životě člověka a vytváření jejich reflexe
- vedení ke zdravému způsobu života, odpovědnosti za zdraví a k odpovědnému sexuálnímu chování
- uvědomování si rizik ohrožujících zdraví a uplatňování jejich prevence
- osvojování náležitého chování v běžných i mimořádných situacích
- podporu a ochranu zdraví
- rozvoj osobnosti

Organizační zajištění:

- třídy
- učebna PC
- mimoškolní objekty (např. ekocentrum)

Průřezová témata:

OSV: osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj

MKV: lidské vztahy

EV: vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující uplatní rozmanité formy a metody práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - frontální výuka, skupinová práce, diskuse, samostatná práce, práce na PC, video, DVD, dramatizace, testy, projekty, příp. dotazníky, interview, komunitní kruh
- domácí příprava - vyhledávání informací, referáty, prezentace
- beseda – výukový program

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- žák dokáže vhodně používat termíny, znaky a symboly a rozumí jim
- žák získané poznatky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v životě

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni
- žák vyhledá informace vhodné k řešení problému
- žák samostatně problémy řeší - promyslí, naplánuje a volí vhodné způsoby jejich řešení
- žák je veden ke kritickému myšlení, k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, která je schopen obhájit

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žák dokáže naslouchat druhým lidem a vhodně reagovat
- žák komunikuje na odpovídající úrovni
- žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření mezilidských vztahů nutných pro spolupráci s ostatními lidmi

- žák uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Kompetence sociální a personální

- žák dokáže pracovat v týmu
- žák spoluvytváří pravidla práce v týmu
- žák upevňuje dobré mezilidské vztahy, v případě potřeby dokáže poskytnout pomoc
- žák si postupně buduje důvěru v sebe sama tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- žák respektuje názory ostatních
- žák si formuluje a upevňuje své morální a charakterové rysy
- žák je veden k zodpovědnému rozhodování s ohledem na danou situaci, k ochraně a podpoře svého zdraví
- žák je veden k chápání základních ekologických souvislostí a k respektování požadavků na životní prostředí

Kompetence pracovní

- žák je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- žák využívá ICT pro hledání informací
- žák využívá znalostí v běžné praxi
- žák ovládá základní postupy první pomoci

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.17.2 Osnovy - 2. stupeň

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - vyjádří vlastní ná-	6.	- vlastními slovy popíše, co je zdraví - s pomocí příkladu objasní spojitost mezi zdravím tělesným, duševním a sociálním - vyjmenuje základní lidské potřeby - popíše, jak uspokojování či neuspokojování základních lidských potřeb může ovlivnit zdraví	Zdraví - fyzické, psychické a sociální Základní lidské potřeby	OSV (Sociální rozvoj - komunikace) - dialog, diskuze

zor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	6.	- podle svých možností, znalostí a zkušeností pečuje o své zdraví	Zdravý způsob života – denní režim - odpočinek - pohyb Hygiena - osobní - základy kosmetické péče - duševní - pohybové činnosti - odívání - bydlení a provozu domácnosti	OSV (Osobnostní rozvoj – psychohygiena) organizace času DK - žáci vyhledávají digitální zdroje informací o základních typech hygieny a dokáží vypracovat jednoduchý referát
- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	6.	- rozliší zdravé a méně zdravé způsoby stravování - vyjmenuje nejznámější civilizační nemoci - popíše vliv výživy a způsobů stravování na rozvoj civilizačních nemocí - v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování - zásady pro sestavování jídelníčku - vliv výživy a způsobů stravování na zdraví - pitný režim - poruchy příjmu potravy - civilizační choroby	DK - žáci vyhledávají digitální zdroje informací o BMI, dokáží sestavit zdravý jídelníček
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	6.	- rozliší vhodné a nevhodné chování z hlediska odpovědnosti za zdraví své i druhých a vyvodí osobní odpovědnost	Odpovědnost za zdraví <i>Bezpečné chování v dopravě (chodec, cyklista)</i>	OSV (Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika)
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	6.	- podle svých možností, znalostí a zkušeností předchází běžným, civilizačním a jiným chorobám - v případě zdravotních problémů vyhledá odbornou pomoc a řídí se jejími pokyny - podle svých možností, znalostí a zkušeností je odpovědný za sebe a své zdraví - podle svých možností dodržuje zásady zdravého životního stylu a podílí se i na programech podporujících zdraví ostatních	Péče o zdraví - prostředí a zdraví - zdroje, příčiny a základní cesty přenosu nemocí - prevence onemocnění a úrazů - otužování - péče o nemocné a pomoc zdravotně handicapovaným	OSV (Osobnostní rozvoj - psychohygiena) - hledání pomoci při potížích EV (Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví)

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	7. - vysvětlí pojem pravidla - uvede příklady některých ze stanovených pravidel např. v rodině, škole, společnosti - v rámci svých možností daná pravidla dodržuje (respektuje) - podle svých možností, znalostí a zkušeností přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů (např. vhodnou komunikací a spoluprací)	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - kamarádství, přátelství, láska - znalost partnera, vztahy mezi partnery - vznik manželství a rodičovství - postavení a role ženy a muže v rodině - rodinná dynamika, vztahy v rodině - výchovný styl a pravidla soužití v rodině - mezigenerační konflikty - vztahy a pravidla soužití mimo rodinu (škola, vrstevnická skupina, obec, spolek)	OSV (Sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice) MKV (Lidské vztahy)
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	7. - popíše období dětství a změny v období dospívání, které v rámci svých možností přijímá (respektuje) - popíše odlišnosti změn ve vývoji chlapců a dívek - vysvětlí pojem sociální role - vyjmenuje některé ze sociálních rolí, které zastává - uvede některé z hlavních znaků typických pro jednotlivé role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) - uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu	Změny v životě člověka - dětství - socializace a sociální role - puberta - změny chování v dospívání - problémy spojené se vstupem do samostatného života	
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí EV-9-1-02	7. - vlastními slovy popíše, co je osobnost - vysvětlí pojem sebevědomí - podle svých možností a znalostí zhodnotí (posoudí) sám sebe (svoje přednosti a nedostatky) - objevuje vlastní jedinečnost a zdravě rozvíjí své sebevědomí - uvede důvody a příklady účty k druhým - podle svých možností má úctu k sobě i k ostatním - vytvoří si svůj vlastní "žebříček" hodnot - stanoví si určité své osobní cíle - rozlišuje mezi cíli krátkodobými a dlouhodobými	Rozvoj osobnosti - osobnost člověka, jedinečnost a identita člověka - charakter - temperament - utváření lidského "Já" (sebe-pojetí), sebevědomí - zrání osobnosti - sebepoznání, sebevýchova a sebeovládání - rozvoj sebevědomí - hodnotová orientace (stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení) a smysl života - úcta k sobě i k druhým	OSV (Osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebe-pojetí - seberegulace a sebeorganizace) Etická výchova DK - žáci vyhledávají digitální zdroje informací o typech osobnosti a dokáží vypracovat typologii své osobnosti
analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	7. - vlastními slovy popíše, co jsou emoce - uvede příklady různých emocí - vysvětlí pojem empatie	Rozvoj citů, Empatie Komunikace a aktivní naslouchání Kooperace	OSV (Sociální rozvoj - mezilidské vztahy - komunikace -

		- podle svých možností objevuje a uplatňuje empatii v běžném životě		kooperace a kompetice) Etická výchova
- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	7.	- vysvětlí pojem agresivita, pasivita a asertivita - rozliší agresivní, pasivní a asertivní chování - vyjmenuje některé z nejběžnějších asertivních technik, popíše je na příkladech nebo je i předvede - podle svých možností uplatňuje některé z asertivních technik chování v běžném životě - neagresivním způsobem obhajuje svá práva	Agresivita, Pasivita, Asertivita	OSV (Sociální rozvoj - komunikace) Etická výchova DK _ žáci vyhledávají digitální zdroje informací o asertivních technikách
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	7.	- vysvětlí pojem relaxace a regenerace - vlastními slovy popíše, co je stres, vztek a šikana - na příkladech popíše, jak stres, vztek a šikana vzniká a jak jim lze předcházet - rozlišuje mezi stresem příležitostným (aktuálním) a chronickým - podle svých možností, znalostí a zkušeností využije některé z kompenzačních, relaxačních a sociálních dovedností k regeneraci organismu a překonávání únavy - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Relaxace, Regenerace Šikana a jiné projevy násilí Stres a vztek - jejich předcházení a zvládání	OSV (Osobnostní rozvoj – psychohygienu) DK - žáci vyhledávají digitální zdroje informací o linkách odborné pomoci
- se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	7.	- podle svých možností, znalostí a zkušeností se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	Etika, Svědomí, Morální rozvoj Vyrovnání se s problémem a jeho řešení Odpovědnost za sebe, své jednání a chování a za druhé Bezpečné chování - v sociálním kontaktu - v konfliktních situacích - v rizikovém prostředí, v silničním provozu.	OSV (Sociální rozvoj - komunikace) OSV (Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti) - hodnoty, postoje, praktická etika) Etická výchova
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	8.	- popíše změny v období dospívání - shrne rozdíly mezi dospělostí fyzickou a psychickou - na příkladech popíše základní pravidla slušného chování a řídí se podle nich	Dospívání, dospělost Pravidla slušného chování - zdravení, chůze, dárky - chování v dopravních prostředcích, v divadle, restauraci, při stolování	
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a	8.	- vysvětlí pojem sexualita a popíše její význam v životě - dále zdůvodní význam zdrženlivosti v dospívání - rozlišuje mezi odpovědným a neodpovědným sexuálním chováním	Sexuální výchova – sexualita a její význam v životě - výběr vhodného životního partnera - první sexuální kontakty a význam zdrženlivosti v dospívání - předčasný pohlavní styk a je-	OSV (Osobnostní rozvoj - psychohygienu) - hledání pomoci při potížích Etická výchova DK - žáci vyhledávají digitální

odpovědného sexuálního chování - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů		- orientuje se (vyjmenuje a popíše způsob použití) v základních metodách antikoncepce - vysvětlí pojem interrupce a rizika s ní spojená - vyjmenuje nejběžnější pohlavně přenosné choroby a možnosti jejich prevence - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc (např. gynekologa, sexuologa, psychologa, linky důvěry, krizová centra apod.) - přijímá odpovědnost za své sexuální chování	ho možné následky - umělé přerušování těhotenství - nezralá manželství - pohlavně přenosná onemocnění - další onemocnění a vady pohlavního ústrojí a možnosti jejich prevence (opakování) - promiskuita - nekoitální aktivity - plánované rodičovství a metody antikoncepce - těhotenství - poruchy pohlavní identity - sexuální zneužívání a způsoby ochrany před ním	zdroje informací o pohlavně přenosných chorobách a dokáží vytvořit prezentaci
- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	8.	- vyjmenuje nejčastěji zneužívané návykové látky a popíše princip jejich působení a možné následky na lidský organismus - shrne rizika spojená se zneužíváním návykových látek a s dalším sociálně patologickým jednáním - popíše možnosti prevence vzniku závislosti - dále na příkladech popíše či předvede základy chování při setkání se sociálně patologickými jevy (např. odmítání návykových látek, různých návrhů cizích osob, základy asertivního jednání atd.) - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Nejčastěji zneužívané návykové látky a další sociálně patologické jevy Sebepoškozování Kriminalita mládeže Prevence zneužívání návykových látek Způsoby chování: v sociálním kontaktu - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, nebezpečí internetu - v různých prostředích (ochrana zdraví při různých činnostech) - pohyb v rizikovém prostředí - bezpečné prostředí ve škole, v krizových situacích - přítomnost v konfliktních situacích - setkání se s trestnou činností - šikana a jiné projevy násilí - sexuální zneužívání Komunikace se službami odborné pomoci - krizová centra, linky důvěry a další specializované služby	OSV (Osobnostní rozvoj - psychohygienu) - hledání pomoci při potížích OSV (Sociální rozvoj – komunikace) – asertivní komunikace - dovednosti komunikační obrany proti manipulaci DK – žáci ovládají bezpečnost dat při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí a jedná eticky
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva	8.	- s pomocí příkladu vysvětlí (popíše), co je manipulace - s ohledem na věk, znalosti a zkušenosti rozliší manipulativní a ne-manipulativní jednání - na příkladech popíše nebo předvede základy chování při setkání s manipulativním či agresivním jednáním (např. odmítání manipulátorovy žádosti, žádání konkrétních informací, základy asertivního jednání atd.)	Manipulace - vliv médií a reklamy - působení sekt - manipulativní vliv vrstevníků Asertivita – opakování	OSV (Sociální rozvoj - komunikace) - dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci Etická výchova
- projevuje odpo-	8.	- na příkladech popíše či	Bezpečnost v dopravě	

vědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	předvede základy chování a možnosti prevence v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v rizikových dopravních situacích (např. porucha, nehoda, problematika stopování atd.) a za mimořádných událostí - v případě potřeby si připraví evakuační zavazadlo - rozpozná varovný signál - přivolá pomoc a poskytne základy první pomoci	Ochrana člověka za mimořádných událostí - druhy a klasifikace mimořádných událostí - způsoby varování - mimořádné události způsobené přírodními jevy - mimořádné události způsobené lidmi - sebeochrana Základy první pomoci	
--	---	--	--

5.18 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

5.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět výchova k občanství je vyučován v 7. - 9. ročníku jednu vyučovací hodinu týdně. Vyučuje se jako samostatný předmět. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost a ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství v RVP ZV.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- postupné formování postoje člověka ke společnosti (škola, obec, stát)
- formování vhodného způsobu chování a komunikace v různých životních situacích
- vedení k sebepoznání, sebedůvěře a odpovědnosti žáků za vlastní život
- objasnění výhody demokratického způsobu řízení státu
- uplatňování lidských práv
- objasnění nutnosti evropské integrace a mezinárodní spolupráce
- orientaci žáků při volbě povolání

Organizační zajištění

- třídy
- učebna PC
- školní hřiště
- veřejné budovy mimo školu (úřad práce, městský úřad, dům dětí, knihovna,)

Průřezová témata

OSV: osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj

VDO: občanská společnost a škola, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EGS: jsme Evropané

MKV: kulturní diferenciaci, lidské vztahy, etnický původ

EV: vztah člověka k prostředí

MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina-frontální výuka, skupinová práce, diskuse, samostatná práce, práce na PC, video, dramatizace, testy, projekty, dotazníky, interview
- domácí příprava-vyhledávání informací, referáty, tvorba prezentací
- beseda

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- žák dokáže vhodně používat termíny, znaky a symboly a rozumí jim
- žák získané poznatky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v životě

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni
- žák vyhledá informace vhodné k řešení problému
- žák samostatně problémy řeší - promyslí, naplánuje a volí vhodné způsoby jejich řešení
- žák kriticky myslí-uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žák dokáže naslouchat druhým lidem a vhodně reagovat
- žák komunikuje na odpovídající úrovni
- žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření mezilidských vztahů nutných pro spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- žák dokáže pracovat v týmu
- žák spoluvytváří pravidla práce v týmu
- žák upevňuje dobré mezilidské vztahy, v případě potřeby dokáže poskytnout pomoc
- žák si postupně buduje důvěru v sebe sama tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žák si formuluje a upevňuje své morální a charakterové rysy
- žák chápe základní zákony a společenské normy, dokáže se podle nich chovat
- žák respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.18.2 Osnovy

očekávané výstupy RVP	roč.	výstupy vyučovacího předmětu	učivo	Průřezové téma
	7	rozpozná rozdíl mezi právem a povinností; definuje pravidla a normy chování ve třídě i ve škole; vyjmenuje jednotlivé stupně vzdělávání v naší republice a popíše jejich význam pro člověka	NAŠE ŠKOLA-život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život	VDO-Občanská společnost a škola OSV-Osobnostní rozvoj-Sociální rozvoj MKV - Lidské vztahy
nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	7	nachází přijatelný kompromis, formuluje konstruktivní kritiku, přijímá pochvalu, nabízí možná řešení konfliktu	Asertivní chování	Etická výchova
Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	7	poznává vlastní rodinu a její pravidla, definuje práva a povinnosti v rodině, uvědomuje si jednotlivé role v rodině, projevuje úctu k rodině, ke stáří, formuluje hodnoty rodiny	Aplikovaná etická výchova - rodina	Etická výchova
	7	orientuje se na obecném úřadu; vyjmenuje významná a památná místa svého regionu; popíše jeho historii a tradice; zaujímá stanovisko proti vandalskému chování	NAŠE OBEC, REGION, KRAJ-důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, historie a současnost, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	OSV-Osobnostní rozvoj-Sociální rozvoj EV-Vztah člověka k prostředí DK – žáci vyhledávají digitální informace o historii a tradicích Pardubic a jeho regionu
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při	7	pojmenuje základní lidská práva; vymezí práva a povinnosti dítěte-doma i ve společnosti; rozpozná protiprávní jednání - vydírání, šikanu, krádež, ohrožení bezpečnosti sebe i druhého člověka	LIDSKÁ PRÁVA-základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dítěte v dokumentech, poškozování lidských práv-šikana, diskriminace	VDO - Občan, občanská společnost a stát DK – žáci ovládají bezpečnost dat při komunikaci a sdílení informací v digitálním

zajišťování obrany státu				prostředí a jedná eticky
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu; objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	7	vysvětlí pojem vlastenectví; zaujímá stanovisko proti projevům nacionalismu; popíše naše státní symboly a jejich historii; vyjmenuje některé kulturní tradice a objasní důvod vzniku některých státních svátků	NAŠE VLAST-pojem vlasti a vlastenectví, zajišťuje a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky a významné dny	OSV-Osobnostní rozvoj-Sociální rozvoj VDO - občanská společnost a stát DK – žáci vyhledávají digitální zdroje informací o státních symbolech a vypracují jednoduchý referát
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	7	orientuje se v nabídce kulturních institucí a vybere akce, které ho zajímají; popíše působení reklamy na veřejné mínění a na chování lidí	KULTURNÍ ŽIVOT-rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a tradice, kulturní instituce, masová kultura, prostředky komunikace	OSV-Osobnostní rozvoj-Sociální rozvoj MDV-Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení MKV-Kulturní diferenciacce
respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	7	Projevuje úctu k lidské osobě, uvědomuje si lidská práva, zdroje lidských práv, svobodu, rovnost, potencialitu člověka. Zvládá pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, projevuje občanskou zralost	Důstojnost a identita lidské osoby	Etická výchova
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	7	Definuje různé formy vlastnictví a uvede jejich příklady; vysvětlí pojmy hmotné a duševní vlastnictví; uvede příklady ochrany hmotného i duševního vlastnictví	MAJETEK A VLASTNICTVÍ-formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	VDO -Občan, občanská společnost a stát
dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi;	7	popíše a zdůvodní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem	PENÍŽE formy placení	VDO-Občan, občanská společnost a stát
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti,	7	definuje rizika v hospodaření uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	HOSPODAŘENÍ–rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	VDO-Občan, občanská společnost a stát DK – žáci vyhledávají a třídí digitální informace o dávkách a příspěvcích ze státního rozpočtu, portál MPSV
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu				

na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	7	vyjmenuje, jaké služby nabízí banky občanům;	BANKY A JEJICH SLUŽBY – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	VDO-Občan, občanská společnost a stát
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého , uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít				
uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu				
<i>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</i>	8	vyjmenuje znaky státu; popíše nejčastější typy a formy států; uvede příklady, kdo může a kdo nemůže být občanem našeho státu, popíše Ústavu ČR	PRÁVNÍ ZÁKLADY STÁTU-znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	VDO-Principy demokracie jako formy vlády
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	8	popíše jednotlivé složky státní moci a porovná jejich úkoly při řízení státu; uvede příklady fungování našeho státu, který je založen na demokratických principech	STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA-orgány a instituce státní správy a samosprávy; jejich úkoly	VDO-Formy participace občanů v politickém životě
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů; vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	8	vysvětlí výhody demokratického způsobu řízení státu; vysvětlí smysl různorodosti politických demokratických stran-politický pluralismus; vysvětlí význam voleb; popíše formy voleb do zastupitelstev na úrovni obcí i státu	PRINCIPY DEMOKRACIE-znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus význam a formy voleb do zastupitelstev	VDO-Formy participace občanů v politickém životě
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	8	popíše a uvede příklady jednotlivých povolání (pracovní prostředky, pracovní prostředí, zdravotní předpoklady, vzdělání...);uvede příklady rovnosti příležitostí na trhu práce	TRH PRÁCE-povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce	Volba povolání DK – žáci vyhledávají digitální zdroje o jednotlivých povoláních, Infoabsolvent, Jobs
Analyzuje etické aspekty různých životních situací	8	Rozumně nakládá s penězi, zajímá se o otázky národního hospodářství, uvědomuje si vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjí ekonomické	Aplikovaná etická výchova - ekonomické hodnoty	Etická výchova

		ctnosti - šetrnost, podnikavost		
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.	8	vyjádří vlastními slovy přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi; porovná netolerantní a tolerantní chování lidí; uvede příklady solidarity mezi lidmi; navrhne, jak v případě potřeby přiměřeně pomoci lidem v nouzi.	LIDSKÁ SETKÁNÍ -přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti.	OSV-Osobnostní rozvoj MKV-Lidské vztahy
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	8	aplikuje vhodné chování a komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými; zařazuje vhodné prostředky komunikace k vyjádření svých myšlenek, postojů a pocitů; uvede příklady kulturních a náboženských odlišností, které se odrážejí ve způsobu chování a myšlení lidí; podporuje názor na tolerantní postoj k menšinám	VZTAHY MEZI LIDMI-osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	OSV-Sociální rozvoj MKV-Etnický původ DK – žáci vyhledávají digitální zdroje informací na téma konfliktů v mezilidských vztazích a připraví prezentaci
komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	8	Rozlišuje úrovně komunikace, zásady verbální komunikace. Charakterizuje komunikační chyby, vede dialog, komunikuje ve ztížených podmínkách	Komunikace Otevřená komunikace	Etická výchova
rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti,	8	definuje pojmy morálka a mravnost; popíše pravidla slušného chování ve společnosti; vysvětlí, proč zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	ZÁSADY LIDSKÉHO SOUŽITÍ-morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	OSV-Morální rozvoj
Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	8	uvědomuje si prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a rodině, psychicky i fyzicky pomáhá druhým, projevuje ochotu k pomoci a spolupráci	Iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa a tvořivost	Etická výchova
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	8	najde rozdíly v odlišných názorech, zájmech a myšlení; popíše vlastní silné a slabé stránky; vyjádří vlastními slovy projevy kladných i záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých	PODOBNOST A ODLIŠNOST LIDÍ-projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál	OSV-Sebepoznání a sebepojetí
Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	8	Pozitivně formuluje problém, pomáhá anonymnímu člověku, osobně se veřejně angažuje	Iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa ve ztížených podmínkách	Etická výchova
Spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	8.	Toleruje lidi s jiným světovým názorem, informuje o různých světových názorech, je schopný bránit se sektám	Aplikovaná etická výchova - duchovní rozměr člověka	Etická výchova
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	8	analyzuje své vnitřní prožívání a vnímání okolního světa; vyjádří vlastními slovy projevy kladných ale i záporných cha-	VNITŘNÍ SVĚT ČLOVĚKA-vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti,	OSV-Rozvoj schopností poznání

		rakterových vlastností u sebe i u druhých; používá sebe-hodnocení; označí stereotypy, podle kterých se řídí i chová	sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy a posuzování druhých lidí	
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek; popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	8	popíše osobní cíle; vysvětlí, proč je důležité mít cíle; používá vytyčování krátkodobých a dlouhodobých cílů; vysvětlí význam vůle při překonávání překážek; vlastními slovy vyjádří vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů; rozvíjí osobní přednosti a diskutuje o osobních nedostatkách	OSOBNÍ ROZVOJ-životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebe změna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při sebe rozvoji	OSV-Seberegulace a sebe organizace
Respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	9	Uvědomuje si smysl a cíl svého života, formuluje postoje, zodpovědný život, porovnává své schopnosti ve společnosti	Reálné a zobrazené vzory	Etická výchova
Aplikuje postoje a způsoblosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	9	Uvědomuje si vliv reálných vzorů, uvádí prosociální vzory ve veřejném životě, ve vlastní rodině. Chápe smysl autority, formuluje svůj vztah k autoritě	Reálné a zobrazené vzory - pozitivní vzory versus pochybné idoly	Etická výchova DK – žáci vyhledávají digitální zdroje informací o pozitivních vzorech v oblasti kultury, sportu, společenského zapojení, vypracují referát
Rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	9	Specifikuje nabídku pozitivních vzorů v médiích, kriticky přistupuje k působení médií, rozlišuje mezi realitou a pseudorealitou, účinně se brání proti manipulaci médií	Reálné a zobrazené vzory - podpora pozitivního působení televize a médií	Etická výchova
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	9	popíše své představy o cestě k povolání; vysvětlí vztahy mezi vzděláním, povoláním a zaměstnáním; vyjádří vlastními slovy hodnoty člověka, které hrají důležitou roli při volbě studia na SŠ a při volbě profesní orientace; vybere možnosti, kde lze získat informace o vzdělání a povolání	VOLBA PROFESNÍ ORIENTACE-základní principy; sebezpoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	Volba povolání DK – žáci využijí informační základnu pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	9	analyzuje nabídku studijních i učebních oborů v regionu; popíše způsoby, jak probíhá přijímací řízení na střední školy; používá poradenské služby a informace v různých formách	MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ-náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	Volba povolání
Respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, ob-	9	Rozvíjí sebevědomí, hodnotovou orientaci, sebe-	Důstojnost a identita lidské osoby	Etická výchova

jevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí		ovládání a morální úsudek, selfmanagement, uvažuje nad mravními zásadami, uvědomuje si roli optimismu a radosti v životě		
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	9	vysvětlí principy tržního hospodářství a podstatu fungování trhu-nabídka a poptávka, zisk, cenová politika	PRINCIPY TRŽNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ-nabídka, poptávka, trh; podstata fungování trhu;	
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	9	shrne možnosti vzdělávání a přípravy na povolání v našem regionu; vybírá informace o problémech nezaměstnanosti a možnostech jejich řešení; napíše svůj životopis; analyzuje základní vztahy vyplývající z pracovního poměru; napíše návrh textu pracovní smlouvy	ZAMĚSTNÁNÍ -pracovní příležitosti v obci(regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	Volba povolání
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	9	popíše nejčastější formy podnikání; uvede příklady podnikání drobného a soukromého; vysvětlí, za jakých podmínek lze získat živnostenský list	PODNIKÁNÍ-druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	Volba povolání
rozlišuje a porovnává úlohy orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	9	vysvětlí funkci a význam právního řádu v každodenním životě lidí; vysvětlí základní úkoly orgánů právní ochrany občanů; definuje možnosti právní ochrany občanů	PRÁVNÍ ŘÁD ČR-význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů	VDO-Občan, občanská společnost a stát
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování; rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	9	vyjádří vlastními slovy protiprávní jednání; uvede příklady trestní postižitelnosti; diskutuje o svých právech a oprávněných zájmech druhých lidí; popíše netolerantní projevy chování a projevy intolerance; popíše porušování předpisů v silničním provozu	PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ-druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce , trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	VDO-Občan, občanská společnost a stát
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů-vlastnictví, pracovní poměr, manželství; uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy-osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci, přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele	9	definuje povinnosti vyplývající z některých právních vztahů-smluvních vztahů, koupě, pronájem apod.; uvede příklady nezávislého tisku v dem. státě; uvede příklady vzájemné komunikace mezi občany a úřady města i státu	PRÁVO V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele styk s úřady	VDO-Občan, občanská společnost a stát

le				
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	9	vysvětlí význam mezinárodní spolupráce; popíše význam EU; analyzuje informace o změnách vyplývajících pro ČR ze vstupu do EU	EVROPSKÁ INTEGRACE - podstata, význam a výhody Evropské unie a ČR	EGS-Jsme Evropané DK - žák analyzuje pomocí digitálních informací změny vyplývající pro ČR ze vstupu do EU
porovná jejich klady a zápory; uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	9	uvede příklady globálních problémů; vysvětlí jejich příčiny a možné důsledky pro život lidstva i jedince; vyjmenuje některé projevy globalizace popíše vliv masmédií na utváření postojů lidí k těmto problémům;	GLOBALIZACE - projevy, významné globální problémy	EGS-Jsme Evropané EKOLOGIE DK – žák vyhledává digitální informace o globálních problémech, třídí je a dokáže vypracovat na dané téma prezentaci
Je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	9	Informuje se o situaci zemí třetího světa, formuluje vztah k menšinám, využívá prosociálnost v multikulturní společnosti, vyjadřuje pozitivní vztah k diverzitám	Uplatnění komplexní prosociálnosti	Etická výchova

6 Hodnocení žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

V souladu s ustanoveními zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a souvisejícími předpisy, ustanovuji následující pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

6.1.1 Základní ustanovení

Při hodnocení musí být respektována následující základní ustanovení.

Za každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí lze vydat výpis z vysvědčení.

Na vysvědčení je vyjádřeno hodnocení výsledků vzdělávání klasifikačním stupněm.

V průběhu vyučovacího procesu se využívá kombinace hodnocení známkou s hodnocením slovním (převážně ústní formou). Žáci provádějí sebehodnocení a vzájemné hodnocení.

6.1.1.1 Postup do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postupuje žák, který na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách prospěl ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Do vyššího ročníku postupuje i žák, který již v rámci daného stupně opakoval některý ročník, a to bez ohledu na prospěch (žák může na daném stupni opakovat pouze jednou).

Pokud není možné hodnotit žáka na konci prvního pololetí, určí ředitel školy náhradní termín tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, tj. do 31. 03. toho roku.

Není-li možné provést hodnocení v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Pokud není možné hodnotit žáka na konci druhého pololetí, určí ředitel školy náhradní termín tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Žák v měsíci září dochází do nejbližšího vyššího ročníku či znovu do devátého ročníku.

6.1.1.2 **Komisionální přezkoušení**

Komisionální přezkoušení žáka:

- v případě, když má rodič či zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení
- provádí se na konci prvního či druhého pololetí,
- rodič či zákonný zástupce musí požádat písemnou formou o přezkoušení do tří pracovních dnů ode dne, kdy se prokazatelně o klasifikaci dozvěděl, popřípadě do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení,
- o oprávněnosti a opodstatněnosti žádosti rozhodne ředitel školy do sedmi dnů po obdržení žádosti,
- komisionální přezkoušení se musí konat do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém s rodičem či zákonným zástupcem žáka,
- termín stanoví ředitel školy,
- komisi jmenuje ředitel školy,
- pokud je napadena klasifikace ředitele školy, jmenuje komisi příslušný obecní úřad,
- ustanovení o komisi pro komisionální přezkoušení jsou obdobná jako u opravných zkoušek

6.1.1.3 **Opakování ročníku**

Žák opakuje ročník pokud:

- na konci druhého pololetí neprospěl,
- na konci druhého pololetí nemohl být hodnocen

Uvedené neplatí, pokud žák již ročník na příslušném stupni opakoval. Žákovi může další opakování ročníku na daném stupni povolit pouze ředitel školy, a to pouze z vážných zdravotních důvodů.

Žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, může ředitel školy povolit opakování ročníku (na základě žádosti rodiče či zákonného zástupce). Opakování je povoleno na základě posouzení studijních výsledků a uvedených důvodů v žádosti.

6.1.1.4 **Opravné zkoušky**

Žák devátého ročníku a žák, který na daném stupni dosud neopakoval ročník, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku (tj. 31.srpna) v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo

se

k jejímu konání nedostaví, neprospěl.

Ze závažných důvodů může ředitel školy stanovit žákovi náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě do devátého ročníku.

6.1.2 Stupně klasifikace a hodnocení

6.1.2.1 Stupně klasifikace prospěchu

Stupeň

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

6.1.2.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavků učebních osnov školního vzdělávacího programu. Při klasifikaci sleduje zejména:

- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalitu výsledků činností, osvojení požadovaných výstupů a kompetencí
- kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost,
- aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

6.1.2.3 Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost

V myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.1.2.4 **Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření**

Převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní činnosti, informatika, domácí nauky.

Při klasifikaci se v těchto předmětech vychází z požadavku učebních osnov školního vzdělávacího programu. Při klasifikaci sleduje zejména:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivitu, samostatnost, tvořivost, iniciativu v praktických činnostech,
- kvalitu výsledků činností,
- organizaci vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,

- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluhu a údržbu laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

6.1.2.5 **Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:**

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce ; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. S pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti.

V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životním prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie.

V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorga-nizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

6.1.2.6 **Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření**

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova, rodinná výchova, občanská výchova.

Při průběžné klasifikaci předmětů uvedených v odst. 1 se klasifikuje teoretická část podle čl. 11 a praktická podle čl. 12.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v odst. 1 se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost,
- výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

6.1.2.7 **Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií**

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně

své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je převážně chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.1.2.8 **Pravidla hodnocení**

- Hodnocení zaměřujeme a formulujeme pozitivně.
- Každému hodnocení předchází seznámení žáka s cíli vzdělávání a kritérii hodnocení.
- Žák bude seznámen s kritérii hodnocení v jednotlivých předmětech. Tato pravidla budou k dispozici u vyučujícího příslušného předmětu.
- Sebehodnocení žáka je nedílnou součástí jeho hodnocení.
- Sebehodnocení žáků považujeme za jednu z kompetencí, kterou chceme žáky naučit.
- Používáme metodu portfolia (souboru žákovských prací) jako jeden z podkladů pro hodnocení žáka.
- Hodnotíme především pokrok žáků.
- Při zkoušení používáme metody respektující individuální možnosti žáka.
- Omezujeme tradiční zkoušení žáků před celou třídou, protože je to v rozporu s filosofií vytváření bezpečného klimatu ve škole a také výrazná ztráta času pro ostatní žáky.
- Žákům zadáváme klasické „čtvrtletní písemné práce“ jako jeden z podkladů pro hodnocení žáka.
- Skupinovou práci hodnotíme známkou, která bude mít motivační hodnotu.
- Všichni vyučující v naší škole respektují společná pravidla pro hodnocení žáků, jsou pro ně závazná.
- Na obou stupních používáme pro závěrečné hodnocení žáků (na vysvědčení) známky. V průběhu vyučovacího procesu využíváme slovní hodnocení ústní formou. Žáci provádějí sebehodnocení a vzájemné hodnocení.
- Při kooperativním způsobu výuky vedeme žáky nejen ke zhodnocení výsledku své práce, ale také k vyhodnocení samotného procesu (postupu, který žák uplatnil).
- Souhrnné písemné práce v rozsahu dvaceti minut a delší, zapisujeme s předstihem minimálně jednoho týdne do kalendáře, který je v každé třídě a obyčejnou tužkou do třídní knihy. Na jeden den je možno naplánovat jen jednu souhrnnou práci. Kontrolní práce v rozsahu 5 – 10 minut do přehledu písemných prací nezaznamenáváme.
- Rodičovské schůzky jsou svolávány třikrát ročně a jejich náplní jsou především informace o životě třídy, organizační věci, projednání aktuálních záležitostí týkajících se třídy jako kolektivu. O studijních výsledcích a chování žáka rodiče informujeme na 1. stupni na předem vybraných individuálních konzultacích, na 2. stupni na konzultacích jednotlivých vyučujících.

cích, které budou pravidelně vypsány jednou za týden.

- Rodiče mají možnost se seznámit s pravidly pro hodnocení a klasifikaci v naší škole. Předpisy jsou uloženy u ředitele školy a základní předpisy na www stránkách školy.
- Hodnotíme individuální pokrok žáka bez srovnávání s ostatními.
- Do známky z vyučovacího předmětu nezahrnujeme hodnocení žákova chování.
- Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo. Žáci mají možnost a dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky.
- Hodnocení prvotně zaměřujeme na poskytování zpětné vazby o průběhu a výsledku činnosti žáka. Každý žák od nás dostává také informace o tom, jakým způsobem může dosáhnout lepších výsledků v problémových oblastech.

6.1.2.9 **Stupně klasifikace chování**

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

6.1.2.10 **Obecné zásady**

- Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a na akcích pořádaných školou.
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školního řádu) během klasifikačního období.
- Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.
K uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

6.1.2.11 **Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování**

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopustí se závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k upevňování kolektivu. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování.

6.1.2.12 **Celkové hodnocení žáka**

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni :

- a) prospěl (a) s vyznamenáním
- b) prospěl (a)
- c) neprospěl (a)

Žák je hodnocen stupněm

1. "prospěl s vyznamenáním", není-li v žádném povinném předmětu hodnocen na vysvědčení stupněm horším než "2 - chvalitebný", průměr z povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je velmi dobré ;
2. "prospěl", není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "5 - nedostatečný" nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
3. " neprospěl ", je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "5 - nedostatečný" nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

6.1.2.13 **Klasifikace v zájmových útvarech**

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí těmito stupni:

- a) pracoval úspěšně
- b) pracoval

6.1.3 Hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

(viz Vyhláška č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných)

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. U žáka prvního až devátého ročníku s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zástupce žáka.

6.1.4 Zjišťování vědomostí a dovedností žáka

Pro zjišťování úrovně žakovských vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. Jde např. o hlasité čtení před celou třídou nebo přemíru psaní (přepisování) u dysgrafií. Jindy můžeme posuzovat výkon, který dítě podalo v daném časovém limitu, a to, co nestačilo, nehodnotíme – např. v diktátu nebo v pětiminutovce u dyspraktického dysgrafia (kombinace poruchy psaní s poruchou vývoje motoriky).

U žáků s vývojovou poruchou je upřednostňován ten druh projevu (písemný nebo ústní), ve kterém má předpoklady podávat lepší výkony. Řídíme se zásadou, že při klasifikaci nevy-

chážíme z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. V některých případech nás nesmí zmýlit zjištění, že žák sice určitou dovednost zvládl (např. analýzu slov), ale přesto při zkoušce selhává. Každá zkouška představuje komplexní situaci, při které se vždy uplatňují obavy, strach, vyšší tempo, nutnost soustředit se na větší počet jevů – např. kvalitu písma, aplikace pravidel; nepříznivě působí minulé selhání, obava z trestu apod.

6.1.5 Hodnocení a klasifikace žáků s vývojovou poruchou učení

Klasifikace jako jedna z forem hodnocení na kvantifikující stupeň umožňuje snadnější srovnání výkonů. Záměrem je, aby i klasifikace byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat, jak dále prohlubovat úspěšnost apod. Jestliže v některých případech nebude žák klasifikován, neznamená to, že by mělo být současně omezeno jeho hodnocení. Zejména u těch žáků, kteří nejsou klasifikováni, je na místě hodnotit co nejčastěji a mít na zřeteli motivační a diagnostickou funkci hodnocení i jeho funkci regulativní.

Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělání (nejen na základní škole), hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení).

U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Kromě slovního hodnocení v jazycích a matematice, lze u dětí se specifickými poruchami učení hodnotit dítě slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Užití tohoto postupu závisí na konkrétním dítěti i na metodách, užívaných při výuce, které mohou některé dítě znevýhodňovat. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci.

Za určitých okolností může být pro dítě výhodnější klasifikace známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce (o jeden stupeň i o několik stupňů).

Při uplatňování všech těchto možností je třeba postupovat velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření, podpořit jeho možnosti být úspěšný (jedna z podstatných podmínek pro zdravý rozvoj osobnosti).

6.1.6 Vzdělávání cizinců

Klasifikace žáků – cizinců se provádí dle klasifikačního řádu školy s přihlédnutím k vyhlášce č. 48/2005 Sb.

7 Příloha - Přehled změn v ŠVP

verze	
10.0	- Zavedení změn v souladu s upraveným RVP ZV 2021 - zavedení vzdělávací oblasti Informatika, klíčová kompetence digitální gramotnost žáků. - doplnění dotací pro informatiku – snížená dotace VV (4. ročník) - zavedení digitální kompetence – rozvoj v dalších předmětech - redukce očekávaných výstupů v dalších předmětech dle požadavků RVP - změna rozvržení disponibilních hodin v učebním plánu 1. stupeň zrušená výchova ke zdraví, posílená matematika 6. ročník posílená AJ, zrušená OV 9. ročník zrušená VV, posílený přírodopis 9. ročník zrušená ekologie, dotace na PVP - přidání PVP v 9. ročníku
9.0	- změna rozvržení disponibilních hodin v učebním plánu - v 1. a 2. ročníku přidána 1 hod týdně výuky prvního cizího jazyka – angličtiny (snížena dotace pro ČJ a prvouku) - v 9. ročníku zvýšena dotace výuky - prvního cizího jazyka – angličtiny o 1 hodinu týdně - českého jazyka – o 1 hodinu týdně - matematiky – o 1 hodinu týdně - jedna hodina výchovy ke zdraví je přesunuta z 9. ročníku do 6. ročníku - zrušené volitelné předměty (+další drobné úpravy v dotacích mezi ročníky jako důsledek přesunů, převážně ve výchovných předmětech) - zrušená rozšířená profilace tělesné výchovy (judo), pokryto nepovinnými předměty a kroužky
8.0.2	- přepřpracované osnovy a charakteristika Pracovních činností na 2. stupni – díky vybudování žákovské dílny mohly být začleněny práce s technickými materiály (a vyřazený okruh „design a konstruování“) - vzhledem k tomu, že všechny třídy absolvovaly podle dosavadního plánu dostatečný počet okruhů pro rozvoj potřebných dovedností, mohl upravený ŠVP vstoupit v platnost pro všechny ročníky - zrušená výuka plavání v 6. ročníku - rozšířená profilace tělesné výchovy (judo) do více ročníků - rozšířené mezipředmětové vazby a učivo matematiky na prvním stupni – přidána témata z finanční gramotnosti
8.0.1	Aktualizace: - možnost profilace k výuce juda v rámci tělesné výchovy - zpracování nových výstupů RVP platných od 1. 9. 2017 (Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se

	mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, Č. j. MSMT-7019/2017) ◦ plavání • zapracování změn podle Vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění účinném od 1. 9. 2017 (novela 270/2017) ◦ změna pravidel pro plán pedagogické podpory při poskytování podpůrných opatření prvního stupně ◦ úprava pravidel pro informované souhlasy
8.0	• aktualizace v souladu s upraveným RVP platným od 1. 9. 2016 (Úprava RVP ZV na základě novely školského zákona (zákon č. 82/2015 Sb.), požadavků Evropské komise a Akčního plánu inkluzivního vzdělávání MŠMT na období 2016–2018) ◦ přepracovaná kapitola „Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami“ ◦ aktualizovaný učební plán (počty disponibilních hodin a jejich použití), mj. využití 2 disponibilních hodin pro posílení ČJ po snížení minimální dotace) • přidání alternativního dalšího cizího jazyka – ruský jazyk • posílení informatiky 1 hodinou v 9. ročníku, úprava charakteristiky a osnov • snížení počtu disponibilních hodin pro volitelné předměty v 9. ročníku na 1 hodinu
7.0	• zapracování dodatku 2 z plánu verze 6.0 ◦ 1 hodina praktických činností přesunuta z 9. do 8. ročníku, tomu odpovídající úprava osnov ◦ 1 hodina dotace pro volitelné předměty přesunuta z 8. do 9. ročníku • 1 disponibilní hodina přesunuta z dotace volitelných předmětů do zeměpisu – posílení aktivizačních metod ve výuce • doplnění organizace tělesné výchovy – ozdravný pobyt, rozdělení na skupiny chlapců a dívek v 5. třídách • úpravy v učivu anglického jazyka
6.0	• zapracování změn RVP platných od 1.9.2013, zejména ◦ další cizí jazyk (použita dotace již existujícího volitelného předmětu NJ; v 8. ročníku byly zrušeny praktické činnosti, jejich disponibilní dotace byla uvolněna pro volitelný předmět) ◦ začlenění finanční gramotnosti ◦ přesun učiva (zlomky) na 1. stupeň v matematice ◦ důraz na dopravní výchovu, ochranu člověka za mimořádných situací • pro zohlednění specifické situace 8. ročníků ve školním roce 2013/14 a 9. ročníků ve školním roce 2014/15 po okamžitém zavedení výuky dvou cizích jazyků byl vytvořen dodatek s

	platností od 31. 8. 2013 do 31. 8. 2015 – obsahuje upravený učební plán a jiné rozložení učiva v dotčených předmětech • přesuny učiva v informatice mezi ročníky • provedeny drobné úpravy a opravy v jednotlivých předmětech • vypuštěno ◦ vybavení školy ◦ velikost a kvalifikace ped. sboru ◦ mezinárodní spolupráce ◦ spolupráce s rodiči ◦ autoevaluace
5.0	• Zaveden přehled změn; verzování celých čísel znamená zásadní změny, předměty, časové dotace apod., verzování na úrovni desetinných míst znamená opravy, drobné úpravy, doplnění. • Upraven učební plán – snížena dotace v předmětu ekologie (1 hodina v 9. ročníku), zvýšena v chemii (přidána 1 hod. v 8. a 9. ročníku), zvýšena v dějepisu (přidána 1 hod. v 8. ročníku), informatika vyučována i v 6. ročníku. Volitelný předmět Německý jazyk nabízen pouze od 7. ročníku; v 5. ročníku přidána 1 disponibilní hodina na předmět výchova ke zdraví, učivo etické výchovy přeřazeno z vyučovacího předmětu vlastivěda v 5. ročníku do vyučovacího předmětu výchova ke zdraví. • Upraven ŠVP školní družiny – samostatný dokument jako příloha ŠVP ZŠ, přepracován obsah, doplněné metody vzdělávání, rozšířená sekce materiálního vybavení, doplněné podmínky přijímání, ukončování vzdělávání, časové rozvržení • Upravené učební osnovy předmětu dějepis – učivo první světové války přesunuté do 8 ročníku (reakce na změnu časové dotace, uvedení do souladu s používanou učebnicí). Současné 9. třídy učivo proberou dle předchozích osnov. • Upravené učební osnovy předmětu zeměpis – učivo „politická mapa“ přesunuto z 9. do 6. tříd, v 9. třídách zařazeny kulturní rozdíly, globalizace a celosvětové hospodářství. Současné 9. třídy učivo proberou dle předchozích osnov, současné 7. a 8. učivo politické mapy proberou v rámci svého učiva. • Přidané rozšiřující učivo v tělesné výchově na prvním stupni. • Upravené učební osnovy předmětu informatika - učivo je rozloženo do více ročníků a obsahově obohaceno, přidány specifické tematické celky – Adobe Photoshop (7., 8. + 9.), Windows Movie Maker (VP 9. ročník), tvorba webu (CSS styly, redakční systémy, e-learning; VP 9. ročník). • Upraveno formátování dokumentu, přidána první stránka, stránka s obsahem, volitelné a nepovinné předměty jsou jako samostatná příloha ŠVP.

8 Příloha - Charakteristika a učební osnovy povinně volitelných a nepovinných předmětů

9 Příloha - Školní vzdělávací program pro školní družinu při základní škole Spořilov